

ELŐLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

AZ ELŐTERJESZTÉS CÍME: Önkormányzati rendészet megalakításáról

MELLÉKLETEI:

- Biatorbágy Város közbiztonsági és rendészeti koncepciója 2022
- Biatorbágy Város közbiztonsági és rendészeti koncepciója 2019
- képviselő – testületi határozatok
- közterület – felügyelő bérköltése

AZ ELŐTERJESZTÉST TÁRGYALJA: Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

ÜLÉS TÍPUSA: nyílt

ÜLÉS IDŐPONTJA: 2022. október 27.

AZ ELŐTERJESZTÉST VÉLEMÉNYEZI: Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság

MEGHÍVOTTAK: Dr. Bacsárdi József PhD Bábolna jegyző

A HATÁROZATRÓL ÉRTESÜLNEK: Jegyzői titkárság, Pénzügyi Osztály

ELŐTERJESZTŐ: Tarjáni István polgármester

AZ ELŐTERJESZTÉST ÖSSZEÁLLÍTOTTA: Varga Boglárka jogi és szervezési referens

AZ ELŐTERJESZTÉST ELLENŐRIZTE: dr. Szabó Ferenc jegyző, dr. Major Mónika aljegyző

Dátum: 2022. október 19.

Város Polgármestere

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174/213

Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

ELŐTERJESZTÉS

Önkormányzati rendészet megalakításáról

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 227/2021. (IX.30.) határozatával döntött az Önkormányzat szervezeti egységein belül történő mezei őrszolgálat bevezetéséről, létrehozásáról.

A Képviselő-testület továbbá a 199/2022. (VI.30.) számú határozatában akként döntött, hogy 2022. december 31. napjával kiválik a Budakörményeki Önkormányzati Társulás Közterület-felügyelet működtetésére vonatkozó részéből.

Ugyanebben a határozatban a Képviselő-testület – többek között – arról is döntött, hogy kerüljön megvizsgálásra Etyek és Herceghalom települések önkormányzati részvételével történő közterület-felügyeleti feladatok ellátására vonatkozó önkormányzati társulás 2023. január 1-jétől történő létrehozása.

A határozatban döntés született arról is, hogy az előbbieken meghatározott formában történő megalakítás amennyiben Önkormányzat érdekeit figyelembe véve mégsem valósulhat meg, úgy a közterület-felügyeleti önkormányzati feladatok ellátását saját szervezetrendszeren belül hozza létre.

A közterület-felügyelői feladatokat mindkét esetben 2 fő napi nyolc órás munkaviszonyban látná el.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 17. § (1) és (2) bekezdése alapján az önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonáról, más értékének védelméről kényszerítő eszközök alkalmazására, törvény alapján, valamint az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításairól szóló 2012. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Rendészeti tv.) 3. § (1) bekezdése alapján önkormányzati rendészeti szervezet létrehozásával is gondoskodhat, mely feladat ellátása nem kötelezően ellátandó feladat.

A Rendészeti tv. 3. § (1) bekezdése szerint Önkormányzati rendészeti szervet – a községi, a városi képviselő-testület, a megyei jogú városi közgyűlés, a fővárosban a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés – a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal a Mötv. 17. § (1) bekezdésében meghatározott feladat ellátása érdekében belső szervezeti egységként, önálló költségvetési szervként, költségvetési szerv belső szervezeti egységként hozhat létre. A feladat az Mötv. 17. § (2) bekezdésében meghatározott személy önálló alkalmazása útján is ellátható.

Továbbá a Rendészeti tv. 3. § (2) bekezdés szerint önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható a közterület-felügyelő, a mezőőr.

Az így létrehozott szervezet alaptevékenységét a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 1. § (2a) bekezdése alapján a Budaörsi Rendőrkapitánysággal kötött együttműködési megállapodás alapján a rendőrség szakmai felügyelete mellett végzi munkáját.

A mezőőri szolgálatot és a közterület-felügyeletet a Polgármesteri Hivatal keretében önálló szervezeti egységként lehet megszervezni.

Ennek oka az, hogy a közterület-felügyelők és a mezőőrök köztisztviselők, akik tekintetében alkalmazandó a községi felügyelők és a mezőőrök köztisztviselőkéről szóló 2011. évi CXCV. törvény szabályai.

Érdemes említést tenni arról, hogy az Önkormányzatnak lehetősége van arra vonatkozóan, hogy e két rendészeti szervtípust párhuzamosan alkalmazza. A vegyespárban való feladatellátás megteremti a lehetőséget a belterületen és a külterületeken való feladatellátásnak, mely hatáskör kiterjed mind a közterület-felügyeleti, mind a mezei őrszolgálati feladatok, intézkedések ellátására

A döntést megelőzően megkerestük Dr. Bacsárdi Józsefet egy megalapozó tanulmány elkészítésével, amely jelen előterjesztés mellékletét képezi.

A mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 64/2009. (V.22.) FVM-PM együttes rendelet (a továbbiakban: FVM-PM rendelet) 2. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az őrszolgálat megalakítási költségeinek 50 %-os, de mezőőrönként legfeljebb ötszázezer forint, illetve az őrszolgálat fenntartásával és működésével kapcsolatos felmerülő költségek – személy és dologi kiadások – 50 %-ának, de legfeljebb kilencvenezer forint/hó/fő igényelhető.

A Szakértő véleménye szerint abban az esetben, ha a mezőőr és a közterület-felügyelő egy személyben látná el mind a mezőőri, mind a közterület felügyeleti feladatot, az állam által nyújtott az őrszolgálat fenntartásával és működésével kapcsolatos felmerülő költségek – személy és dologi kiadások – 50 %-ának, de legfeljebb kilencvenezer forint/hó/fő helyett negyvenezer forint/hó/fő összegű támogatás lenne igényelhető.

Ennek értelmében tehát a közterület-felügyelőként foglalkoztatott két fő köztisztviselő – amennyiben mezőőri szakvizsgát tesz – illetve az alkalmazott mezőőr vonatkozásában is igényelhető lenne a támogatás, mely jelentős költségtakarékosságot eredményezhet.

A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában, illetőleg - a szabályzattal együtt elfogadott - hivatali ügyrendben határozhatja meg a felügyelet szervezeti formáját, a felügyelet, illetőleg a felügyelő feladatait.

A mezei őrszolgálat megalakításával az Önkormányzatnak lehetősége van önkormányzati rendeletben mezőőri járulék megállapítására, amelyet a földhasználók fizetnek a mezei őrszolgálat által nyújtott szolgáltatás igénybevételéért.

A fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 19. § (1) bekezdése alapján a mezőőri járulék mértékét, megfizetésének módját, valamint a kedvezményekre és mentességekre vonatkozó előírásokat a települési, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló helyi önkormányzati rendeletében szabályozza.

A mezőőri járulék alapja az ingatlan négyzetméterben számított alapterülete.

A mezőőri járulék megfizetése hozzávetőlegesen 1452,8 hektár, 1161 darabszámú földterületet érint.

Az állami és az önkormányzati területek mentességet élveznek.

Maximum 1500 Ft/megkezdett hektárral számolva önkormányzatunk hozzávetőlegesen 2.178 eFt bevételt várhat ezen a jogcímen.

A mezőöri járulék kivetése esetén az ezzel járó adminisztratív költségekkel egyaránt számolni kell, melyek felsorolását az előterjesztéshez mellékelt táblázat összegzi.

A mezőöri járulék összegét az Önkormányzat 0 Ft-ban is meghatározhatja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és döntése meghozatalára!

Biatorbágy, 2022. október 19.

Tarjáni István s.k.

polgármester

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2022. (X.27.) határozata

Önkormányzati rendészet megalakításáról

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy:

1. önállóan hozza létre a Biatorbágyi Önkormányzati Rendészetet a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeként ... fő közterület-felügyelővel, akik a mezőőri feladatokat is ellátnák,
2. felkéri a jegyzőt, hogy a novemberi testületi ülésre készítse el a képviselő- testület szervezeti és működési szabályzatának, illetőleg a polgármesteri hivatal ügyrendjének a határozatban foglaltak alapján a felügyelet szervezeti formájának, a felügyelet, illetőleg a felügyelő feladatainak átvezetését,
3. felhatalmazza a polgármestert, hogy a Budaörsi Rendőrkapitányságnál kezdeményezze az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításairól szóló 2012. évi CXX. törvény 24. §-a alapján az együttműködési megállapodás megkötését,
4. felhatalmazza a polgármestert, hogy a mezei őrszolgálat létrehozását az illetékes mezőgazdasági igazgatási szervnek jelentse be,
5. felhatalmazza a polgármestert az Önkormányzati rendészeti szerv létrehozásával kapcsolatos tárgyalások lefolytatására, intézkedések megtételére, dokumentumok aláírására,
6. a mezőőri járulék összegét..... forint/hektár/év összegben állapítja meg,
7. felkéri a jegyzőt a következő testületi ülésre a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló helyi önkormányzati rendelettervezet előkészítésére.

Határidő: folyamatos

Elkészítendő dokumentumok tekintetében november havi testületi ülés

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Jegyzői titkárság

K i v o n a t

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2022. június 30-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
199/2022.(VI. 30.) határozata

Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Budakörnyéki Közterület-felügyelet működtetésére vonatkozó részéről történő kilépésről

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Budakörnyéki Közterület-felügyelet működtetésére vonatkozó részéről történő kilépésről szóló előterjesztést és az alábbi döntéseket hozta:

1. Biatorbágy Város Önkormányzata 2022. december 31. napjával kiválik a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Budakörnyéki Közterület-felügyelet működtetésére vonatkozó részéről.
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy gondoskodjon a tagság részleges megszűntetésével kapcsolatban felmerülő szükséges intézkedések megtételéről.
3. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy vizsgálja meg Etyek és Herceghalom települések önkormányzatai részvételével egy közterület-felügyeleti feladatok közös ellátására vonatkozó önkormányzati társulás 2023. január 1. napjával történő létrehozásának lehetőségét, mely társulásban a közterület- felügyelői feladatok ellátására két fő napi 8 órában kerülne alkalmazásra.
4. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a közterület-felügyeleti önkormányzati feladatok 3. pontban meghatározott települési önkormányzatok részvételével megalakuló önkormányzati társulás keretében történő megszervezése, és e feladatok utóbbi keretek között, 2023. január 1 – jétől történő ellátásának biztosítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket.
5. Amennyiben a 3. és 4. pontban foglaltak szerinti önkormányzati társulás létrehozása Biatorbágy Város Önkormányzata érdekeit megfelelően szolgáló módon mégsem valósulhat meg, a Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a közterület-felügyeleti önkormányzati feladatok saját szervezetrendszeren belüli megszervezése, és e feladatok utóbbi keretek között, 2023. január 1 – jétől történő ellátásának biztosítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket, akként, hogy a közterület- felügyelői feladatokat 2 fő napi nyolc órás munkaviszonyban látná el.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Szervezési Osztály

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Hajdu Boglárka s.k.
jegyző

a kiadmány hitelül:
Pénzesné Szépi Anna
Pénzesné Szépi Anna
jegyzőkönyvvezető

**Biatorbágy Város Önkormányzatának
közbiztonsági és rendészeti koncepciója**
2019-2024. évekre

Felülvizsgálat és kiegészítés

Készítette: dr. Bacsárdi József PhD, Bábolnai Közös Önkormányzati
Hivatal jegyzője

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	1
1. Bevezetés.....	2
2. A Konceptióban leírtak áttekintése.....	3
2.1. Hatályos joganyag áttekintése	3
2.2. Biatorbágy város áttekintése.....	5
2.3. Biatorbágy város közbiztonsági és rendészeti tevékenységének áttekintése.....	6
2.4. Biatorbágy város közbiztonságának kialakításában együttműködő partnerek áttekintése	10
2.5. Elvégezett összehasonlító elemzés áttekintése	11
2.6. Önkormányzati rendészeti alternatívák áttekintése	13
2.7. Analízis áttekintése.....	18
2.8. Javaslatok.....	21
3. Következtetések	28

1. Bevezetés

2019-ben készült el a Biatorbágy Város Önkormányzatának közbiztonsági és rendészeti koncepciója (a továbbiakban: Koncepció). A Koncepcióban áttekintésre kerültek az alábbi témakörök:

1. az önkormányzati rendészet jogszabályi háttere,
2. az önkormányzati rendészet fogalmi rendszerének áttekintése,
3. Biatorbágy általános bemutatása,
4. Biatorbágy város közbiztonsági és rendészeti helyzete,
5. a helyi rendészeti és közbiztonsági tevékenység ellátásának módja,
6. a helyi közbiztonság kialakításában szerepet játszó aktorok és ezek egymáshoz való viszonya,
7. az egyes önkormányzati rendészeti alternatívák vázlata,
8. jó gyakorlatok bemutatása,
9. önkormányzati rendészeti analízis,
10. önkormányzati rendészeti javaslatok vázlata.

A Koncepció az önkormányzati rendészeti tevékenység kialakításának, működtetésének alapeleme, az önkormányzati rendészeti politikának végrehajtásának egyik legfontosabb dokumentuma, így folyamatos aktualizálása, át- és újragondolása a jogfejlődés és az ellátandó rendészeti feladatok tükrében szükséges. A Koncepció elfogadása nem csupán egy önkéntes vállalás Biatorbágy Város Önkormányzata részéről, hanem a Kormány határozatában megfogalmazott elvárás Magyarország önkormányzatai felé, ugyanis a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat 3.2. pontja kimondja, hogy „*az önkormányzatok kivétel nélkül rendelkeznek közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiával, amit rendszeresen a helyi viszonyokra reagálva frissítenek*”.¹

A Koncepció elfogadása és felülvizsgálata tehát kormányzati elvárás, azonban a Koncepció szükségszerűen több, mint egy közbiztonsággal és bűnmegelőzéssel kapcsolatos dokumentum, ugyanis egy település önkormányzati rendészeti tevékenysége jóval tágabb, mint a bűnmegelőzés és közbiztonság kialakításában való közreműködés, magában foglal egy rendkívül szerteágazó tevékenységi kört, amely ezer szállal kapcsolódik az önkormányzati működéshez, főképpen a hatósági igazgatási és településüzemeltetési tevékenységhez. A rendészet, így az önkormányzati rendészet is, egyszerre valósít meg hatósági jellegű munkát és bűnmegelőzési tevékenységével erősíti a helyi közbiztonságot.²

A Koncepció egyik alapvető kérdése a fentiek szerint az, hogy amennyiben egy önkormányzat úgy dönt, hogy a helyi rendészeti feladatai önkormányzati rendészeti szervezet létrehozásával valósíthatók meg, a kialakítandó önkormányzati rendészeti szervezetet milyen módon alakítsák ki és milyen profilú legyen a szervezet, azaz a hatósági vagy a közbiztonsági-bűnmegelőzési funkció domináljon, mennyire nyerjen teret a szolgáltatási funkció?³

¹ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat - a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 3.2. pont – Egyéb hatások

² Lásd: Lorenz von STEIN: *Handbuch der Verwaltungslehre und des Verwaltungsrechts: mit Vergleichung der Literatur und Gesetzgebung von Frankreich, England und Deutschland; als Grundlage für Vorlesungen.* Stuttgart, 1870. 98., valamint KMETY Károly: *Magyar Közigazgatási és Pénzügyi Jog.* Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1926. 269.

³ Bacsaárdi, József - Az önkormányzati rendészet külföldön, illetve perspektívái hazánkban (Doktori disszertáció http://real-phd.mtak.hu/913/1/Bacsardi_Jozsef_dolgozatv.pdf (2020) 152-153.

2. A Konceptióban leírtak áttekintése

2.1. Hatályos joganyag áttekintése

A Konceptióban leírtakhoz képest a hatályos joganyag alapjaiban nem változott, a fő szabályozók a 2019-ben leírtakkal megegyeznek.

A jogalkalmazás fejlődése azonban egy a hazai önkormányzati rendészeti szervezetre, így az önkormányzati rendészeti tevékenységre is ható változást indított el azáltal, hogy integrálhatóvá vált egymással a közterület-felügyeleti és mezőőri munka, amely új irányokat jelölt ki az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerre vonatkozóan.

A hazai önkormányzati rendészet alapvetően két nagyobb ágra oszlik:⁴

1. közterület-felügyelet,
2. mezei őrszolgálat.

A két önkormányzati rendészeti ág közötti átjárás sokáig nem volt biztosított, a közterület-felügyelői és a mezőőri munka egymástól mereven elkülönült. Ezen merev különállás nem tekinthető hatékonynak, ugyanis indokolatlanul szűkíti a közterület-felügyelő intézkedési jogosultságait belterületre, holott egyes problémák átnyúlnak egy település belterületi határain. Ezen problémát ismerte fel a 2010-ben megalakuló új Kormány. A Kormány egyik prioritásként kezelt területe volt a helyi közbiztonság – településbiztonság – megerősítése, amely területen az önkormányzatokra is stratégiai partnerként számított⁵.

A településbiztonsági feladatok hatékony ellátásának céljából egységes önkormányzati rendészeti feladatellátás biztosítására került elfogadásra a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Ktftv.) 2013. január 1-én hatályba lépett módosítása a 2012. évi CXX. törvénnyel, amely kimondja, hogy *„a halásznai őrrre, az önkormányzati természetvédelmi őrrre, a mezőőrrre, az erdészeti szakszemélyzet tagjára és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagjára előírt képzettségi feltételek megléte esetén a feladatát ellátó közterület-felügyelő, amennyiben a munkaköréhez tartozó működési területek fekvése egybeesik, megbízható a halásznai őrr, az önkormányzati természetvédelmi őrr, a mezőőrr, az erdészeti szakszemélyzet tagja és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja hatáskörébe tartozó feladatok ellátásával.”*

A jogszabálymódosítással tehát a közterület-felügyelő számára lehetőség nyílt a Ktftv.-ben meghatározott feladatokon túl más önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek hatáskörébe tartozó feladatok ellátására, így a mezőőri feladatok ellátására is.⁶

A Ktftv. 2. § (4) bekezdését az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény 34. §-a iktatta be. Áttekintve a 2012. évi CXX. törvény indokolását⁷ (T/7772. számú Törvényjavaslat) ki kell emelni, hogy az előterjesztő Kormány kinyilvánította, hogy *„a törvényjavaslat célja, hogy egy egységes szabályozás és követelményrendszer jöjjön*

⁴ Bacársárdi, József – Christián, László – Sallai, János: A mezei rendőrségtől a mezei őrszolgálatig. (Magyar Rendészet: Magánbiztonsági és önkormányzati rendészeti különszám. (2018) 15-30.)

⁵ 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdés 17. pont és 17. §

⁶ A mezőőrön túli egyéb önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek jogszabályi nevesítése nyilvánvalóan fontos, azonban hazánkban szinte kizárólag közterület-felügyelők és mezőőrök látnak el önkormányzati rendészeti feladatokat. Lásd: Bacársárdi, József - Az önkormányzati rendészet külföldön, illetve perspektívái hazánkban (Doktori disszertáció http://real-phd.mtak.hu/913/1/Bacarsardi_Jozsef_dolgozatv.pdf (2020) 103-104.

⁷ <https://www.parlament.hu/irom39/07772/07772.pdf> Letöltés dátuma: 2022. október 11.

létre a Magyarország területén tevékenykedő azon személyek vonatkozásában, akik – a rendvédelmi szerveken túlmenően – rendészeti jellegű tevékenységet is ellátnak és ennek során kényszerítő eszközök és intézkedések alkalmazására jogosultak törvény felhatalmazása alapján.” Ezen egységes szabályozási célzattal ellentétes lenne, hogy más szabályok vonatkozzanak a mezőőrökre, illetve közterület-felügyelőként foglalkoztatott mezőőrökre, hiszen ugyanazt a feladatot látják el.

A Kttfv. 2. § (4) bekezdésében foglalt lehetőséggel hosszabb ideig nem éltek az önkormányzatok, holott a közterület-felügyelettel integrált mezei őrszolgálatnak több előnye is van. Ilyen előnyök pl.:

1. önkormányzati rendészeti feladatellátás plusz finanszírozása mezőőri járulékból és állami támogatásból⁸⁹,
2. belterületi és külterületi önkormányzati rendészeti feladatellátás egységesülése,
3. költséghatékonyság,
4. rugalmasabb szolgálat-szervezés.

A közterület-felügyeleti és mezőőri feladatok egységes, megfelelő végzettséggel rendelkező közterület-felügyelő általi ellátását integrált önkormányzati rendészeti feladatellátásnak nevezhetjük. Ezen integrált önkormányzati rendészeti feladatellátást a mezei őrszolgálatok feladatellátása részéről vizsgálta 2022-ben az Agrárminisztérium, hogy szabályszerű-e az integrált feladatellátás esetén a mezőőri járulék kivetése és állami támogatás igénylése a közterület-felügyelő általi mezőőri feladatellátás esetén. A vizsgálat alapján előreláthatólag 2022 őszén kerül sor a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 16. § (1) bekezdésének oly módon történő módosítására, amely szerint „*a települési önkormányzat által létrehozott közterület-felügyelet is mezei őrszolgálatnak minősül, ha az állományába tartozó közterület-felügyelő munkaideje legalább felében mezőőri feladatokat lát el.*”¹⁰ A módosítás jogharmonizációs céloknak is megfelel, ugyanis a módosítással a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 2. § (4) bekezdésében foglalt szabályozással összhangba kerül a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 16. § (1) bekezdése. Tény azonban, hogy azon közterület-felügyelet, amely mezei őrszolgálati feladatot is ellát, a teljes állami támogatás igénybevételére (havi 90.000 Ft/fő) csak csökkentett összegű, a teljes támogatás felét kitevő támogatásra lehet majd jogosult.

Összegezve a fentieket megállapítható, hogy önkormányzati rendészeti szervként létrehozható

1. közterület-felügyelet,
2. mezei őrszolgálat,
3. közterület-felügyelet, amely mezei őrszolgálat feladatait is ellátja.

Az előbbiek szerint a korábbi Konceptióban felvázolt lehetőségek az elmúlt időszak jogfejlődési eredményei alapján bővültek egy olyan opcióval, amely potenciálisan nagyobb hatékonysággal kecsegtet, mint a különálló közterület-felügyelők és mezőőrök alkalmazása.

⁸ a mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 64/2009. (V. 22.) FVM-PM együttes rendelet 2.§-a

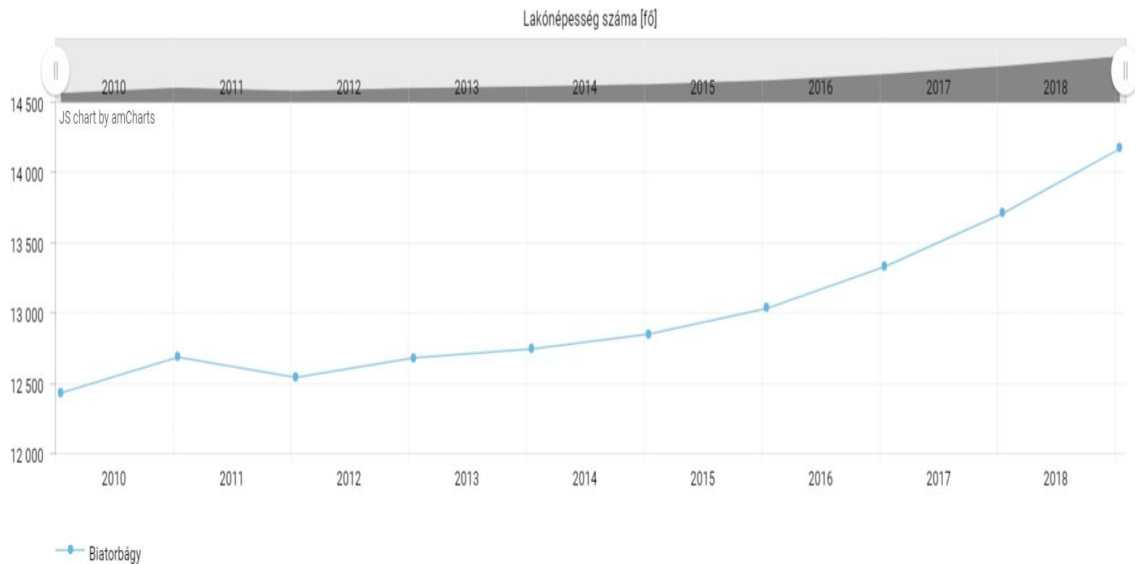
⁹ a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 19. §

¹⁰ Tudomásom szerint az Agrárminisztérium illetékes kodifikációs osztálya támogatta a fenti szöveg szerinti módosító javaslatot.

2.2. Biatorbágy város áttekintése

A Koncepció elkészítését követően frissebb statisztikai adatok állnak rendelkezésre Biatorbágygal kapcsolatosan, amely adatokat érdemes áttekinteni, ugyanis önkormányzati rendészeti relevanciával rendelkeznek.

A lakosság szám a Koncepcióban foglaltakhoz képest tovább emelkedett:

1. ábra - Lakónépesség számának alakulása 2010 és 2019. között. Forrás: PRE-STAT adatbázis.

A lakónépesség a 2017-es 13.300 fő lakosságszámhoz képest 14.169 főre emelkedett, amely egy újabb ugrást jelent a 2010-es esztendőhöz képest.

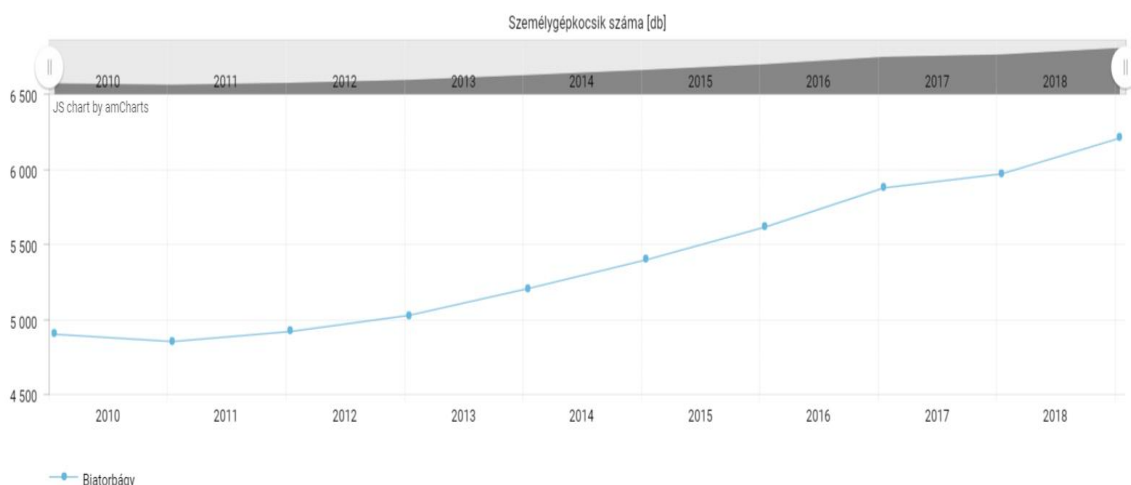
A lakónépességhez hasonlóan növekedett a lakások száma is a településen.

2. ábra - Lakások számának változása 2010-től 2019-ig. Forrás: PRE-STAT adatbázis.

A lakások száma 2017-es 4.861-es darabszámról 5.162-es darabszáma emelkedett.

Dinamikusan növekedett a gépjárművek száma is Biatorbágyon.

3. ábra - Gépkocsik számának változása 2010-től 2019-ig. Forrás: PRE-STAT adatbázis.

A személygépkocsik szám a 2017-es 5.876 darabról 6.208 darabra ugrott, amely több, mint 300 plusz gépjárművet jelent a településen.

A fenti adatok jól mutatják, hogy a Konceptióban foglalt tendenciák nem változtak az elmúlt időszakban dinamikus lakosság, lakás és gépjárműállomány növekedésnek lehetünk a tanúi.

Az Önkormányzat felülvizsgálta 2022. február 24. napján az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS).¹¹ Áttekintve az anyagot az ITS több beavatkozási területet tár fel mind bel- mind külterületen, azonban bűnmegelőzési-közbiztonsági célú fejlesztéssel csak egy esetben foglalkozik, mégpedig a térfigyelő kamerarendszer fejlesztésén keresztül.

Az ITS-ben foglaltak végrehajtása azonban tekintettel a települési fejlesztésekre mindenképpen indukálja a közterületi-külterületi ellenőrzés fokozását.

2.3. Biatorbágy város közbiztonsági és rendészeti tevékenységének áttekintése

Egy önkormányzat közbiztonsági és rendészeti tevékenységét önmagában is lehet vizsgálni, azonban átfogó képet a helyi közbiztonság kialakításában és fenntartásában együttműködő partnerek tevékenységének elemzésével lehet kapni.

Az Önkormányzat 2022-ben és 2021-ben is ugyanazon partnereknek adott át pénzeszközöket rendészeti tevékenységük támogatására, mint 2019-ben:

	Partner megnevezése	Átadott pénzeszköz
1.	Budakörnyéki Közterület-felügyelet (2022)	7.527.600 Ft ¹²
2.	Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány (2022)	3.600.000 Ft ¹³

¹¹ Az ITS módosítását Biatorbágy Város Képviselő-testülete 52/2022.(II. 24.) határozatával fogadta el.

¹² Biatorbágy Város Önkormányzata Biatorbágy Város 2022. évi költségvetéséről szóló 4/2022.(II.25.) számú önkormányzati rendelet II.13. melléklete

¹³ Biatorbágy Város Önkormányzata Biatorbágy Város 2022. évi költségvetéséről szóló 4/2022.(II.25.) számú önkormányzati rendelet II.13. melléklete

3.	Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület (2021)	9.000.000 Ft ¹⁴
4.	Biatorbágyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület	5.480.000 Ft ¹⁵

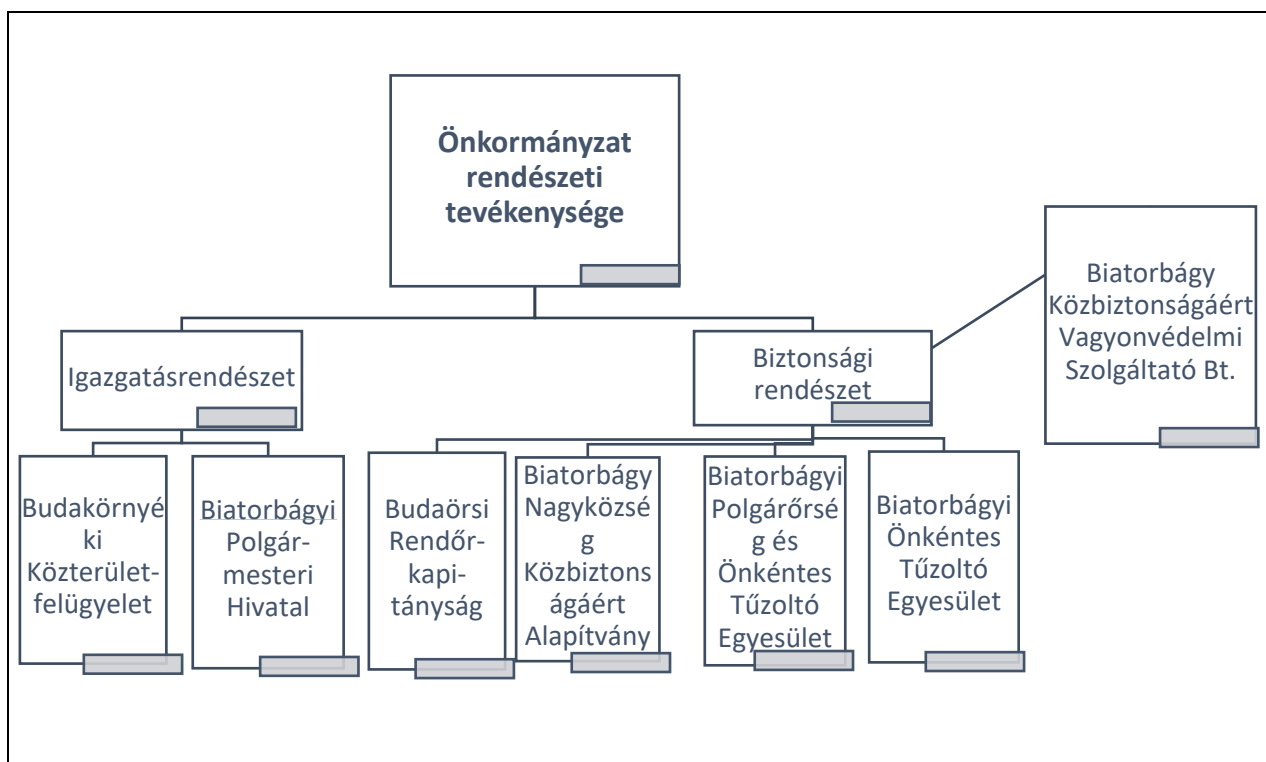
4. ábra - Átadott pénzeszközök 2022-ben és 2021-ben a helyi közbiztonság megteremtésében együttműködő partnerek részére. Forrás: saját szerkesztés.

Meg kell említeni még azt a magánbiztonsági szolgáltatót, amely vagyonvédelmi tevékenységet végez a településen. Ezen szolgáltató a Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt., amely szintén az Önkormányzat partnere a helyi közbiztonság megteremtésében.

Megállapítható, hogy a helyi közbiztonság kialakításában, rendészeti tevékenység ellátásában ugyanazon partnerek vesznek részt, mint a Konceptió elkészítésekor, így az egyes aktorok tevékenységének újbóli részletes elemzése szükségtelen.

A Konceptióban foglaltak szerint Biatorbágy városban élesen elválik egymástól az Önkormányzat önkormányzati rendészeti tevékenységéből a közbiztonsági és hatósági jogalkalmazó funkció.

Ezen éles szétválasztás az alábbiakban ábrázolható:

5. ábra - Biatorbágy önkormányzati rendészeti tevékenysége. Forrás: saját szerkesztés.

A hatósági jogalkalmazó tevékenység – az igazgatásrendészet – az Önkormányzat által irányított Polgármesteri Hivatalnál és a közvetett módon, társulás útján irányított, Budakörnyéki Közterület-felügyelet útján valósul meg. Az Önkormányzat pénzügyi és más ösztönzőkön keresztül befolyásolja a helyi közbiztonság alakulását, ahogy az Biatorbágy város 2022. évi költségvetéséről szóló helyi rendeletben látható.

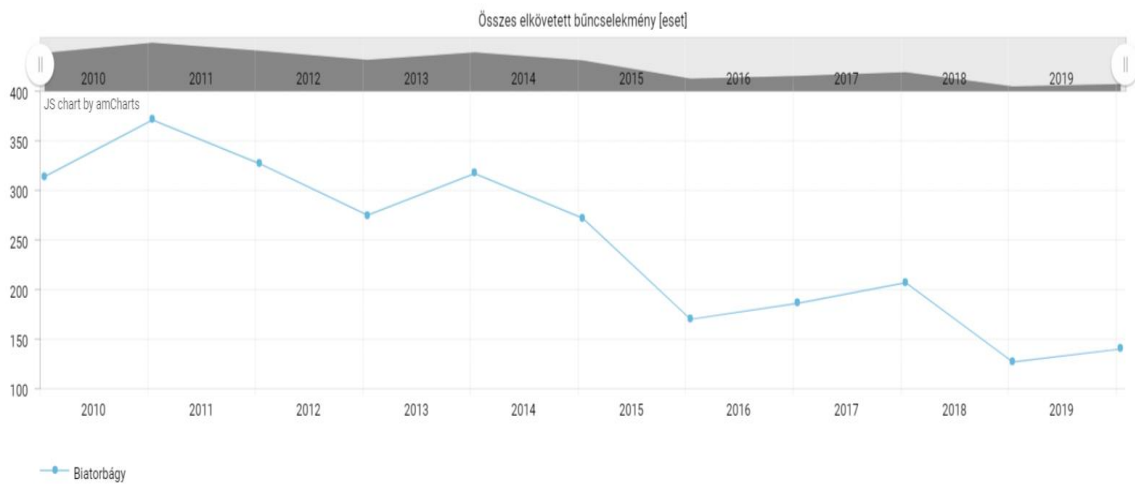
¹⁴ Biatorbágy Város Önkormányzata 2021. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 11/2022.(V.27.) számú önkormányzati rendelet 5. melléklete

¹⁵ Biatorbágy Város Önkormányzata 2021. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 11/2022.(V.27.) számú önkormányzati rendelet 5. melléklete

Kérdés az, hogy az Önkormányzat azon döntése, hogy csak partnerei útján vesz részt a helyi közbiztonság kialakításában elégséges-e. Ezen kérdés megválaszolása objektív adatok alapján lehetséges.

A „Beszámoló a BIATORBÁGYI POLGÁRŐRSÉG ÉS ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET 2021 évi munkájáról”¹⁶ című a Budapest Környéki Törvényszékhez beadott beszámolóban azt olvashatjuk, hogy „Biatorbágy közbiztonsága a környék települései között kiemelkedően jó. A bűncselekmények száma folyamatosan csökken. 2021-ében gépkocsi lopás nem történt. Lakásbetörések száma minimálisra tehető. 2021-ben két rablás történt, mindkét esetet ugyanaz a mentálisan sérült fiatal követte el, aki egy órán belül őrizetben is volt. Ifjúságvédelmi védelmi munkáknak köszön Biatorbágyon gyakorlatilag nincs ifjúsági bűnözés. Munkáknak is köszönhetően Biatorbágy közterületei, parkjai a nap bármely szakában biztonságosan látogathatók.”

A fenti beszámolóban foglaltakat erősíti meg a PRE-STAT adatbázis rendszere is.

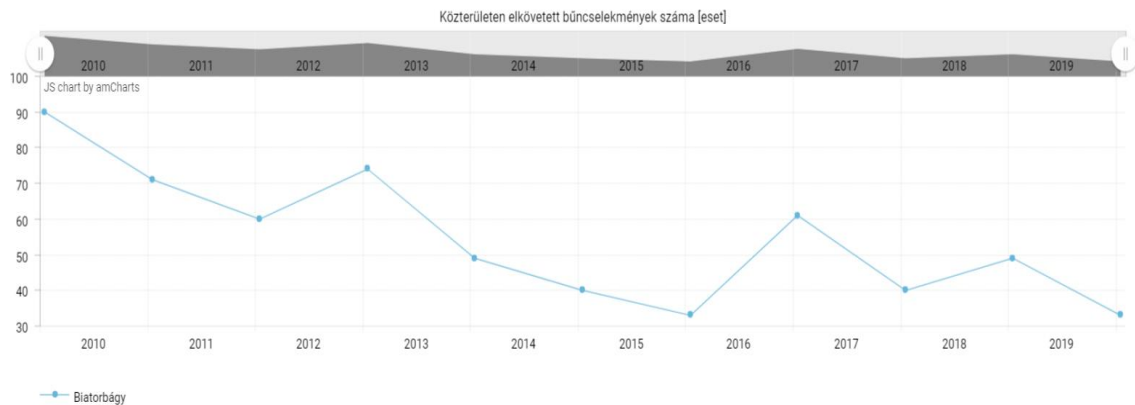

6. ábra - 2010 és 2020. között elkövetett összes bűncselekmény Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

2020-ban az összes elkövetett bűncselekmény Biatorbágyon mindösszesen 140 db volt, szemben a 2010-es több, mint 300 darabos bűncselekményszámmal.

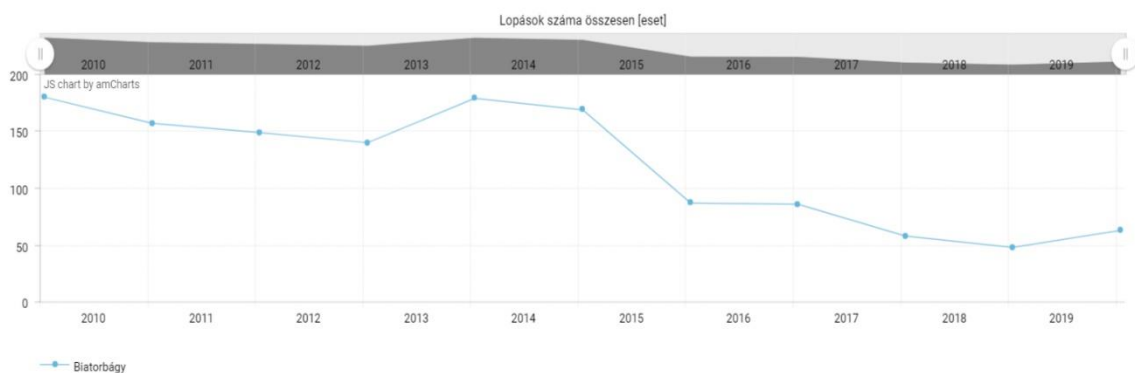
A közterületen elkövetett bűncselekmények száma is tovább csökkent az alábbi grafikon alapján.

¹⁶ <https://birosag.hu/civil-szervezetek-nevjegyzeke>

7. ábra - - 2010 és 2020. között közterületen elkövetett bűncselekmények száma Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

A lopások száma alacsony szinten stagnál a településen az alábbi grafikon szerint:

8. ábra - 2010 és 2020. között elkövetett lopások száma Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

A fenti grafikonok alapján megállapítható, hogy a **közbiztonság nem jelentkezik valódi problémaként Biatorbágyon**, így a Koncepcióban leírt összegző megállapítások az Önkormányzat rendészeti tevékenységére továbbra is érvényesek.

Érdeemes még áttekinteni a Budakörnyéki Közterület-felügyelet 2021. évi működéséről szóló beszámolót is, amelyet Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete 167/2022.(V. 26.) határozatával hagyott jóvá azzal, hogy a jelenlegi közterület-felügyeleti rendszer felülvizsgálatát kezdeményezi és indokoltnak tartja minimálisan két közterület-felügyelő alkalmazását.¹⁷

Biatorbágyon 2021-ben egy fő közterület-felügyelő látott el szolgálatot, akinek munkáját szinte kizárólagosan a hatósági-jogalkalmazás – igazgatásrendészeti tevékenység ellátása – töltötte ki. Ez jól kitűnik abból, hogy közös intézkedés, szolgálatellátás rendőrrel 3 alkalommal 5 órában, polgárőrséggel 8 alkalommal 16 órában, polgármesteri hivatallal 9 alkalommal 12 órában, piacfelügyelővel 7 alkalommal 28 órában történt. Ez mindösszesen 61 óra közös szolgálatellátást jelentett egy évben. Ebből közbiztonsági-bűnmegelőzési (rendőrség és polgárőrség) típusú szolgálatellátás 21 óra volt.

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete 199/2022.(VI. 30.) határozatával úgy döntött, hogy Biatorbágy Város Önkormányzata 2022. december 31. napjával kiválik a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Budakörnyéki Közterület-felügyelet működtetésére

¹⁷ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 167/2022.(V. 26.) határozata. <https://biatorbagy.hu/hatarozatok/2022052615133>

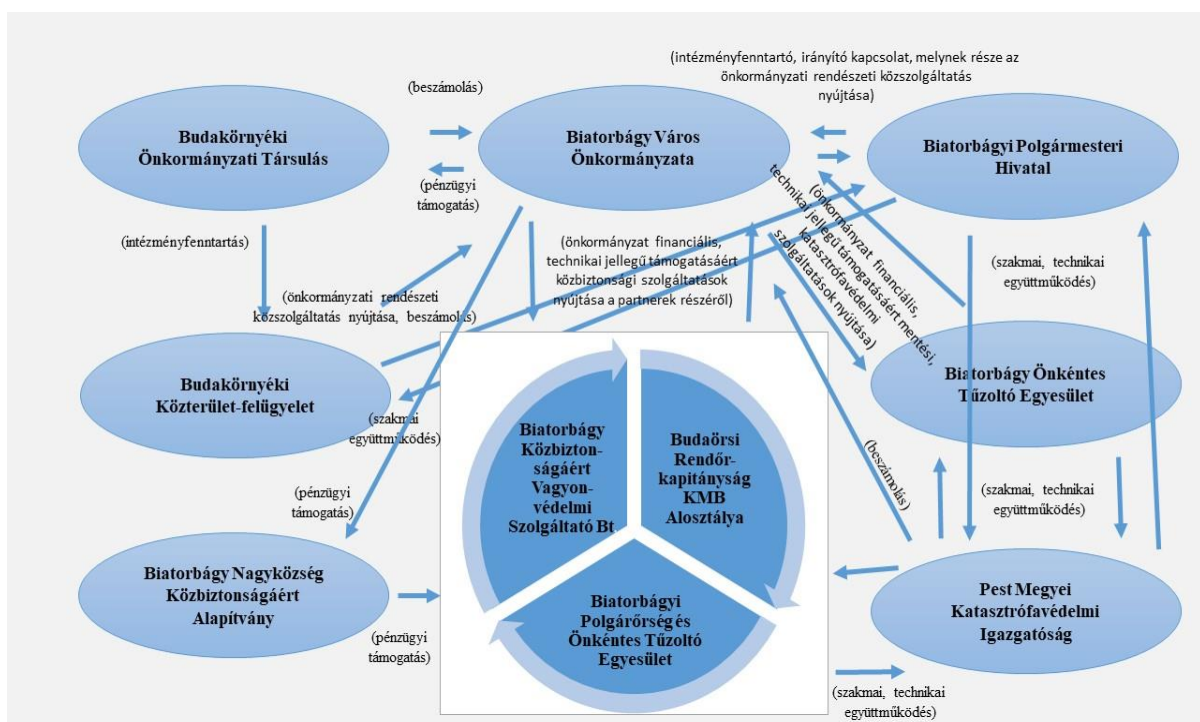
vonatkozó részéből, és Társulás útján Herceghalom és Etyek községekkel együtt vagy önállóan állít fel közterület-felügyeletet.¹⁸ A képviselő-testületi határozatot megalapozó előterjesztés szerint a Budakörnyéki Közterület-felügyelet nem működik hatékonyan, viszont a hozzájárulás indokolatlanul nagy.

A fentieket összefoglalva világos, hogy a Konceptióban foglalt megállapítás, amely szerint a **Budakörnyéki Közterület-felügyelet által ellátott feladatok tipikusan hatósági jogalkalmazó jellegűek, a bűnmegelőzési, közbiztonsági szerepkör jelentéktelennek tűnik, mivel más szereplők az önkormányzat által finanszírozott és támogatott rendészeti infrastruktúrával hatékonyan ellátják a közbiztonsággal kapcsolatos közszolgáltatási feladatokat. A hatósági tevékenységet azonban az Önkormányzat nem ítéli megfelelőnek, így a Budakörnyéki Közterület-felügyeletről való kilépés mellett döntött a Képviselő-testület.**

Továbbra is látványosan hiányzik azonban az Önkormányzat rendészeti tevékenységéből a külterületeken nyújtott rendészeti, hatósági jogalkalmazó, ellenőrző közszolgáltatás, amelyet viszont indokolnának a település külterületén jelentkező az ITS-ben említett problémák, illetve jövőbeli fejlesztések.

2.4. Biatorbágy város közbiztonságának kialakításában együttműködő partnerek áttekintése

A Konceptió elkészítését követően nem került sor változásra a város közbiztonságának kialakításában együttműködő partnerek és ezek viszonyrendszere tekintetében. A 2019-ben felvázolt sematikus ábra továbbra is érvényesnek tekinthető, az jól mutatja be a közbiztonságért felelős aktorok helyzetét.

9. ábra - Közbiztonság kialakításában részt vevő aktorok. Forrás: saját szerkesztés.

A Konceptióban megfogalmazott állítás arra vonatkozóan, hogy a Budakörnyéki Közterület-felügyelet munkája hatósági-jogalkalmazó jellegű szintén érvényes. A Közterület-felügyelet

¹⁸ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 199/2022.(VI. 30.) határozata. <https://biatorbagy.hu/hatarozatok/2022063015292>

csökkent mértékben vesz részt a helyi közbiztonság kialakításában, azonban ennél nagyobb közreműködés nem is tűnik szükségesnek, ugyanis a helyi közbiztonság kialakítását, fenntartását más szereplők megvalósítják. Meglátásom szerint 2023. január 1-ét követően létrehozandó új önkormányzati rendészeti szervezet akkor láthatja el megfelelően a feladatát, amennyiben

1. képes megvalósítani az önkormányzat rendészeti politikáját és céljait,
2. hatékony hatósági-jogalkalmazó szervezetként lép fel,
3. kiterjeszti a működését a külterületekre is a belterületi működés mellett,
4. amennyiben szükséges, támogatni képes a helyi közbiztonság fenntartását.

2.5. Elvégzett összehasonlító elemzés áttekintése

A Koncepció vizsgálata Biatorbágy város költségvetésének helyzetét. Tekintettel arra, hogy az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer működtetése – néhány kivételtől eltekintve¹⁹ – önként vállalt feladat, ezért érdemes a 2022-es önkormányzati költségvetési adatokat is áttekinteni. A költségvetési helyzet elemzése azért is különösen fontos, ugyanis egy önkormányzat költségvetési helyzete nagy mértékben meghatározza, hogy milyen önként vállalt feladatokat tud ellátni. Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer fenntartása, lévén, hogy az önként vállalt feladat, ezért erre állami támogatás az atipikus mezei őrszolgálati támogatáson túl, nem létezik. Az előzőek miatt túlnyomórészt az önkormányzatoknak saját helyi adóbevételeikre kell támaszkodniuk, amikor önkormányzati rendészeti szervezetrendszert kívánnak fenntartani.

Az önkormányzat költségvetési helyzete

Az önkormányzat költségvetési helyzetének bemutatására kézenfekvő megoldás a mérlegadatokat vizsgáló adatok elemzése.

	Bevétel (Eft)	Kiadás (Eft)
2015 ²⁰	13.185.237	11.574.587
2016 ²¹	15.224.041	14.223.450
2017 ²²	5.727.966	4.605.555
2018 ²³	7.495.749	5.259.453
2019 ²⁴	9.394.010	6.862.225
2020	9.583.383	9.583.383
2021	9.410.489	9.410.489
2022	11.899.767	11.899.767

¹⁹ Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (4) bekezdése szerint a Fővárosi Önkormányzat kötelező feladata a közterület-felügyelet fenntartása.

²⁰ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról

²¹ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2017. (V.26.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2016. évi költségvetésének végrehajtásáról

²² Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2018. (VI.1.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2017. évi költségvetésének végrehajtásáról

²³ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

²⁴ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzat 2019. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 13/2020. (VII.14.) önkormányzati rendelete

A fentieket áttekintve megállapítható, hogy Biatorbágy Város Önkormányzatának pénzügyi helyzete továbbra is rendkívül jónak mondható, hasonlóan 2018-as, 2019-es évekhez. Az Önkormányzat rendelkezik azon pénzügyi erőforrásokkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy önként vállalt feladatokat színvonalasan, magas közszolgáltatási szintet képviselve lássa el. Ez továbbra is megfelelő alapot képez arra, hogy Biatorbágy Város Önkormányzata az önkormányzati rendészeti tevékenységét megfelelően ellássa, illetve a közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek támogatását fenntartsa. **Az önkormányzati rendészeti közszolgáltatás ellátása, mint önként vállalt közfeladat, az Önkormányzat nagyon kedvező helyzete miatt nem képes veszélyeztetni más kötelező vagy önként vállalt feladat ellátását, illetve a feladatellátás esetleges bővítésének továbbra is látszik fedezete.**

Összehasonlító elemzés áttekintése

A Koncepcióban vázolt összehasonlító elemzés leíró adatai továbbra is iránymutatást jelentenek Biatorbágy tekintetében. Az összehasonlító elemzésben citált települések vonatkozásában friss adatokat a foglalkoztatott önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek száma ügyében érdemes tenni.

	Összehasonlítással érintett települések megnevezése és az általuk foglalkoztatott önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek száma	Biatorbágy város területén szolgálatot teljesítő önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek száma
1.	Veresegyház - 3 fő közterület-felügyelő (2018-ban még 2 fő volt) ²⁵	1 fő Budakörnyéki Közterület-felügyelet által foglalkoztatott közterület-felügyelő
2.	Solymár – 2 fő közterület-felügyelő (2018-ban még 1 fő volt) ²⁶	
3.	Budakalász - 3 fő közterület-felügyelő ²⁷	
4.	Páty – 4 fő közterület-felügyelő ²⁸ (2018-ban még 1 fő volt)	

11. ábra - Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek száma néhány agglomerációs településen. Forrás: saját szerkesztés.

A Koncepcióban leírtakhoz képest Veresegyházon, Solymáron nőtt az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek száma, míg Budakalászon stagnált. Nem szerepelt a Koncepcióban, azonban megemlítendő, hogy Pátyon, amely szintén a Budakörnyéki Közterület-felügyelet tagja volt, 1 főről 4 főre nőtt a foglalkoztatott közterület-felügyelők száma.

Szembetűnő a létszámnövekmény az agglomerációhoz tartozó vizsgált településeken, míg Biatorbágyon a növekvő lakosság szám, gépjárműhasználat mellett ilyen növekmény nem volt megfigyelhető, holott a közterület-felügyeleti és Biatorbágy számottevő külterületi nagysága

²⁵ <https://www.veresegyhaz.hu/kozteruletfelugyelet>. Letöltés dátuma: 2022. október 12.

²⁶ <http://solymar.hu/rendfenntartas> Letöltés dátuma: 2022. október 12.

²⁷ <https://www.budakalasz.hu/ugyintezes/varosrendeszeti/> Letöltés dátuma: 2022. október 12.

²⁸ <https://paty.hu/polgarmesterihivatal/rendeszeti-iroda> Letöltés dátuma: 2022. október 12.

miatt külterületi feladatok az önkormányzati rendészeti feladatok ellátását minden bizonnyal indokolják.

2.6. Önkormányzati rendészeti alternatívák áttekintése

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete 199/2022.(VI. 30.) határozatával úgy döntött, hogy Biatorbágy Város Önkormányzata 2022. december 31. napjával kiválik a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Budakörnyéki Közterület-felügyelet működtetésére vonatkozó részéből, és Társulás útján Herceghalom és Etyek községekkel együtt vagy önállóan állít fel közterület-felügyeletet. A Képviselő-testület két fő közterület-felügyelő alkalmazását tartotta kívánatosnak.

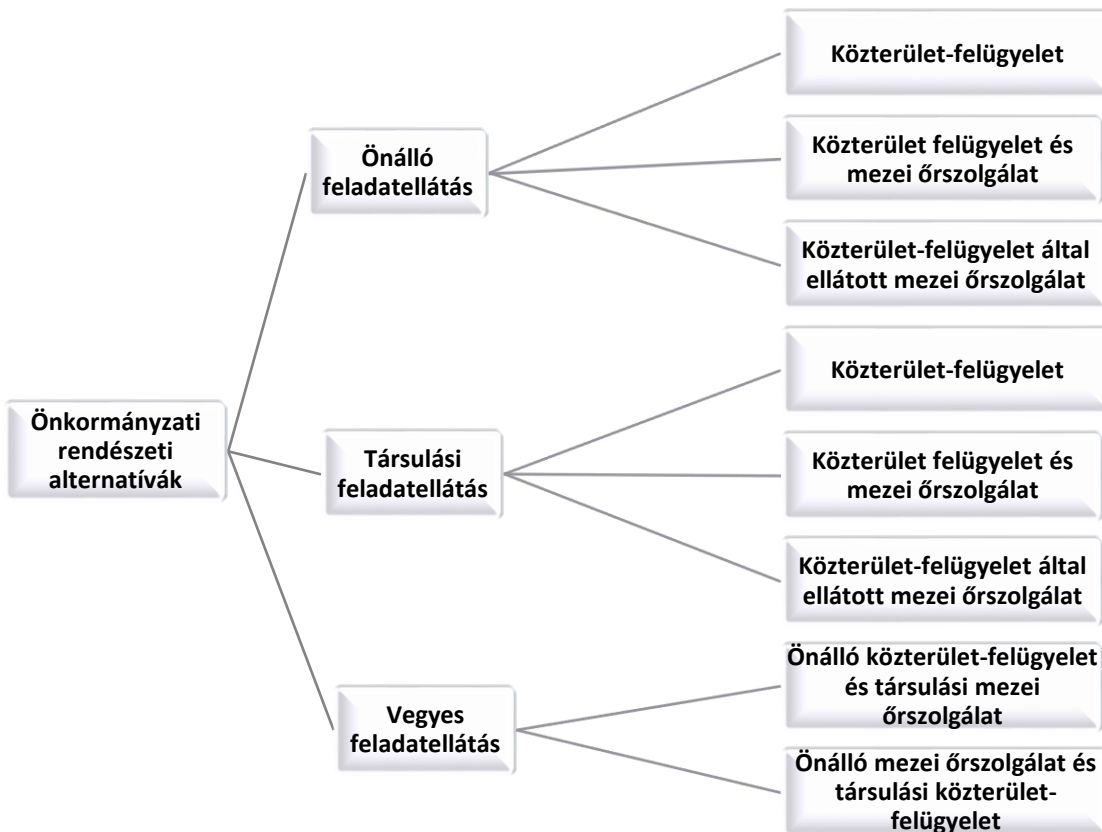
A Koncepcióban foglalt önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítására vonatkozó lehetőségek közül a Képviselő-testület egy olyan jövőképet kíván megvalósítani, amelyben

1. nincsen helye a Budakörnyéki Közterület-felügyeletnek,
2. létre kell hozni közterület-felügyeletet
 - a. vagy társulás útján Etyek és Herceghalom községekkel,
 - b. vagy önállóan a Polgármesteri Hivatalban.
3. két fő közterület-felügyelő alkalmazását tartja kívánatosnak.

A Koncepcióban felvázolt önkormányzati rendészeti alternatívák közül tehát nem alkalmazhatóak – egyébiránt nem is javasoltak - azon lehetőségek, amelyek önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítását, fenntartását elvetik vagy csak mezei őrszolgálat kialakítását vázolják fel. A fentiek alapján az alábbi önkormányzati rendészeti szervezeti megoldási lehetőségek mutathatók be:

1. közterület-felügyelet létrehozása önállóan a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalon belül,
2. közterület-felügyelet létrehozása társulásban Biatorbágy, Etyek, Herceghalom részvételével,
3. közterület-felügyelet és mezei őrszolgálat létrehozása a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalon belül,
4. közterület-felügyelet és mezei őrszolgálat létrehozása társulásban Biatorbágy, Etyek, Herceghalom részvételével,
5. mezei őrszolgálatnak is minősülő közterület-felügyelet létrehozása a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalon belül,
6. mezei őrszolgálatnak is minősülő közterület-felügyelet létrehozása társulásban Biatorbágy, Etyek, Herceghalom részvételével,
7. önálló közterület-felügyelet, társulásban ellátott mezei őrszolgálattal,
8. önálló mezei őrszolgálat, társulásban ellátott közterület-felügyelettel.

A fenti alternatívákat az alábbiakban lehet vizualizálni:

12. ábra - Önkormányzati rendészeti alternatívák bemutatása. Forrás: saját szerkesztés.

Érzékelhető, hogy a Képviselő-testületnek alapvetően két döntést szükséges meghozni:

- 1. döntési pont – milyen módon kerüljön sor a feladatellátásra (társulás vagy önálló vagy vegyes feladatellátási mód)?
- 2. döntési pont – milyen szervezeti formában kerüljön kialakításra az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer?

Ezen döntések meghozatalát követően lehetséges arról dönteni, hogy a szervezet milyen létszámmal, technikai-műszaki paraméterek mellett kezdheti meg a tevékenységét, azaz milyen forrásokat kell rendelni a feladatvégrehajtáshoz.

1. döntési pont vizsgálata

Az 1. döntési pont a társulás vagy önálló vagy vegyes feladatellátás vonatkozásában való döntés.

1. Társulási feladatellátás

A társulási feladatellátásnak első pillantásra több előnye is van, ahogy a Konceptióban már megfogalmazásra került:

- költségvetési megtakarítás érhető el az önkormányzatok számára,
- egy települési szintű szervezetnél nagyobb szervezet kialakítása esetén nagyobb szakmaiság érhető el,
- könnyebbé válik az egyes településeken működő közterület-felügyelők összehangolása, egyszerűbben megoldható a helyettesítés kérdése.

A társulási forma attól speciális, hogy a szervezet irányítási jogosítványai a társulási tanács kezében vannak, a társulási tanács azonban nem egy operatív szervezet, így **az irányítási jogköre szükségképpen korlátozottabb** egy nem társulási formában működő polgármesteri irányítás alatt álló önkormányzati rendészeti szervhez képest.²⁹

Amennyiben az Önkormányzat úgy ítéli meg, hogy nincs megfelelő irányítási jogköre az önkormányzati rendészeti szervezete felett és a társulási formából fakadó előnyök nem támaszthatóak alá kellőképpen nyomós indokokkal, ebben az esetben indokolt az önálló települési irányítású közterület-felügyelet létrehozása és integrált önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítása. Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete azzal, hogy a Budakörnyéki Közterület-felügyeletből ki kíván lépni indirekt kimondta, hogy a Társulás által kínált előnyöket nem tudta élvezni, annál inkább érezhetőek voltak a hátrányok.

Kérdés az, hogy a társulási forma hátrányai (indirekt irányítás, rendészeti politikák összehangolásának nehézsége, pénzügyi ösztönzők hiánya, adminisztratív nehézségek) nem jelentkeznének-e ismételten egy újonnan kialakítandó társulásban? A fentiekén túl fontos hangsúlyozni, hogy a Képviselő-testület 2023. január 1-től már új konstrukcióban kívánja működtetni az önkormányzati rendészeti szervezetét, amely határidő egy új társulás létrehozására, olyan megállapodás megkötésére, amely a társulási forma hátrányait kiküszöbölné, a törzskönyvi bejegyzésre, szervezetfelállításra nem biztos, hogy elégséges. Kérdésként merül fel még az is, hogy érdemes-e önálló társulási szervezetet létrehozni egy 2-4 fős önkormányzati rendészeti szervezet számára? A válasz valószínűleg nemleges, azaz társulási formában való biatorbágyi önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítása jelenleg nem javasolt.

2. Önálló feladatellátás

Az önálló feladatellátás a klasszikus önkormányzati rendészeti szervezeti feladatellátás. A hazánkban működő önkormányzati rendészeti szervezetek túlnyomó többsége egy önkormányzat irányítása alatt működik. Az önálló feladatellátás

- közvetlen önkormányzati irányítást, így beszámoltatást,
- közvetlen finanszírozást,
- közvetlen önkormányzati rendészeti feladatellátást tesz lehetővé.

Az önálló feladatellátással egy önkormányzat a rendészeti szervezetét sokkal inkább magáénak érezheti, jobban tud reagálni a lakosság részéről jelentkező azon problémákra, jelzésekre, amelyek rendészeti beavatkozást igényelhetnek. Nem jelentkeznek a társulási feladatellátásnál érzékelhető hátrányok, viszont nem lehetséges a költségek önkormányzatok közötti megosztása sem. Problémaként merülhet a toborzás kérdése, ugyanis az önkormányzati rendészeti szervezet vezetőjének kompetens személynek kell lenni, aki képes az önkormányzati rendészeti feladatellátás hatékony végrehajtására.

3. Vegyes feladatellátás

A vegyes feladatellátás alapvetően elméleti konstrukció. Nehezen indokolható, hogy egy vagy több önkormányzat önkormányzati rendészeti szervezetét irányítási, vezetési, adminisztrációs stb. okokból megbontsuk, részben önállóan, részben társulásban ellátva az önkormányzati rendészeti feladatokat.

²⁹ Lásd bővebben: Bacsárdi, József - Az önkormányzati rendészet külföldön, illetve perspektívái hazánkban (Doktori disszertáció http://real-phd.mtak.hu/913/1/Bacsardi_Jozsef_dolgozatv.pdf (2020) 62-63.

Egy önkormányzat önkormányzati rendészeti tevékenységének egységesnek kell lennie, hiszen ezzel érhető el a kívánt hatékonyság, mutatható fel az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer működésének hasznossága, így vegyes feladatellátás kialakítása nem javasolt.

Összegezve a fentieket Biatorbágy Város Önkormányzata részére az önálló önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítása indokolt és javasolt.

2. döntési pont vizsgálata

A kialakítandó önkormányzati rendészeti szervezetrendszer formája tekintetében irányadó Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete 199/2022.(VI. 30.) határozata, amely közterület-felügyelet létrehozását írja elő. A közterület-felügyelet ilyen módon való létrehozása egy szervezeti egység kialakítását jelenti a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalon belül, amely szervezeti egységben köztisztviselő jogállású közterület-felügyelőket kell alkalmazni.³⁰

A Képviselő-testület megfelelően érzékelve a település területén jelentkező közterületi problémákat szükségesnek ítélte a közterület-felügyeleti feladatellátást, azonban ennek pontos formája tekintetében meg kell vizsgálni a rendelkezésre álló különböző opciókat. Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer közterület-felügyelete működhethet az alábbi módokon:

1. kizárólag közterület-felügyeleti feladatellátás,
2. közterület felügyeleti és mezei őrszolgálati feladatellátás,
3. közterület felügyelet által ellátott mezei őrszolgálati feladatellátás.

Az egyes opciókat érdemes külön-külön megvizsgálni az optimális döntés meghozatala érdekében:

1. Kizárólag közterület-felügyeleti feladatellátás

Amennyiben a Képviselő-testület úgy dönt, hogy kizárólag közterület-felügyeletet hoz létre, abban az esetben a létrehozandó közterület-felügyelők szigorúan a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvényben foglalt hatásköreiket gyakorolhatják, azaz legfőképpen a közterületi rend és tisztaság védelméről, a tömegközlekedési eszközök használati rendjének fenntartásáról, az önkormányzati vagyoni védelméről várakozási közszolgáltatás nyújtásáról gondoskodhatnak.

A fenti közszolgáltatások biztosítása a közterületekre, azaz Biatorbágy belterületére fókuszál, megfelelően Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete 199/2022.(VI. 30.) határozatában foglaltaknak.

Nagy hiátusa ezen megoldási módozatnak, hogy

- a külterületek rendjét, ellenőrzését nem biztosítja, holott az ITS szerint külterületi problémák léteznek Biatorbágyon,
- az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer finanszírozása kizárólag az önkormányzat közhatalmi bevételéből, bírságokból és esetlegesen egyes díjakból áll, alternatív forrásokat bevonni nem lehetséges.

2. Közterület felügyeleti és mezei őrszolgálati feladatellátás

³⁰ Közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 1. § (2) bekezdése. Lehetséges volna még önálló költségvetési szervként is létrehozni a közterület-felügyeletet, azonban ezen lehetőség viszonylag kis létszámú közterület-felügyelet esetén felesleges adminisztratív feladatot jelentene. Kizárólag nagy lakosságú, nagy létszámú közterület-felügyeletek esetén reális opció az önálló közterület-felügyeleti feladatokat ellátó költségvetési szerv létrehozása.

Ezen önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítási módozat hagyományos megoldásként közterület-felügyelő és mezőőr együttes alkalmazását feltételezi, akik külön-külön látják el feladatukat, a közterület-felügyelő jellemzően belterületen, míg a mezőőr külterületen.

A mezőőr alkalmazása után már igénybe vehető az állami hozzájárulás 90.000 Ft/hó összegben, illetve a megalakítás esetén mezőőrönként egyszeri 500.000 Ft állami hozzájárulás.³¹ A fentiekén túl lehetőség van megállapítani mezőőri járulékot, amelyet földhasználók fizetnek a mezei őrszolgálat szolgáltatásainak igénybevételeért.

A mezőőri járulék összege lehet 0 Ft is, de emellett változatos járulékmértékeket találhatunk. A teljesen eltérő járulékmértékekre néhány példa szemléltetésként:

	Település	Mezőőri járulék mértéke
1.	Páty nagyközség	1.500 Ft/hektár ³²
2.	Érd megyei jogú város	1.220 Ft/hektár ³³
3.	Dunakeszi város	1,5 hektár alatt 10 000 Ft/hektár 1,5 hektár felett 20 000 Ft/hektár ³⁴

A közterület-felügyelet mellett működő mezei őrszolgálati módozat hiányosságait az alábbiakban lehet felsorolni:

- a közterület-felügyelő és a mezőőr feladatellátása különválnak,
- a közterület-felügyelő és mezőőr helyettesítése egymással nem lehetséges az eltérő hatáskörök miatt,
- a kialakuló önkormányzati rendészeti szervezetrendszer a hazai önkormányzati rendészeti modellt két pillérét (közterület-felügyelet és mezei őrszolgálat) tükrözi, a szervezeti integráció megvalósulhat egy közös rendészeti iroda kialakításában, azonban az integráció szükségképpen nem teljes a hatásköri-feladatellátási különbségek miatt.

3. Közterület felügyelet általi mezei őrszolgálati feladatellátás

A közterület felügyelet általi mezei őrszolgálati feladatellátás az önkormányzati rendészeti feladatellátás legmagasabb szintje, hiszen a közterület-felügyelő mezőőri feladatellátásával mind a belterület, mind a külterületi önkormányzati rendészeti hatásköröket gyakorolhatja. Ezen integratív önkormányzati rendészeti feladatellátás ráadásul – részben - finanszírozható állami támogatásból, illetve mezőőri járulékból is. Amennyiben tehát a közterület-felügyelő mezőőri feladatokat is ellát, abban az esetben a korábban vázolt önkormányzati rendészeti szervezeti előnyök élvezhetők az egyes módozatokból fakadó hátrányok mérséklésével.

³¹ a mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás igénybevételenek rendjéről és feltételeiről szóló 64/2009. (V. 22.) FVM-PM együttes rendelet 2. §

³² Páty Község Önkormányzata Képviselő-testületének a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló 8/2015 (VII.8.) önkormányzati rendelete

³³ Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzati mezei őrszolgálatról szóló 1/2008. (I.25.) önkormányzati rendelete

³⁴ Dunakeszi Város Önkormányzata Képviselő-testületének a mezei őrszolgálat működéséről szóló 19/2011 (V.31.) önkormányzati rendelete

Összegezve a fentieket Biatorbágy Város Önkormányzata részére az önálló önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kialakítása javasolt, olyan közterület-felügyelettel, amely mezei őrszolgálati feladatokat lát el.

A Konceptióban a fenti szervezeti mód lehetősége már felmerült, hiszen Biatorbágy közepes nagyságú település, ahol 2-4 fő önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy, de a településnagyságra és az ellátandó területnagyságra tekintettel inkább 4 fő közterület-felügyelő, akik mezőőri végzettséggel is rendelkeznek, alkalmazása szükséges.

2.7. Analízis áttekintése

A Konceptióban elkészítésre került egy SWOT analízis, amely az Önkormányzat rendészeti feladatellátását elemezte. A SWOT analízist érdemes átemelni jelen dokumentumba, aktualizálva az abban foglaltakat.

	Erősségek	Gyengeségek
SWOT analízis	<ul style="list-style-type: none"> - Kiemelkedően jó az önkormányzat pénzügyi helyzete, - Hatékony hivatali szervezet, támogató önkormányzat, - Lakosság számára önkormányzati rendészeti szervezeten keresztül biztosított rendészeti közszolgáltatások (közterület-felügyelet), - Korszerű és jól felszerelt biztonsági központ, fejlett közterületi térfigyelő-kamerarendszer, - Rendészeti közszolgáltatás keretében biztosított jól működő és korszerű rendészeti infrastruktúra közbiztonság kialakításában kompetens partnereinek által való üzemeltetése, - Kiváló közbiztonsági helyzet, amelynek kialakítása mögött tudatos döntések sorozata és a közbiztonság kialakítása terén elkötelezett személyek állnak, 	<ul style="list-style-type: none"> - Külterületek rendészeti feladatellátása nem megoldott, - Jelenleg nincs kijelölt közbiztonsági és rendészeti felelős a Polgármesteri Hivatalon belül, - A közterület-felügyeleti feladat társulási formában történő megvalósítása hatékonysági problémákhoz vezetett

	<ul style="list-style-type: none"> - Közbiztonság megteremtésében együttműködő partnerek önkormányzat által történő folyamatos, állandó támogatása, - Közbiztonság megteremtésében közreműködő partnerek közötti nagyon szoros, példaértékű együttműködés, 	
Lehetőségek	Lehetőség-erősség stratégia	Lehetőség-gyengeség stratégia
<ul style="list-style-type: none"> – Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások további fejlesztése – önálló rendészeti feladatellátás – Önkormányzati rendészeti, hatósági ellenőrzést és rendészeti közszolgáltatást megvalósító személyi állomány fejlesztése Önkormányzati rendészeti feladatellátás hatékonyságának emelése (pl.: új eszközök beszerzése, képzések) 	<ul style="list-style-type: none"> - Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer számára az önkormányzat rendészeti politikájához illeszkedő, reális célok kitűzése, elvárások megfogalmazása, a célok végrehajtásának ellenőrzése, - Önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állásának folyamatos biztosítása, – Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások összehangolása, összpontosítása a rendészeti közszolgáltatások hatékonyságának javítása érdekében, 	<ul style="list-style-type: none"> - Külterületek rendészeti feladatellátásának biztosítása, - Rendészeti feladatellátásért való felelősség és számon kérhetőség biztosítása, - Hatósági ellenőrző tevékenység fokozása,

<p>– Településfejlesztés és településrendezés során a bűnmegelőzési szempontok figyelembe vétele,</p> <p>– Közbiztonság megteremtésében együttműködő partnerek pénzügyi és más eszközökkel történő további támogatása.</p>	<p>– Önkormányzati rendészeti szervek és az együttműködő partnerek kapcsolatának intézményesítése,</p> <p>- Településfejlesztés, településrendezés során az építési bűnmegelőzés szempontrendszerének figyelembe vétele,</p> <p>– Közterületek folyamatos, közbiztonsági, bűnmegelőzési, veszélyelhárítási, ellenőrzési célú megfigyelése.</p>	<p>- Közterület-felügyelet feletti irányítási jogkör megteremtése önálló önkormányzat rendészeti szervezet létrehozásával</p>
<p>Veszélyek</p>	<p>Veszély-erősség stratégia</p>	<p>Veszély-gyengesség stratégia</p>
<p>– Önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok hátrányos változása,</p> <p>– Önkormányzati rendészeti tevékenység hatékonyságának növelése nem sikerül,</p> <p>– Önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokat a lakosság nem fogadja el, nem fogadja megfelelően</p>	<p>– Folyamatos és kiszámítható finanszírozás a közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek számára,</p> <p>– Naprakész és professzionális rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása,</p> <p>– Eredményeket felmutató és kommunikáló rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása</p>	<p>– Rendészeti területen naprakész vezetői tudásanyag biztosítása,</p> <p>– Az önkormányzati rendészeti feladatállás, a polgárok szubjektív biztonságérzetének változásának folyamatos monitoringja,</p> <p>- A közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkájának figyelemmel kísérése, szükség esetén javaslattevés és beavatkozás.</p>

– Nem sikerül az önkormányzati rendészet személyi állományát megfelelő szakemberekkel feltölteni.	– Stabil és elkötelezett rendészeti szervezeti állomány kialakítása, amennyiben szükséges.	
---	--	--

2.8. Javaslatok

A Koncepcióban nem lehetett mellőzni a konkrét javaslatok megfogalmazását határidőkkel és felelősök meghatározásával Biatorbágy Város Önkormányzata felé, így a felülvizsgálat során is meghatározandók a felelős személyek.

Az egyes javaslatok a SWOT analízis során megfogalmazott stratégiák mentén kerültek kidolgozásra.

1.

<u>Stratégia:</u>	Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer számára az önkormányzat rendészeti politikájához illeszkedő, reális célok kitűzése, elvárások megfogalmazása, a célok végrehajtásának ellenőrzése.
<u>Javaslat:</u>	Évente a közbiztonság és rendészet területén működő partnerek beszámolóí alapján át kell tekinteni az önkormányzati rendészet területén jelentkező feladatokat, értékelni a kihívásokat, korábbi évben történt célok végrehajtását felülvizsgálni. Az értékelést a Képviselő-testület elé kell terjeszteni, önállóan vagy a hivatali beszámoló keretében.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Közbiztonság és rendészet területén együttműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

2.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állásának folyamatos biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Az önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állása kulcsfontosságú. A polgármesternek, illetve a jegyzőnek folyamatosan figyelemmel kell lennie arra, hogy a felmerülő rendészeti, végrehajtási, illetve ellenőrzési feladatokat a személyi állomány el tudja-e látni.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző

<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

3.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások összehangolása, összpontosítása a rendészeti közszolgáltatások hatékonyságának javítása érdekében.
<u>Javaslat:</u>	Egy szervezeti egységet kell kijelölni az önkormányzati rendészeti feladatellátás területén jelentkező feladatokról való gondoskodáshoz. Meg kell határozni, hogy a Polgármesteri Hivatal melyik szervezeti egysége az, amelyik feladata a rendészeti feladatellátás végrehajtása, ahol a rendészeti tevékenység a leghatékonyabban összpontosítható. A kijelölt szervezeti egység működési rendjébe a rendészeti feladatok ellátását be kell iktatni és meg kell határozni azon személyeket, akik a rendészeti tevékenység ellátásáért felelősek. Összpontosítás keretében gondoskodni kell az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer integrált kialakításáról mezei őrszolgálati feladatokat ellátó közterület-felügyelet létrehozásával.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	2023.03.31.

4.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti szervek és az együttműködő partnerek kapcsolatának intézményesítése.
<u>Javaslat:</u>	Szükséges a rendészeti feladatellátásban közreműködő partnerek meghatározott időközönként történő találkozása, az információáramlás biztosítása és a felmerülő feladatok egyeztetése érdekében. Ezen egyeztető fórum működése nem feltétlenül igényel formális kereteket, a cél a közreműködő partnerek közötti koordináció javítása, kiteljesítése.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	közbiztonság biztosításában együttműködő partnerek, rendészeti feladatellátást megvalósító szervek
<u>Határidő:</u>	2022.03.31.

5.

<u>Stratégia:</u>	Településfejlesztés, településrendezés során az építési bűnmegelőzés szempontrendszerének figyelembe vétele.
<u>Javaslat:</u>	A helyi építési, közterület-használati szabályok kialakítása, végrehajtása esetén az építési bűnmegelőzés eredményeit figyelembe kell venni. Amikor sor kerül a helyi építési, közterület-használati szabályozók felülvizsgálatára szükséges felhívni az előkészítő figyelmét az építési bűnmegelőzés eszközrendszerének figyelembevételére, ezzel elősegítve az áldozattá válás megelőzését.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	szabályozók módosításával, újraalkotásával megbízott szervezet, személy
<u>Határidő:</u>	folyamatos

6.

<u>Stratégia:</u>	Közterületek folyamatos, közbiztonsági, bűnmegelőzési, veszélyelhárítási, ellenőrzési célú megfigyelése.
<u>Javaslat:</u>	Továbbra is biztosítani kell a közterület-felügyeletre alkalmas kamerarendszer működését, illetve bővítését, amelyhez a pénzügyi fedezet, alkalmas kezelő személyzet rendelkezésre állásáról gondoskodni szükséges. A megfigyelésbe bevonandó közterületekről rendszeres időközönként javaslatokat kell kérni.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Rendőrség, polgárőrség, közterület-felügyelet (opcionális)
<u>Határidő:</u>	folyamatos

7.

<u>Stratégia:</u>	Külterületek rendészeti feladatellátásának biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Közterület-felügyeletbe integrált mezei őrszolgálat kialakítása a külterületek rendjének fenntartására, külterületi önkormányzati rendészeti közszolgáltatások nyújtására. Előterjesztés készítése a mezőrendészet kialakításával kapcsolatban, a szükséges szabályozók lefektetése, feladatellátás létszámának és a finanszírozás meghatározása.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	2022.11.30.

8.

<u>Stratégia:</u>	Rendészeti feladatellátásért való felelősség és számon kérhetőség biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Közbiztonságért és helyi rendészeti feladatellátásért felelős kompetens személy kijelölése a Polgármesteri Hivatalon belül, vagy szakértői szinten, aki a rendészeti feladatellátást figyelemmel kíséri, összefogja az Önkormányzat rendészeti tevékenységét, gondoskodik a rendészeti közszolgáltatások integritásáról.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

9.

<u>Stratégia:</u>	Hatósági ellenőrző tevékenység fokozása.
<u>Javaslat:</u>	A Polgármesteri Hivatal hatósági ellenőrző állományának erősítése célzatosan az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyekkel lehetséges. Amennyiben szükséges ezen személyek speciális szaktudással rendelkező más alkalmazottak egészíthetők ki eseti jelleggel.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

10.

<u>Stratégia:</u>	Közterület-felügyelet feletti irányítási jogkör megteremtése önálló önkormányzat rendészeti szervezet létrehozásával.
<u>Javaslat:</u>	Önálló közterület-felügyelet létrehozása a Polgármesteri Hivatalon belül, így biztosítva az Önkormányzat közvetlen irányítási jogkörét.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

11.

<u>Stratégia:</u>	Folyamatos és kiszámítható finanszírozás a közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek számára.
--------------------------	---

<u>Javaslat:</u>	Önkormányzat közbiztonsági és rendészeti céljainak és stratégiájának megvalósításához folyamatosan biztosítani kell a szükséges költségvetési forrásokat. Ezen forrásokat a költségvetésben tervezni kell.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

12.

<u>Stratégia:</u>	Naprakész és professzionális rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása.
<u>Javaslat:</u>	Rendészettel foglalkozó személyi állomány képzéseken való részvételének ösztönzése, így elsajátítva a legjobb gyakorlatokat. Ösztönözni és támogatni kell a más önkormányzati rendészeti szervekkel való együttműködést, tapasztalatcserét.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

13.

<u>Stratégia:</u>	Eredményeket felmutató és kommunikáló rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati rendészet eredményeinek, hiánypótló jellegének folyamatos kommunikálása a helyi médián keresztül. Ez történhet rendszeresen megjelenő cikkek, interjúk segítségével, illetve a közösségi médiában való megjelenéssel.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

14.

<u>Stratégia:</u>	Stabil és elkötelezett rendészeti szervezeti állomány kialakítása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek olyan mértékű bérének megállapítása, amely alkalmas a személyi állomány feltöltésére és megtartására. A személyi állomány képzéséhez, betanításához, integritásának biztosításához szakértői közreműködésre lehet szükséges.

<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

15.

<u>Stratégia:</u>	Rendészeti területen naprakész vezetői tudásanyag biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati vezetők rendészeti joganyagban jártasságának és naprakésztségének biztosítása az elérhető rendészeti képzéseken való részvétellel, szakértői támogatással.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

16.

<u>Stratégia:</u>	Az önkormányzati rendészeti feladatállás, a polgárok szubjektív biztonságérzetének változásának folyamatos monitoringja.
<u>Javaslat:</u>	Meghatározott időközönként mérni szükséges az önkormányzati rendészeti feladatellátás hatékonyságát, a lakosság elégedettségét az önkormányzat rendészeti tevékenységével. Ehhez on-line és/vagy off-line kérdőívek kidolgozása és a meghatározott célcsoport számára való rendelkezésre bocsátása szükséges.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

17.

<u>Stratégia:</u>	A közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkájának figyelemmel kísérése, szükség esetén javaslattevés és beavatkozás.
<u>Javaslat:</u>	A jegyzőnek, illetve az általa megbízott személynek, szakértőnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkáját. Amennyiben bármilyen igény merül az általuk nyújtott szolgáltatás színvonalának javítására, erről a megfelelő személyt (döntéshozót) értesíteni kell, javaslatokat meghatározva.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző

<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

3. Következtetések

Ahhoz, hogy egy önkormányzat önkormányzati rendészeti szervezetrendszer alakítson ki és tartson fenn, alapvetően két feltételnek kell teljesülnie:³⁵

1. közpolitikai döntés szükséges az önkormányzati rendészeti szervezet fenntartásáról, működéséről,
2. rendelkeznie kell az önkormányzatnak azon pénzügyi forrásokkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az önkormányzati rendészeti szervezetet működtetni lehessen.

Biatorbágy Város Önkormányzata már korábban meghozta azt a döntést, hogy önkormányzati rendészeti szervezetet tart fenn, mégpedig a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül. Ezen döntését változtatta meg a Képviselő-testület, amikor úgy döntött, hogy nem a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül, hanem más módon kívánja az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerét fenntartani. A politikai akarat, amelyet a ténylegesen fennálló közterületi és külterületi feladatok indukálnak, tehát továbbra is meg van az önkormányzati rendészeti szervezet kialakítására és fenntartására, a működési forma azonban szükségképpen változik.

A másik szükséges feltétel a pénzügyi források rendelkezésre állása. A Konceptióban és jelen dokumentumban foglalt elemzés alapján Biatorbágy Város Önkormányzata rendelkezik olyan erőforrásokkal, amelyek egy önkormányzati rendészeti szervezet kialakításához és fenntartásához szükségesek.

Az akarat és a költségvetési források rendelkezésre állása együttesen azt eredményezi, hogy az önkormányzati rendészeti szervezet kialakításának alapvető feltételei meg vannak. Az önkormányzati rendészeti szervezet felállításának és működtetésének optimális formája és módja a Konceptió és jelen dokumentum alapján egyértelmű:

- 1. önállóan – nem társulásban – kell kialakítani az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerét,**
- 2. a kialakítandó szervezetrendszernek a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatal szervezeti egysége kell, hogy legyen,**
- 3. a kialakítandó szervezetrendszer olyan közterület-felügyelet kell, hogy legyen, amely mezei őrszolgálati feladatokat is ellát,**
- 4. a kialakítandó közterület-felügyelet létszáma a településméretből fakadóan 2-4 fő kell, hogy legyen, azzal, hogy a település területi nagysága – közterületi és külterületi feladatellátás okán – inkább 4 fő közterület-felügyelő alkalmazását indokolja.**

Amennyiben a Képviselő-testület döntést hoz arról, hogy a fentiek szerint kívánja kialakítani a közterület-felügyeletét, akkor a kialakítás és a működés feltételeinek megteremtését külön önkormányzati döntésekkel kell megalapozni. Ezt követően kezdődhet meg a szervezetkialakítással kapcsolatos operatív munka, amely a szükséges tárgyi-műszaki és személyi feltételek megteremtésének folyamata, figyelemmel a Konceptióban és jelen dokumentumban foglalt stratégiai javaslatokra.

³⁵ Lásd bővebben: Bacsárdi, József - Az önkormányzati rendészet külföldön, illetve perspektívái hazánkban (Doktori disszertáció http://real-phd.mtak.hu/913/1/Bacsardi_Jozsef_dolgozatv.pdf (2020) 58.

Biatorbágy Város Önkormányzatának közbiztonsági és rendészeti koncepciója

2019-2024. évekre

Készítette: dr. Bacsárdi József, PhD hallgató (abszolutórium éve: 2018), Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Doktori Iskola¹; Bábolnai Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzője

¹ Doktori értekezés címe: Az önkormányzati rendészet külföldön, illetve perspektívái hazánkban

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	1
1. Bevezetés.....	2
2. Az önkormányzati rendészet háttere	7
2.1. Az önkormányzati rendészet szervezete.....	8
2.2. Az önkormányzati rendészeti közszolgáltatás.....	13
2.3. Az önkormányzati rendészeti tevékenység.....	13
3. Biatorbágy általános bemutatása.....	15
4. Biatorbágy Város Önkormányzatának közbiztonsági és rendészeti helyzete	18
4.1. Biatorbágy Város Önkormányzat rendészeti tevékenysége	18
4.2. A közbiztonság helyzete a rendőrségi beszámoló, illetve a körzeti megbízottal készített interjú alapján.....	20
4.3. Budakörnyéki Közterület-felügyelet	23
4.4. Civil szervezetek.....	25
4.4.1. Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány.....	26
4.4.2. Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület.....	26
4.4.3. Biatorbágy Önkéntes Tűzoltó Egyesület.....	27
5. Magánbiztonsági szolgáltató - Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.	28
6. Összegzés.....	29
5. Biatorbágy város közbiztonságának kialakításában együttműködő partnerek.....	31
6. Önkormányzati rendészeti összehasonlító elemzés.....	35
7. Önkormányzati rendészeti alternatívák bemutatása.....	45
8. Analízis.....	50
9. Javaslatok	54
Önkormányzati rendészeti gyakorlatok bemutatása.....	60
Önkormányzati rendészet önálló önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező településen.....	60
Önkormányzati rendészet egy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén.....	63
Önkormányzati rendészet kettő-négy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén.....	65
Önkormányzati rendészet öt-harminc fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén.....	67
Önkormányzati rendészet harminc főt meghaladó önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén.....	68
Egy külföldi jó példa, avagy mire lehet képes egy jól működő önkormányzati rendészet?.	69

1. Bevezetés

Egy települési önkormányzat munkáját, függetlenül attól, hogy hazai vagy külföldi településről van szó, számtalan módon lehet értékelni, azonban az egyik legfontosabb értékelési szempont, hogy az önkormányzat milyen közszolgáltatásokkal² látja el a lakosságot, és ezen közszolgáltatásokat milyen színvonalon nyújtja polgárai számára. A közszolgáltatások színvonalának vizsgálata azért is kiemelten fontos, mivel a közszolgáltatások azok, amelyek révén az állampolgár meg tudja ítélni, hogy a települési önkormányzat munkája számára megfelelő-e, kielégíti-e az általa támasztott igényeket.

Némileg bonyolítja az önkormányzat helyzetét és erre folyamatosan figyelemmel kell lenni, hogy egy önkormányzat nem feltétlenül választhatja meg, hogy mely közszolgáltatást kívánja ellátni és mely közszolgáltatást nem kívánja nyújtani, ugyanis léteznek olyan közszolgáltatások, amelyeket állami döntés alapján kötelező feladatellátás keretében kell biztosítani az önkormányzatnak.³ Ilyen esetben – mivel az ellátandó feladat kötelező -, az önkormányzat a feladatellátás módját határozhatja csak meg, amelyhez azonban a feladatellátáshoz elegendő összegű költségvetési forrást kell hozzárendelnie.

Az önkormányzatok a magyar jogrendszer viszonylag autonóm szereplői, amelyek autonómiája az Alaptörvényből⁴ fakad és jogait sarkalatos törvény védi.⁵ Az előbbieket miatt hazánkban az önkormányzatok nem kizárólag az állam által kötelezően ráruházott feladatokat láthatják el, hanem lehetőségük van arra, hogy, eldöntsék, hogy kívánnak-e olyan feladatokkal foglalkozni, amelyek nem kötelezők, azaz ellátnak-e önként vállalt feladatokat. Természetesen egy önkormányzat tetszése szerint nem választhat bármilyen feladatot, csak olyan feladatok ellátásáról lehet szó, amelynek önkormányzati vállalása jogszabály szerint lehetséges, azonban az önkormányzatnak mindig vizsgálnia kell, hogy az önként vállalt feladat teljesítése nem megy-e a kötelezően ellátandó feladatok rovására.⁶

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) részletes, bár nem tételes felsorolást ad az önkormányzati feladatokról.⁷ A felsorolt feladatok ellátása, amennyiben egy adott település relevanciájában értelmezhető⁸, kötelező. A feladatok között megtalálható azon önkormányzati feladat, amely megalapozza egy település közbiztonsággal kapcsolatos hatásköreit. Mielőtt az önkormányzatok közbiztonsággal kapcsolatos hatásköreit elemeznénk, felmerülhet a kérdés, hogy egyáltalán miért szükséges ezzel a kérdéssel foglalkozni, miért van szerepe az önkormányzatnak a helyi közbiztonság kialakításában?

Történelmileg a helyi közbiztonság, ahogy Európa többi államában, úgy Magyarországon is a helyi közösségektől függött. A helyi közösségek, önkormányzatok (helyhatóságok)

² A közszolgáltatást az Möt. 140. § (1) bekezdés b) pontjában, (4) bekezdésében, 141. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra tekintettel a (köz)feladat-ellátás szinonimájaként használom.

³ Ilyen kötelezően ellátandó feladat például hazánkban az egészségügyi alapellátás, mint közszolgáltatás nyújtása az Möt. 13. § (1) bekezdés 4. pontja alapján, amelyet bármilyen finanszírozási helyzetben is van egy önkormányzat valamilyen módon biztosítani köteles.

⁴ Lásd: Magyarország Alaptörvényének 32. cikke

⁵ Magyarország Alaptörvényének 31. cikk (3) bekezdés

⁶ Möt. 10. §

⁷ Möt. 13. §

⁸ Nem minden feladat értelmezhető minden település tekintetében. Például egy olyan önkormányzat tekintetében, amelynek bérlakás nincs a tulajdonában nem igazán értelmezhető az Möt. 13. § (1) bekezdés 9. pontjában meghatározott lakásgazdálkodási feladat.

biztosították a helyi és sok központi szabály érvényesülését, védték a helyi közrendet, közbiztonságot, alakítottak ki önkormányzati rendőrséget⁹, hoztak létre mezőrendőrséget. Magyarország helyhatóságai később az önkormányzati rendőrség működtetésének jogát elvesztették, azonban napjainkban tanúi lehetünk egy olyan folyamatnak, amely az önkormányzatok rendészeti jogosultságainak újra-felfedezéséhez vezetnek mind idehaza, mind külföldön.¹⁰ Az önkormányzatok rendészeti jogosultságai tehát mélyen gyökereznek. Egyértelmű, hogy egy település közbiztonsága vagy közbiztonságának hiánya alapvetően meghatározza a lakosság hangulatát, a humán erőforrás és tőkevonzó képességét. Vállalkozást alapítani, menedzselni, egyáltalán élni és létezni ugyanis sokkal egyszerűbb egy olyan településen, ahol személyünket, anyagi, kulturális javainkat biztonságban tudhatjuk, azaz ott ahol **jó** a közbiztonság.

Értelemszerűen felmerül a kérdés, hogy mi is a közbiztonság? A közbiztonság fogalmával kapcsolatosan a rendészettudományi szakirodalomban számtalan definíciót olvashatunk, vitáról értesülhetünk, azonban meglátásom szerint a közbiztonság legfontosabb ismérve, ahogy az fentebb már említésre került, a személyünket és javainkat biztosító állapot (nyugalom).¹¹

A személyünket és javainkat biztosító állapot eléréséhez nyilvánvaló, hogy különböző tevékenységek során át vezet az út, amely tevékenységeknek jogszerűnek, jogszabály által alátámasztottnak kell lennie. Az Mötv. 13. § (1) bekezdés 17. pontja kimondja, hogy a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik a 'közreműködés a település közbiztonságának biztosításában'.¹²

A kormányzat 2012-ben hitet tett az önkormányzati rendészet megerősítése mellett azzal, hogy az önkormányzati rendészetre vonatkozó korábbi keretek kitágította, sokkal erősebb rendészeti jogosítványokat ruházott az önkormányzatokra,¹³ mint azt a korábbi önkormányzati törvény (Ötv.) lehetővé tette¹⁴. Az Mötv. szövege szerint:

„17. § (1) A települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet alaptevékenységét a települési és a fővárosi önkormányzat területe szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőrfőkapitánysággal kötött írásbeli együttműködési megállapodás alapján, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet által végezhető feladatokat, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, az együttműködési megállapodásra, valamint a szervezet működésére vonatkozó szabályokat, továbbá az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket törvény határozza meg.

(4) E § rendelkezéseit alkalmazni kell akkor is, ha az önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott feladatokról nem önálló szervezet létrehozásával gondoskodik.”

⁹ Lásd például: ENDRÖDY Géza: *Magyarország rendőrsége az államosítás előtt*. Dobray János Könyvnyomdája, Gyula, 1898.

¹⁰ Lásd: dr. Bacsárdi József előadása a Nemzeti Közszolgálati Egyetem által 2017. október 3-án szervezett workshopon „Az önkormányzati rendészeti kutatások részeredményei” címmel.

¹¹ FINSZTER Géza: *A rendészeti szervek működésének jogi alapjai*, RTF Alkotmányjogi és Közigazgatási Jogi Tanszék, Budapest, 2008. 24-25.

¹² Mötv. 13. § (1) bekezdés 17. pont

¹³ BACSÁRDI József: *Az önkormányzati rendészet hazánkban. Helyzetértékelés röviden*. In: Magyar rendészet. NKE Szolgáltató Kft., Budapest, 2014. 19.

¹⁴ A hatályon kívül helyezett helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LVX. törvény 8. § (1) bekezdése csak említés szintjén hivatkozott az önkormányzatok helyi közbiztonsági feladataira, azt nem fejtette ki.

Az önkormányzat döntése az, hogy az Möt. szabályai és más szabályok alapján milyen módon és milyen mértékben kíván élni a közbiztonság alakításának lehetőségével, hiszen településenként eltérő mértékben alakítják az egyes közbiztonság kialakításáért felelős szereplők (aktorok) a helyi közbiztonságot, így az egyes szereplők feladatai, együttműködésben játszott szerepükkel arányosan változik. Felmerül a kérdés, hogy melyek azok a szereplők, amelyek a helyi közbiztonság kialakításában egyáltalán szerepet játszhatnak? A rendelkezésre álló szakirodalom egységes abban, hogy hazánkban alapvetően az alábbi szereplők alakítják a helyi közbiztonságot:

1. állam (túlnyomórészt a rendőrségre támaszkodva),
2. helyi önkormányzat,
3. polgárőrség,
4. magánbiztonsági piac résztvevői.

Hazánkban a közbiztonság megteremtésének letéteményese minden kétséget kizáróan (az Alaptörvény alapján is) a **rendőrség**.¹⁵ Ez azonban nem jelenti azt, hogy a közbiztonság megteremtésében, ahogy azt fentebb már említésre került, más aktorok nem vesznek részt, ugyanis a közbiztonság tipikusan kooperációs termék¹⁶, azaz több szereplő együttműködésével jön létre.

A fenti aktorok közbiztonság kialakításában betöltött szerepének és a tevékenységük során folytatott együttműködésük vizsgálatával többek közt felvázolható az, hogy

1. melyek (kik) a helyi közbiztonság kulcsfigurái,
2. milyen irányban érdemes fejleszteni a közbiztonság területén az együttműködést,
3. melyek azok a problémák, amelyek rendészeti beavatkozást igényelnek.

A fentiek feltárása nyilvánvalóan kutatási feladat, amely egyszerre igényel primer és szekunder kutatási módszerek alkalmazását. Mivel jelen esetben a helyi közbiztonság kialakítását, illetve a rendészeti feladatellátást az önkormányzat oldaláról vizsgáljuk, fel kell tennünk a kérdést, hogy a jogalkotó által biztosított eszközökkel tudnak-e hatékonyan élni az önkormányzatok és ezen eszközök hozzájárulnak-e egy település közbiztonságának szinten tartásához vagy érezhető javításához. Ahhoz, hogy ezen kérdésekre adekvát választ tudjunk adni meg kell határozni az önkormányzat rendészeti jellegű cselekvéseinek tartalmát, amelynek **kerete a települési közbiztonsági és rendészeti koncepció**. A települési közbiztonsági és rendészeti koncepció elkészítése egy település közbiztonságának szempontjából kiemelkedően fontos, ugyanis a települési közbiztonsági és rendészeti koncepció

1. meghatározza az önkormányzati rendészeti szerv tevékenységét,
2. meghatározza a rendészetben együttműködő szerveket és az együttműködés kereteit,
3. segíti a helyi közrend és közbiztonság megteremtését,
4. komplex rendszerben kezeli az önkormányzat rendészeti tevékenységét.

Egy települési közbiztonsági és rendészeti koncepciójának a lényege, hogy a települési önkormányzat oldaláról nézve azonosítsuk a közbiztonság megteremtésében szerepet játszó egyes szereplőket, felvázoljuk az egyes szereplők közbiztonsági szerepkörét, valamint megoldási javaslatokat dolgozzunk ki megfelelő határidő kitűzésével, felelősök megállapításával.

Ahhoz, hogy a települési közbiztonsági és rendészeti koncepció érthetővé váljon mindenki számára, mindenképpen tisztában kell lenni a rendészet és ezen belül az önkormányzati rendészet lényegi tartalmával. Az önkormányzati rendészet, mint fogalom megértéséhez el kell helyeznünk az önkormányzati rendészetet a rendészet fogalmi rendszerében, azonban ehhez

¹⁵ Magyarország Alaptörvénye 46. cikk (1) bekezdés

¹⁶ FINSZTER Géza: Közbiztonság és jogállam. *Jog – Állam – Politika*. 2009/3.

nem lehet mellőzni, magának a rendészetnek a definiálását sem. Finszter Géza szerint „*a rendészet a modern államban az a közigazgatási tevékenység, amelynek társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása. A veszély olyan állapot, élethelyzet, amelyben a társadalom által értéknek elismert anyagi és szellemi javakat sérelem fenyegeti. A sérelem lehet a javak megsemmisülése, értékük csökkenése, vagy értékgyarapító képességük elvesztése.*”¹⁷

A rendészet klasszikusan a közigazgatás részének tekinthető¹⁸, amelynek speciális rendeltetése a veszélyelhárítás. A veszélyelhárítási tevékenységet egy állam a közigazgatási szervezetrendszerén belül többféleképpen oldhatja meg, így a hazai rendészeti intézményrendszer is tagolható az alábbiak szerint:¹⁹

1. elsődleges rendészeti szervek (legjellemzőbb képviselője a rendőrség),
2. másodlagos rendészeti szervek (pl.: polgári nemzetbiztonság, TEK, NAV pénzügyőr szerve),
3. egyes rendészeti feladatokat ellátó vegyes szervek
 - a. önkormányzati rendészeti szervek (pl.: közterület-felügyelet),
 - b. egyéb rendészeti szervek (pl.: fegyveres biztonsági őr).
4. törvényhozó hatalom rendészeti szerve, amely az Országgyűlési Őrség,
5. közhatalmi jogosítvánnyal nem rendelkező rendészeti jellegű szervek (pl.: polgárőrség).

A tagolás alapján egyértelmű, hogy a veszélyelhárításra vonatkozó egyik megoldási módot a közigazgatás önkormányzati ága kínálja az állami ág mellett.

Önkormányzati rendészet alapvető *differentia specifikája* az önkormányzatiság. Az önkormányzatiságot úgy határozhatjuk meg, mint a települések valamilyen szintű autonómiáját, jogszabályi keretek által korlátok közé szorított döntési szabadságát. Ezen autonómia, döntési szabadság hazánkban az önkormányzatok rendészeti irányú tevékenységét is magában foglalja, így lehetőség nyílik arra, hogy önkormányzati rendészetről is beszélhessünk.

A fentiek eredményeképpen az önkormányzati rendészetet, mint fogalmat alapvetően két értelemben használhatjuk:

1. a helyi önkormányzat azon tevékenysége, amely az önkormányzatnak a közbiztonság helyi szintű megteremtésében történő közreműködésével kapcsolatos feladatait, kötelezettségeit és az ezekhez kapcsolódó cselekvési lehetőségeket, kereteket jeleníti meg,
2. helyi önkormányzat által létrehozott és fenntartott szervezet (önkormányzati rendészeti szerv), amely jogszabályban meghatározott, a rendőrséghez képest korlátozottabb terjedelmű felhatalmazással rendelkezik kényszer alkalmazására.

Az önkormányzati rendészet tehát egyszerre jelenthet egyfajta önkormányzati tevékenységet, másrészt egy önkormányzati szervezetet, azonban egy harmadik értelemben is kell, hogy beszéljünk önkormányzati rendészetről, mégpedig, mint önkormányzat által nyújtott közszolgáltatás. Meglátásom szerint az önkormányzati rendészeti közszolgáltatást akkor nyújt egy önkormányzat, amennyiben önkormányzati rendészeti szervezetet működtet, tart fenn, illetve az önkormányzati rendészeti feladatok ellátásához szükséges technikai infrastruktúrát (pl.. térfigyelő kamerarendszer, parkolási rendszer), mint az **állampolgárok számára elérhető szolgáltatást biztosítja**.

¹⁷ http://www.politikaievkonyv.hu/online/mp20/1-11_finszter.html (2017. április 24.)

¹⁸ MAGYARY Zoltán: *Magyar közigazgatás*. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest. 1942. 50-52.

¹⁹ BALLA Zoltán: *A rendészet alapjai és egyes ágazatai*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2017. 44-45.

Az önkormányzat közbiztonsági és rendészeti koncepciójában az önkormányzati rendészet fogalmát mindhárom értelemben használni fogom, ott ahol szükséges külön jelezve, hogy a tevékenységet, közszolgáltatást vagy a szervezetrendszert értem a fogalom alatt.

2. Az önkormányzati rendészet háttere

Az önkormányzati rendészet, mint jogág jogszabályi háttérének vizsgálatát mindenképpen Magyarország Alaptörvényével kell kezdeni. Az Alaptörvény áttekintése során megállapíthatjuk, hogy az Alaptörvény nem tartalmaz explicit önkormányzati rendészeti jogszabályokat, azonban van néhány olyan rendelkezése, amelyik közvetetten kapcsolódik az önkormányzati rendészethez:

1. Az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg. Mivel az önkormányzati rendészet alapvető szabályait az Möt.-ben találhatjuk, így az Alaptörvény sarkalatos szabálya védi az önkormányzati rendészetet is.
2. Az Alaptörvény 32. cikk (1) pontjának felsorolása több tekintetben érinti az önkormányzati rendészetet, ugyanis például az önkormányzat helyi rendészeti szabályokat rendeletekkel állapít meg²⁰, költségvetésében biztosít keretet az önkormányzati rendészeti szervezet működtetésére, szervezeti és működési rendjében helyet biztosíthat az önkormányzati rendészetnek, helyi adóiból hozzájárulhat a helyi rendészeti tevékenységhez.
3. 2018. október 14-ig volt hatályban az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdése, amely szerint törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. A közterületen való tartózkodás önkormányzati rendeleti szabályozása értelemszerűen rendészeti jellegű szabályozást feltételezett. A 2018. október 15-től hatályos alaptörvényi szabályozás *explicit* megtiltja az életvitelszerű közterületen tartózkodást.

Ahogy már korábban ezt írtam, az Möt. 13. § (1) bekezdés 17. pontja mondja ki, hogy helyben biztosítható közfeladatnak minősül a település közbiztonságának kialakításában való közreműködés.²¹ Az Möt. nem csak kimondta, hogy önkormányzati feladat a település közbiztonságának kialakításában való közreműködés, hanem lehetőséget biztosít arra, hogy az önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával gondoskodhasson.²² Az Möt. rögzíti azt is, hogy az így létrehozott önkormányzati rendészeti szerv felett a szakmai felügyeleti jogot együttműködési megállapodás alapján a rendőrség gyakorolja.²³

Az Möt.-t nem kizárólag a hazai önkormányzati rendészet alapjának tekinthetjük, hanem azon jogszabálynak, amely felhatalmazást biztosít a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló helyi rendelet megalkotására. A közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló helyi rendelet pedig az önkormányzat azon helyi rendelete, amellyel egyes a helyi közösség részéről nem kívánatosnak tekintett – magasabb szintű jogszabállyal nem szabályozott életviszonyok esetén a magatartásformákat jogellenessé nyilváníthatja. Az önkormányzatok ezen rendészeti jellegű szabályainak betartatása alapvető feladata az önkormányzati rendészeti szervezetrendszernek. Önkormányzati rendészeti szerv nélkül a közösségi együttélés alapvető szabályainak betartatása több, mint nehézkes, gyakorlatilag lehetetlen.

²⁰ Lásd például: közterület használati rendeletek, közterület-felügyeleti rendeletek.

²¹ Ötv. 8. § (1) bekezdés

²² Möt. 17. § (1) bekezdés

²³ Möt. 17. § (2) bekezdés

Az önkormányzati rendészet Mötv.-beli szabályozását számos részletszabály egészíti ki, amelyek törvényekben és rendeletekben találhatók meg.

1. ábra. Önkormányzati rendészeti szabályozás. Forrás: saját szerkesztés.

2.1. Az önkormányzati rendészet szervezete

Az önkormányzati rendészet már többször hivatkozott Mötv.-beli szabályozását számos részletszabály egészíti ki. Áttekintve a hatályos önkormányzati szervezetrendszerre vonatkozó szabályozást az alábbi csoportosítást lehet tenni:

1. Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek eljárását, jogállását szabályozó jogszabályok
 - a. az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint az egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (Efesz tv.),
 - b. a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény,
 - c. a közszolgálati tisztségviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
 - d. a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
2. Önkormányzati rendészetre vonatkozó fontosabb ágazati jogszabályok
 - a. a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (Haltv.),
 - b. az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény,
 - c. a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Kftv.),
 - d. a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (Fbtv.),
 - e. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény,

- f. a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény

3. Önkormányzati rendészetre vonatkozó központi részletszabályok

- a. a közterület-felügyelői intézkedések végrehajtásának módjáról és eszközeiről szóló 43/1999. (XI. 26.) BM rendelet,
- b. a mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 64/2009. (V. 22.) FVM-PM együttes rendelet,
- c. a rendészeti feladatokat ellátó személyek és a segédfelügyelők által alkalmazható kényszerítő eszközök igénylésének, átvételének és visszavételének szabályairól, a térítés módjáról, a kényszerítő eszközök típusaira, fajtáira és az alkalmazásukra, valamint a jelentéstétel és a kivizsgálás rendjére vonatkozó részletes szabályokról szóló 86/2012. (XII. 28.) BM rendelet,
- d. a rendészeti feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolványának és a szolgálati jelvényének kiadásához kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díjról szóló 69/2012. (XII. 14.) BM rendelet,
- e. a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet,
- f. a rendészeti feladatokat ellátó személyek, valamint a fegyveres biztonsági őrök ruházati ellátására vonatkozó részletes szabályokról szóló 70/2012. (XII. 14.) BM rendelet,
- g. az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységét támogató segédfelügyelőkről szóló 65/2012. (XII. 13.) BM rendelet,
- h. a Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet,
- i. a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 29/1998. (IV. 30.) FM rendelet,
- j. a természetvédelmi őrekre, illetve őrszolgálatokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 4/2000. (I. 21.) Korm. rendelet

4. Rendészeti tárgyú önkormányzati rendeletek (önkormányzatonként eltérő elnevezés és szabályozás jellemző)

A csoportosításból egyértelműen látszik, hogy az egyes önkormányzati rendészeti szervezetrendszerre vonatkozó szabályok a jogszabályi hierarchia mindegyik szintjén megtalálhatók. Itt mindenképpen ki kívánom emelni, hogy ahogy az látható az előbbi felsorolásból, az önkormányzati rendészeti szabályozás erőteljesen fragmentált (széttagolt), amely a hazai önkormányzati rendészet egyik gyenge pontját jelenti.²⁴²⁵

Az Mötv. nem rögzíti, azonban ágazati jogszabályokban megtalálhatók azok a szervek, személyek, amelyek önkormányzati rendészeti szervezetrendszerhez tartozhatnak.²⁶

Önkormányzati rendészeti szervezetrendszer állhat az alábbi szervtípusokból:

1. közterület-felügyelet,²⁷

²⁴ BACSÁRDI József- CHRISTIÁN László: *Hol tart jelenleg az önkormányzati rendészet?* In: CHRISTIÁN László (szerk.) *Rendészettudományi kutatások: Az NKE Rendészetelméleti Kutatóműhely tanulmánykötete.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. 34-35.

²⁵ Megjegyzem, hogy a széttagolt szabályozás miatt különös gondot kell fordítani egy egységes önkormányzati rendészeti szerv kialakítása esetén az ágazati szabályok betartására, az önkormányzati rendészeti joganyagban a koherens jogalkalmazás megteremtésére.

²⁶ az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint az egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (Erfesz tv.) 3. § (2) bekezdés

²⁷ Kftv. 1. §

2. mezei őrszolgálat,²⁸
3. önkormányzati természetvédelmi őrszolgálat,²⁹
4. halászati őrség,³⁰
5. erdészeti szakszemélyzet.³¹

Az Erfesz tv. alapján önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek:

1. közterület-felügyelő,
2. mezőőr,
3. rendészeti feladatokat ellátó (jogosult) erdészeti szakszemélyzet,
4. halászati őr,
5. önkormányzati természetvédelmi őr.

Az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek köztisztviselő vagy közalkalmazotti státuszban foglalkoztathatók.

Az egyes önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységét az önkormányzat alkalmazásában álló segédfelügyelő segítheti, aki önálló intézkedési jogosítványokkal nem rendelkezik.

Az alábbiakban kizárólag a közterület-felügyeletre (közterület-felügyelőre), illetve a mezei őrszolgálatra (mezőőre) vonatkozó szabályokat ismertetem, ugyanis a lefolytatott önkormányzati rendészeti kutatások szerint a hazai önkormányzati rendészeti szervek kizárólag közterület-felügyeletekből és mezei őrszolgálatokból állnak, a többi önkormányzati rendészeti szervezet marginális szerepet tölt be. A továbbiakban ezért csak az előbb említett két önkormányzati rendészeti szervtípust mutatom be vázlatosan, a többi szervtípus ismertetését mellőzöm.

2.1.1. Közterület-felügyelet

Hazánk első közterület-felügyeletét Budapesten hozták létre 1983-ban nem rendészeti szervként, hanem **hatósági ellenőrzést** végző munkaszervezetként. Ez azért volt nagyon fontos, mivel egészen 2012-ig a magyar jogrend a közterület-felügyeletekben nem a rendészeti funkciót látta, hanem a hatósági ellenőrzési funkciót.³² Az önkormányzati rendészeti szervezetek megerősítésének szándéka vezetett el ahhoz, hogy a rendészeti, közbiztonsági funkció jogszabály módosítások eredményeképpen előtérbe kerüljön.

Arról nincsen egzakt információ, hogy pontosan hány közterület-felügyelet működik Magyarországon, azonban az ORFK 2017-es adatszolgáltatása alapján hozzávetőlegesen 1.850 fő közterület-felügyelő dolgozik hazánkban, amely létszámból, mintegy 850 fő Budapest és kerületei alkalmazásában áll.³³

A Kftv. szabályozza a közterület-felügyelők alapvető feladatait:

1. a közterületek jogszerű használatának, a közterületen folytatott engedélyhez, illetve útkezelői hozzájáruláshoz kötött tevékenység szabályszerűségének ellenőrzése,
2. a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása,
3. közreműködés a közterület, az épített és a természeti környezet védelmében,

²⁸ Fbtv. 16. §

²⁹ a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 63. §

³⁰ Haltv. 56. §

³¹ Erdőt. 97. §

³² Ezt számos alkotmánybírósági határozat is kihangsúlyozta. Lásd: 21/1999. (VI. 25.) AB határozat, 13/2003. (IV. 9.) AB határozat.

³³ ORFK Rendészeti Főigazgatóság hivatalos írásbeli tájékoztatása 2017. évről.

4. közreműködés a társadalmi bűnmegelőzési feladatok megvalósításában, a közbiztonság és a közrend védelmében,
5. közreműködés az önkormányzati vagyron védelmében,
6. közreműködés a köztisztaságra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának ellenőrzésében,
7. közreműködés állat-egészségügyi és ebrendészeti feladatok ellátásában,
8. a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolvány jogszerű használatának és birtoklásának az ellenőrzése,
9. a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületen a közúti járművel történő várakozási közszolgáltatás (a továbbiakban: parkolás) biztosítása, valamint a parkolásért járó ellenérték megfizetésének ellenőrzése és a fizetés elmaradása esetére előírt jogkövetkezmények alkalmazása.

A fenti általános feladat meghatározáson túl a helyi önkormányzat dönthet úgy, hogy a közterület-felügyelete számára más feladatokat is rábíz.³⁴ Ezen feladatok nem feltétlenül hatósági, rendészeti jellegű feladatok, hanem önkormányzati szolgáltatások nyújtásában öltenek testet. Tény és ezt kutatások igazolják, hogy a közterület-felügyetek alapvetően hatósági jogalkalmazó tevékenységet látnak el és ezt a tevékenységet érzékelik a helyi lakosok is, a közbiztonság kialakításában betöltött szerep kevésbé vagy egyáltalán nincsen szem előtt.³⁵

A kutatások szerint a közterület-felügyelet a közterület ellenőrzésének feladatait legjellemzőbben járőrszolgálat keretében látja el. A járőrszolgálat során egy vagy több felügyelő együttesen, előre meghatározott útvonalon látja el feladatát. Mivel nem szerencsés az, hogy egy felügyelő egyedül járőrözzön, ezért a jogalkotó előírja, hogy lehetőleg a járőrszolgálatot járőrtárssal vagy segítővel kell megvalósítani.³⁶

A jogalkotó a közterület-felügyeleti törvényben külön batorítja a közterület-felügyeleteken túlmutató, egységes önkormányzati rendészeti szerv létrehozását azzal, hogy kimondja, hogy más rendészeti feladatokat is ellátó személyeket is egy egységes önkormányzati rendészeti szerv alá rendelhet. Ezzel a megoldással a közterület-felügyeletet is magában foglaló egységes rendészeti szerv jöhet létre, amelybe beletartozhat az önkormányzati természetvédelmi őr, a mezőőr, a halászati őr, valamint az erdészeti szakszemélyzet, jogosult erdészeti szakszemélyzet.³⁷

Az önkormányzati rendészeti szervek, így a közterület-felügyeletek is alapvetően 'két arcúak', egyrésztől hatósági tevékenységet végeznek, másrésztől szolgáltatást nyújtanak. A közterület-felügyeletek jellemzően a hatósági munkavégzést folytatnak³⁸, a szolgáltatásnyújtás hazánkban kevésbé jellemző. Mind a hatósági munka, mind a szolgáltatás nyújtása során, a bűnmegelőzésre, közbiztonsági kérdésekre is fektethet az önkormányzat hangsúlyt, így hangsúlyosabban jelenhet meg ezen tevékenység a közterület-felügyeleti munkában. **Hangsúlyozom azonban, hogy egy önkormányzat döntése az, hogy mennyiben kíván a bűnmegelőzésben, közbiztonság biztosításában szerepet vállalni a közterület-felügyeletével vagy inkább a hatósági ellenőrzési szerepkörét erősíti fel.**

³⁴ Komárom Város Önkormányzata például a közterület-felügyeletével segíti elő a választások lebonyolítását, de arra is tudunk példát, hogy közterület-felügyelet önvédelmi tanfolyamokat szervez.

³⁵ BACSÁRDI-CHRISTIAN i.m. 34-35.

³⁶ a közterület-felügyelői intézkedések végrehajtásának módjáról és eszközeiről szóló 43/1999. (XI. 26.) BM rendelet 20. §

³⁷ Kftv. 2. § (4) bekezdés

³⁸ Az ORFK Rendészeti Főigazgatóság hivatalos 2017-es írásbeli tájékoztatása szerint a közterület-felügyelők 2017-ben mindösszesen 86.026 feljelentést tettek, 2.471.853.000 Ft értékben bírságotlakt.

A közterület-felügyelet finanszírozását az önkormányzatoknak a saját, helyi adóbevételeik – esetleg bírság bevételeik - terhére kell megoldaniuk, ugyanis állami támogatás a közterület-felügyelő alkalmazására, közterület-felügyelet létrehozására, működtetésére nem jár.

2.1.2. Mezei őrszolgálat

Hazánkban az önkormányzati rendészet központi szereplője minden kétsége kizáróan a közterület-felügyelet, amely a nagyobb települések jellemző önkormányzati rendészeti szerve.

A vidéki, főleg a kisebb városok, községek jellemző önkormányzati rendészeti szerve a mezei őrszolgálat, mivel a nagyobb városok közterületi problémáival szemben a külterületeken folytatott jogellenes magatartások megelőzése és elhárítása dominál. Fontos már itt kiemelni és hangsúlyozni, hogy az állam a mezei őrszolgálatok működését anyagilag is támogatja ezzel ösztönözve a településeket a mezei őrszolgálatok kialakítására és fenntartására.

A mezei őrszolgálatok száma, szemben a közterület-felügyeletek számával, ismert. 2013-ban 390 önkormányzat működtetett mezei őrszolgálatot, mindösszesen 671 mezőőrt alkalmazva. Ez azt jelenti, hogy a mintegy 3.200 települési önkormányzat 12 %-ában működött mezei őrszolgálat. 2017-ben a mezei örök száma az ORFK közlése³⁹ szerint már 843 fő volt.

A mezőőrök alapvető feladatait az Fbtv. 23.§ (1) bekezdése tartalmazza az alábbiak szerint:

„A mezőőr a működési területén

- 1. azzal a járművel szemben, amelyről alaposan feltételezhető, hogy azon a működési területről származó jogellenesen szerzett szállítmány van,*
- 2. azzal a személlyel szemben, aki a nála vagy az általa használt járművön levő szállítmány megszerzésének jogszerűségét nem valószínűsíti*
- 3. jogosult és köteles az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására.*

A mezőőr a működési területén jogosult és köteles az (1) bekezdésben meghatározottakon túl a jogtalanul legeltetett, illetőleg felügyelet nélkül talált állatot a tulajdonosnak átadni.”

A mezőőr feladatai nyilvánvalóan számosabbak, mint ahogy azt az Fbtv. mutatja. Egy nemrégiben megjelent tanulmány szerint⁴⁰ a mezei őrszolgálatok feladatai az alábbiakban ragadhatók meg:

1. járőr tevékenység,
2. termény és falopások, illegális hulladék lerakás megakadályozása,
3. külterületen elhelyezett vadkamerák felvételeinek megfigyelése,
4. gazdákkal való kapcsolattartás, gazdák közötti viták megoldásában közreműködés,
5. a határban lévő rendellenességek helyreállítása (pl. külterületi utak állapotromlása esetén jelzés az önkormányzatnak, átereszek, átjárók karbantartási szükséglet jelzése),
6. külterületi, lezárt utak sorompóinak ellenőrzése, karbantartása,
7. télen szociális segítségnyújtás,
8. seregélyriasztás,
9. dűlőfelújításban, fásításban való részvétel,
10. gépjárművezetői feladatok,
11. önkormányzati rendezvények lebonyolításában segítségnyújtás.

³⁹ ORFK Rendészeti Főigazgatóság hivatalos írásbeli tájékoztatása 2017. évről.

⁴⁰ BACSÁRDI József–CHRISTIÁN László–SALLAI János: A mezei rendőrségtől a mezei őrszolgálatig. *Magyar Rendészet*. 2018/4.

A felsorolásból jól látható, hogy a mezőőri feladatok **jobbára rendészeti közszolgáltatás nyújtására irányulnak** és **nem a hatósági jelleg dominál**, így a mezőőri feladatellátás mintegy inverze a közterület-felügyelői feladatellátásnak.

A mezei őrszolgálatok finanszírozása tekintetében döntő jelentőségű volt, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányos teherként értékelte a mezőőri járulékot, így akarva-akaratlanul is, de biztosította a kis települések számára az önkormányzati rendészet működtetésének lehetőségét. Az **önkormányzat számára lehetőség, hogy a földhasználókra mezőőri járulékot vessen ki, illetve 90.000 Ft/fő/hó összegben állami támogatást vegyen igénybe a mezőőr foglalkoztatása esetén, 500.000 Ft támogatásban részesüljön a mezei őrszolgálat megalakításakor.**⁴¹ A mezei őrszolgálatok finanszírozása tehát sokkal stabilabb alapokon áll, mint a közterület-felügyeletek finanszírozása.

2.2. Az önkormányzati rendészeti közszolgáltatás

Az **önkormányzati rendészeti közszolgáltatás része az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer működtetése, azonban nem azonos vele.** Egy önkormányzat önkormányzati rendészeti közszolgáltatást úgy is nyújthat, hogy **nem rendelkezik önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel.**⁴²

Önkormányzati rendészeti közszolgáltatás az **önkormányzati rendészeti feladatok ellátásához szükséges technikai infrastruktúra biztosítása, fenntartása.** Ilyen technikai infrastruktúrának tekinthető például térfigyelő kamerarendszer üzemeltetése, parkolóórák üzembe helyezése, önkormányzati működtetésű riasztórendszer telepítése. **Fontos, hogy az önkormányzati rendészeti közszolgáltatást a lakosság igénybe tudja venni, ugyanis ez a közszolgáltatás nyújtásának egyik alapja.**

2.3. Az önkormányzati rendészeti tevékenység

Az **önkormányzati rendészet, mint tevékenység a helyi önkormányzat azon tevékenysége, amely az önkormányzatnak a közbiztonság helyi szintű megteremtésében történő közreműködésével kapcsolatos feladatait, kötelezettségeit és az ezekhez kapcsolódó cselekvési lehetőségeket, kereteket jeleníti meg.** Az önkormányzati rendészeti tevékenység attól különbözik az önkormányzati rendészeti közszolgáltatástól, **hogy az önkormányzati rendészeti tevékenység nem biztos, hogy rendészeti közszolgáltatás nyújtására irányul.** Az önkormányzati rendészeti tevékenység, nem számítva az önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokat és az önkormányzati rendészeti szervezetrendszert rendkívül sok mindent magában foglalhat. A teljesség igénye nélkül néhány példa:

1. **rendészettel kapcsolatos szabályozók alkotása, külön kiemelve a közterület-használat szabályait, a közösségi együttélés szabályainak megsértésének tényállásait felsoroló rendeletet, valamint a környezetvédelmi tárgyú rendeleteket,**⁴³
2. **közbiztonságért felelős személy kijelölése (közbiztonsági referens),**

⁴¹ Fbtv. 19. §

⁴² Az eddigi kutatásaink szerint a vizsgált államokban magasabb azon önkormányzatok száma, amelyek nem rendelkeznek önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel, mint amennyi bármilyen típusú önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel rendelkezik. Ha az önkormányzat rendészeti szerv felállítása mellett dönt, akkor ez az állami szervek rendészeti feladatellátásában mutatkozó valamilyen szintű problémát, hiányosságot hivatott orvosolni (pl.: közterületek rendjének fenntartása, külterületek biztonsága).

⁴³ A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (4) bekezdése szerint a települési önkormányzat hatáskörébe tartozik a füstködriadó terv, a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása, a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölésével kapcsolatos eljárásban való közreműködés, területek zajvédelmi szempontból fokozottan védetté nyilvánítása, csendes övezet kijelölése, a helyi zajvédelmi szabályok megállapítása.

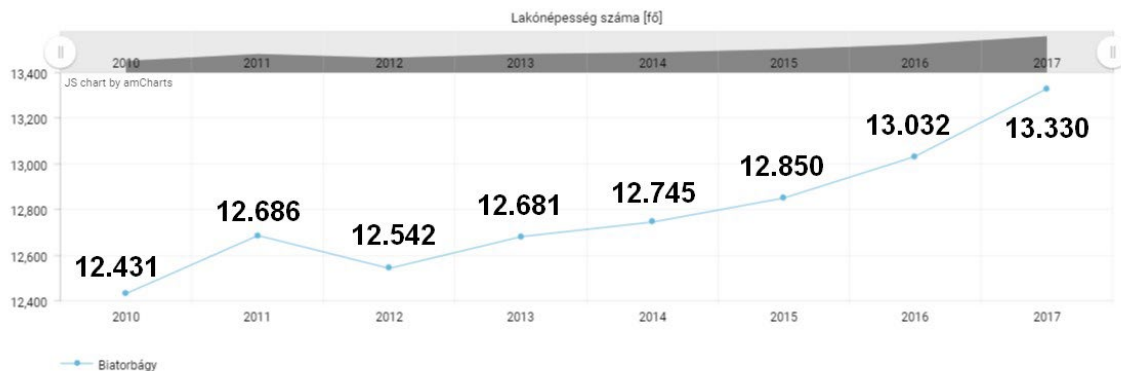
3. rendészeti koncepció készítése,
4. rendészeti szabályok végrehajtása (pl.: közigazgatási eljárás keretében kiszabandó bírságok, figyelmeztetések),
5. közbiztonság területén működő nem önkormányzati szervezetek (polgárőrség, rendőrség) támogatása,
6. nem önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek, de önkormányzati alkalmazásban álló személyek ellenőrző, 'járőrtevékenysége',
7. magánbiztonsági szolgáltatók igénybevétele.

3. Biatorbágy általános bemutatása

Jelen koncepciónak nem célja, hogy átfogó képet adjon Biatorbágy társadalmi, gazdasági, kulturális fejlődéséről, illetve a jelenleg működő és működtetett hatósági, illetve közszolgáltatást nyújtó intézményrendszeréről, azonban mindenképpen szükséges vázolni néhány olyan tendenciát, amely kihatással van a rendszerre és a közbiztonságra.

Biatorbágy város egyik legfontosabb jellemzője, hogy agglomerációs település, Budapest közvetlen vonzáskörzetében van. A települést átszeli hazánk legfontosabb vasútvonala és autópályája, így jelentős az átmenő forgalom, illetve az ingázók száma.

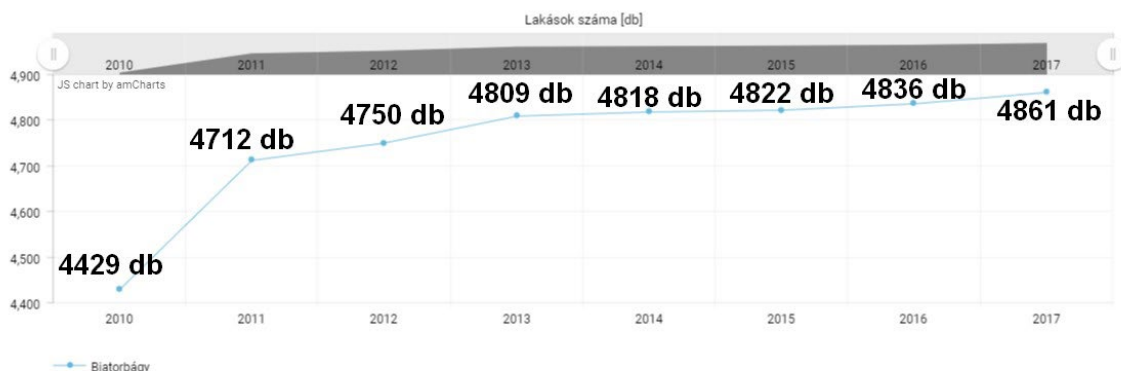
A település népessége folyamatosan növekszik, amelyet az alábbi ábra mutat be.

2. ábra - 2010 és 2017. év között a lakónépesség változása Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

A fentiek szerint a település dinamikus növekedésének lehetünk tanúi. Hét év alatt majdnem **1.000 fővel nőtt a lakónépesség**, amely növekmény mindenképpen kihívások elé állítja a helyi intézményrendszert.

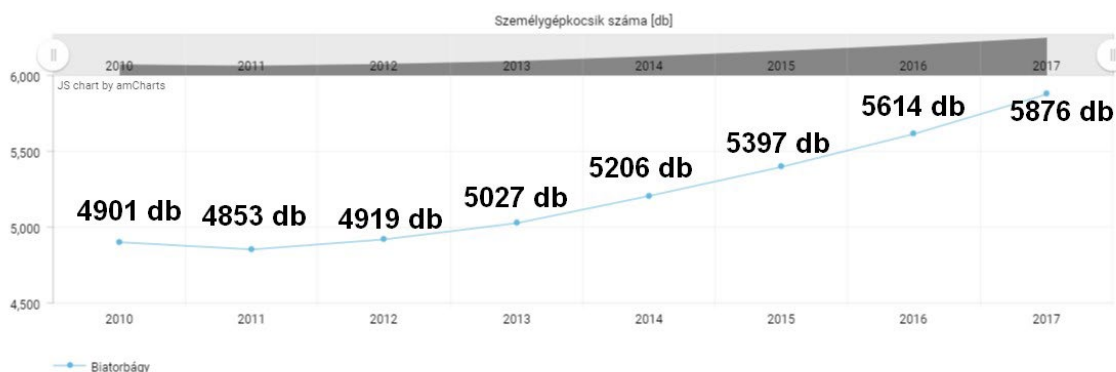
A lakások számának a változása is egy fontos mérőszám a település növekedésének bemutatására.

3. ábra - 2010 és 2017. év között a lakásállomány változása Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

A lakosság dinamikus növekedésével párhuzamosan a lakások száma is számottevően változott, hét év alatt több, mint **400 lakással nőtt a lakások száma**.

A növekedést és az ezzel járó közlekedésrendészeti problémákat (pl.: parkolás, úthálózat zsúfoltsága) jól jellemzi a gépkocsialomány változásának bemutatása.

4. ábra - 2010 és 2017. év között a gépjárműállomány változása Batorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

A lakások számának növekedési ütemét meghaladó módon nőtt a gépjárművek száma, 2010-hez képest csaknem **1000 gépjárművel többet** tartottak nyilván Batorbágyon.

Nyilvánvaló, hogy a fenti növekedési számok jelentősen igénybe veszik a helyi intézmények, közszolgáltatások kapacitásait, illetve több korábban nem vagy alig létező problémát indukálnak, amelyekre megoldást kell találni, válaszokat kell adni.

Kitűnő és alapos helyzetértékelés olvasható Batorbágyról Batorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (továbbiakban: ITS).⁴⁴ Szembetűnő, hogy az ITS nem foglalkozik bűnmegelőzéssel⁴⁵, a települési rendszet önkormányzati kérdéseivel, illetve csak marginálisan említi a település közbiztonságát.⁴⁶ Az ITS összhangban a településfejlesztési koncepcióval, célul tűzte ki a 'minőségi emberi életet, lakhatási és munkahelyi feltételeket nyújtó kertváros létrehozását', amely cél tekintetében prioritásokat fogalmazott meg, illetve az alábbi négy stratégiai célt jelölt ki:

1. megtartó város,
2. innovatív város,
3. ökotudatos város,
4. kezdeményező város.

Területi, akcióterület specifikus célként határozták meg a városközpont megújítását, biai alközpont fejlesztését és a külterületek fejlesztését.

Az ITS hét nagyobb városrészt különít el:

1. Nyugati Lakóterület,
2. Bia Alközpont,
3. Központi Lakóterület,
4. Városközpont-Torbágy,
5. Füzes-Iharos,
6. Ipari, Logisztikai, Kereskedelmi Negyed,

⁴⁴ Az ITS-t a Képviselő-testület 61/2016. (III.31.) számú határozatával fogadta el.

⁴⁵ Megjegyzendő, hogy önkormányzati rendszeti közszolgáltatásként Törökbálint önkormányzata részt vesz a „Safecity” mintaprojektben, amely az **építési bűnmegelőzés** hazai bevezetését hivatott tesztelni. Az építési bűnmegelőzés olyan önkormányzati rendszeti tevékenység, amely a helyi építési szabályozók tervszerű, bűnmegelőzés központú kialakításán keresztül hoz létre olyan építészeti, környezeti feltételeket, amelyek csökkentik az áldozattá válást, növelik a biztonságérzetet és a közbiztonságot. Bővebben lásd: <http://www.safecity.hu>

⁴⁶ Az ITS 54. oldalán található a zártkertek tekintetében megjegyzés arra vonatkozóan, hogy a külterületeken meg kell teremteni, többek közt a közbiztonság feltételeit.

7. Külterületek (Katalin-hegy, Kutya-hegy, Szarvas-hegy, Öreg-hegy, Ürge-hegy, Peca-tó, Tópart).

Mivel az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer alapvetően két nagyobb alágra, a közterület-felügyeletre és a mezei őrszolgálatra oszlik, mindenképpen érdemes külön vizsgálni a település belterületére, illetve a külterületére vonatkozó legfontosabb megállapításokat. A település teljes területéből hozzávetőlegesen 9,1 km² belterület és 35 km² külterület, így közterület-felügyeleti szolgáltatással a lakóterületek, illetve az ipari, logisztikai, kereskedelmi negyed érintettek. Nyilvánvaló, hogy más típusú önkormányzati rendészeti beavatkozásra van szükség a lakóterületeken (pl.: parkolás, jogosulatlan közterület-használat), mint az ipari, logisztikai, kereskedelmi negyedben (pl.: tehergépjármű-forgalom, jogosulatlan úthasználat).

A belterületek problémái közé sorolhatók a lakosság növekedéséből adódó közlekedési, forgalmi problémák, illetve az egyes belterületi fejlesztések során nem épült ki megfelelően az intézményi infrastruktúra. Az ITS által hivatkozott KSH adatok szerint Biatorbágy belterületén 'valódi' szegregátumok azonban nincsenek.

A belterületektől eltérő típusú önkormányzati rendészeti feladatellátásnak van helye a külterületeken. Az ITS-ben olvasható, hogy

„Az összes külterület népességének lélekszáma a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint meghaladta a 800 főt. A külterületek közül a legmagasabb lakosságsszámmal a Peca-tó rendelkezett, 305 fővel. A második legnépesebb külterület a Katalin-hegy, ahol közel ezer telek található. 2006-ban a bejelentett lakók száma 115 fő volt, míg a nyári népesség elérte a 800 főt. A 2011. évi Népszámlálás adatai szerint a Katalin-hegy bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának száma 226 fő, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt megduplázódott a városrész lakosságának száma. A harmadik legmagasabb lélekszámmal rendelkező külterület az Ürge-hegy, ahol 164 fő rendelkezett bejelentett lakóhellyel. A három külterületen lakik a teljes külterületi népesség 85 százaléka.”⁴⁷

A külterületek lakosainak szociológiai, foglalkoztatási, kulturális mutatói rosszabbak a belterületi népességénél. Példának okáért a Bia-tó part esetében maga az ITS javasolja, hogy kerüljenek kialakításra a közösségi, együttélési szabályozási elemek a helyi fejlesztési folyamatokban. Az előbbieket és a nem kellő infrastrukturális ellátottság⁴⁸ ellenére a külterületek így is **vonzó kiköltözési célpontnak tekinthetők, amely maga után vonja a nem szabályszerű beépítéseket** és a kiköltöző lakosság közszolgáltatásokkal kapcsolatos igényeinek megjelenését.

A külterületek ráadásul számottevő részét teszik ki a település részének (35 km²), amelyből 5,3 km²-en zártkerti ingatlanok találhatóak, mintegy 4.033 db földrészlet számmal.⁴⁹ Ezen területek ellenőrzése, problémáinak feltárása és megoldási módok kidolgozása, illetve implementálása, a helyi és központi jogszabályok betartatása mindenképpen erőfeszítéseket igényel az Önkormányzattól, amely tevékenység ellátására specializált rendészeti szervezet, a mezei őrszolgálat hozható létre.

Nem elhanyagolható és erre az ITS is tesz utalást, hogy kialakulhatnak szegregációval érintett városrészek, azonban ez tudatos fejlesztéspolitikával, amelynek értelemszerűen része az önkormányzat rendészeti tevékenysége is, megelőzhető.

⁴⁷ ITS 52. oldal

⁴⁸ A külterületeken több helyen nincs ivóvíz és gázszolgáltatás. A főutak szilárd burkolattal rendelkeznek, azonban a mellékutak, mellékutak szilárd burkolattal való ellátása még várat magára.

⁴⁹ http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.kozseg_adat?kozsegkod=2620

4. Biatorbágy Város Önkormányzatának közbiztonsági és rendészeti helyzete

Biatorbágy Város Önkormányzatának közbiztonsági helyzetének bemutatásához primer és szekunder kutatást egyaránt lefolytattam. A primer kutatás a helyi közbiztonság kialakításában részt vevő kulcsszereplőkkel készített interjún (strukturálatlan szakértői interjú) alapultak. A szekunder kutatás az elérhető adatbázisok, rendelkezésekre bocsátott beszámolók elemzése.

4.1. Biatorbágy Város Önkormányzat rendészeti tevékenysége

Ahogy korábban már vázoltam az önkormányzati rendészetnek alapvetően három jelentése és ezzel együtt rétege van:

1. önkormányzati rendészet, mint szervezet (az önkormányzati rendészet legszemléletesebb megnyilvánulása),
2. önkormányzati rendészet, mint közszolgáltatás (önkormányzati rendészeti infrastruktúra biztosítása),
3. önkormányzati rendészet, mint tevékenység (önkormányzat rendészeti cselekvéseinek összessége).

Biatorbágy Város Önkormányzata nem tart fenn jelenleg önkormányzati rendészeti szervezetet önállóan, hanem társulási formában (Budakörményi Közterület-felügyelet) – közvetetten - működtet önkormányzati rendészeti szervezetet (lásd: később), így Biatorbágy Város Önkormányzat esetében közvetlen irányítás alatt álló önkormányzati rendészeti szervezet működtetése nélküli **önkormányzati rendészeti közszolgáltatások nyújtásáról, illetve önkormányzati rendészeti tevékenységről beszélhetünk.**

Önálló önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel Biatorbágy korábban rendelkezett, ugyanis alkalmazásban állt 1990-től kb. 2000-ig két fő mezőőr, akik feladata Ürgehegy és a Pecató környékének ellenőrzése volt. Később az önkormányzat figyelme a belterületek fejlesztése felé fordult, így a külterületek önkormányzati rendészete kikerült a látótérből.⁵⁰

Bár Biatorbágy Város Önkormányzata nem működtet jelenleg közvetlenül az irányítása alatt álló önkormányzati rendészeti szervezetrendszer, azonban széles körben biztosít önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokat, amelyeket az alábbiakban lehet összefoglalni:

1. gondoskodik a parkolásról, illetve az ehhez szükséges infrastruktúra megteremtéséről,
2. térfigyelő és rendszámfelismerő kamerarendszert épít ki (amelyet a rendőrség kezel). Az üzemelő és kiépítés alatt álló kamerák száma 26 db, amelyekkel a településre bejövő utakat, illetve a kiemelten fontos közterületeket figyelik meg.

Az Önkormányzat rendészeti tárgyú tevékenysége szerteágazó, így a legegyszerűbb módon az önkormányzati döntések vizsgálata alapján tárható fel, hogy pontosan milyen rendészeti tevékenységet lát el egy önkormányzat.

Az Önkormányzati döntéseket két típusba lehet sorolni: rendelet (jogszabály, általánosan érvényes jogi norma) és határozat (egyedi döntés). Áttekintve Biatorbágy Város Önkormányzat

⁵⁰ Megjegyzendő, hogy a közelmúltban szerepelt az Önkormányzat illetékes bizottságának ülésén a mezei őrszolgálat megalakításáról szóló tájékoztató, azonban a mezei őrszolgálat felállítására nem került sor.

Képviselő-testületének hatályos rendeleteit több, a rendészetét érintő helyi rendeletet lehet meghatározni:⁵¹

1. Mindenkor hatályos költségvetési rendelet, amely tartalmazza a rendészeti tevékenységet végző más szervezetek támogatását (pl.: Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Budakörnyéki Önkormányzati Társulás),
2. Biatorbágy város helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 12/2016. (VII.15.) önkormányzati rendelet,
3. Biatorbágy Tópark helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 16/2016. (VII.20.) önkormányzati rendelet,
4. Biatorbágy város településképe védelmének helyi szabályairól szóló 21/2018. (X.26.) önkormányzati rendelet,
5. a védett és korlátozott övezetekbe történő behajtás rendjéről szóló 8/2017. (III. 31.) önkormányzati rendelet,
6. az ebek tartásáról szóló 7/2017. (III.31.) önkormányzati rendelet,
7. a zöldterületek megóvásáról, fenntartásáról és a fák védelméről, szóló 14/2016. (VII.11.) önkormányzati rendelet,
8. a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 10/2015. (V.28.) önkormányzati rendelet,
9. a közterületek használatáról és a reklámhordozók elhelyezéséről szóló 7/2015. (V. 8.) önkormányzati rendelet,
10. a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 12/2014. (V.5.) önkormányzati rendelet,
11. a kerti hulladék nyílt téri égetéséről szóló 4/2014. (II.28.) önkormányzati rendelet,
12. a települési folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról és a talajterhelési díjról szóló 7/2008. (05.03.) önkormányzati rendelet,
13. a gépjármű várakozóhelyek kialakításáról és megváltásáról szóló 6/2007. (05.03.) önkormányzati rendelet,
14. a 12 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó járművek helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulás kiadásáról szóló 5/2007. (05.03.) önkormányzati rendelet,
15. a természeti értékek helyi védelméről szóló 5/2006. (05.25.) önkormányzati rendelet.

A felsorolt rendeletek alapján jól látható, hogy nagy számú helyi rendelet foglalkozik akár érintőlegesen is önkormányzati rendszettel. A kérdés az, hogy a helyi rendeletek rendészeti szabályait hogyan és milyen hatékonysággal hajtják végre. A végrehajtás az esetek nagy többségében hatósági határozat formájában manifesztálódik. A rendészeti szabályok nagyobb részének végrehajtásában az Önkormányzat csak közreműködik a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül, illetve kisebb részben a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalon keresztül gondoskodik a szabályok végrehajtásáról, betartásáról, engedélyeztetési eljárások lebonyolításáról (pl.: közigazgatási eljárás keretében kiszabandó bírságok, figyelmeztetések, díjak). A Budakörnyéki Közterület-felügyelet bekérte 2018. évre vonatkozóan, hogy a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalhoz mekkora összegben folytak pénzüsszegek egyes közterület-használati eljárásokkal kapcsolatban, illetve a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatal egyes önkormányzati rendszethez kapcsolódó szolgáltatásokról nyújtott tájékoztatást. Az adatszolgáltatás alapján az alábbiak állapíthatók meg:⁵²

1. a védett övezetekbe gépjárművel történő behajtás engedélyezése ügyében folytatott útvonal engedélyezési eljárások: bruttó 5.115.000,- Ft bevétel,

⁵¹ A Nemzeti Jogszabálytárba feltöltött helyi rendeletek alapján készített lista. Letöltés dátuma: 2019. május 20.

⁵² Budakörnyéki Közterület-felügyelet beszámolója, illetve a Biatorbágyi Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása alapján.

2. a közterület-használati ügyekben folytatott engedélyezési eljárások: bruttó 652.234 Ft bevétel,
3. közösségellenes magatartások jelzése miatt megindított és közigazgatási bírsággal zárult igazgatási ügyek: bruttó 12.000 Ft bevétel,
4. 1067 db útvonal engedély került kiadása,
5. 41 db területhasználati hozzájárulás/szerződés megkötése,
6. közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértésével kapcsolatban 25 felszólítás kibocsátása,
7. 218 db közútkezelői hozzájárulás került kiadása.

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat csak a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül, közvetetten, rendelkezik önkormányzati rendészeti szervezettel, ezért a helyi közbiztonság megteremtésében kénytelen más a helyi közbiztonság érdekében cselekvő partnerekkel együttműködni. Az Önkormányzat Biatorbágy Város Önkormányzat 2019. évi költségvetéséről szóló 11/2019.(IV.26.) számú önkormányzati rendelet II. 13. mellékletében rendelkezik azon szervezetekről, akik részére pénzeszközt ad át:⁵³

1. Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület (2019. évi támogatási összeg: 8.500.000 Ft)
2. Biatorbágyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület (2019. évi támogatási összeg: 4.980.000 Ft),
3. Biatorbágy Közbiztonságáért Alapítvány (2019. évi támogatási összeg: 3.600.000 Ft),
4. Budakörnyéki Önkormányzati Társulás - Közterület felügyelet hozzájárulás (2019. évi támogatási összeg: 3.382.000 Ft).

Látható, hogy az Önkormányzat pénzeszköz átadással segíti a Polgárőrséget, illetve a Közbiztonsági Alapítványt, ezzel támaszkodva más hely a közbiztonság kialakításában kompetens szereplőkre. Ezen szereplőkkel az Önkormányzat szerződést köt, meghatározva a feladatuk ellátásáért nyújtott támogatást.

Megemlítendő még az ebrendészet, amely feladat ellátásában az Önkormányzat külső szolgáltatóval kötött szerződés alapján együttműködik.

4.2. A közbiztonság helyzete a rendőrségi beszámolóknak, illetve a körzeti megbízottal készített interjú alapján⁵⁴

A Budaörsi Rendőrkapitányság KMB Alosztálya által 2019. április 3. napján készített beszámoló több nagyobb egységre oszlik:

1. közterületi munka értékelése,
2. körzeti megbízottak tevékenységének értékelése,
3. technikai ellátottság,
4. bűnügyi helyzet elemzése,
5. bűnmegelőzés,
6. összegzés.

A beszámolóban a rendőrkapitányság rámutatott arra, hogy a munkájukat nagy mértékben befolyásolja a speciális földrajzi elhelyezkedés, az állandó és ideiglenes lakosság egyre növekvő, dinamikus száma, összetétele, vagyoni helyzete, a fejlett infrastruktúra, jelentős

⁵³ Biatorbágy Város Önkormányzat 2019. évi költségvetéséről szóló 11/2019.(IV.26.) számú önkormányzati rendelet II. 13. melléklete

⁵⁴ A Pest Megyei Rendőrkapitányság Budaörsi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízotti Alosztály által 2018-ban készített beszámolóknak alapján

úthálózat és a bevásárló centrumok magas aránya, illetve az a tény, hogy Biatorbágy rendelkezik a Pest megye egyik legnagyobb üdülővezetési területével.⁵⁵

A körzeti megbízotti szolgálat négy főből áll. Kiemelendő, hogy a körzeti megbízotti állomány stabilnak tekinthető, ugyanis Péntes László c.r. főörzsászlós több évtizede, Cseh István c.r. törzsászlós is másfél évtizede végzi a munkáját. Ezen tény rendkívül fontos és jelentős, hiszen így a körzeti megbízottak hely és személyismerete kitűnőnek tekinthető.

A körzeti megbízotti irodának helyt adó ingatlan (Biatorbágy, Nagy utca 48.) az Önkormányzat tulajdona. Az ingatlan ad helyt a helyi polgárőrségnek, illetve a térfigyelő és vagyonvédelmi rendszernek, illetve rendszámfelismerő rendszernek.

A körzeti megbízotti iroda felszereltsége szintén kitűnőnek tekinthető, hiszen minden szükséges irodai eszközzel, hardverrel és szoftverrel rendelkezik az ott szolgálatot ellátók. Szolgálati gépkocsival a rendőrség nem rendelkezik, azonban a Polgárőrség két darab szolgálati gépkocsit bocsátott a körzeti megbízottak rendelkezésére, amelyek közül az egyik teljesen új. A gépjárművek fenntartásáról az Önkormányzat gondoskodik.

A 2018-as rendőrségi beszámolóban, ahogy az korábban már említésre került, a bűnügyi helyzetet külön elemzik. A beszámoló alapvetően a 2017-es objektív mutatószámokat hasonlítja össze a 2018-as objektív mutatószámokkal. Ez alapján kiemelendő, hogy minimálisan nőtt az összes bűncselekmény száma (186-ról 207-re), amelynek okaként a beszámoló az ittas vezetők elfogásának magas arányát jelölte meg (61-ről 74-re emelkedett számuk).

Kiemelendő, hogy 2017-es évhez képest csökkent a bolti lopások száma, alig változott a lakásbetörések száma, minimálisan csökkent a zárt gépjárműfeltörések száma (10 db-ról 1 db).

Az ismertté vált bűnelkövetők tekintetében megemlítendő, hogy azok nem a településen laknak, Budapestről vagy vidékről érkeznek, a bűncselekmény elkövetését követően azonnal távoznak.

A beszámoló szerint Biatorbágy közbiztonsága olyan szintű, amely a közterületeket bármikor nyugodtan lehet használni.

A bűnmegelőzés tekintetében a biatorbágyi körzeti megbízott, Péntes László c.r. főörzsászlós munkáját egyedülállóan és példaértékűnek kell tekinteni, ugyanis az általa alapított Biatorbágyi Ifjúsági Bűnmegelőzési Klub 2006 óta működik. A Biatorbágyi Ifjúsági Bűnmegelőzési Klubban a veszélyeztetett gyerekekkel nemcsak heti szinten, hanem napi szinten foglalkoznak. A Klub a mélyszegénységben élő gyerekek felzárkóztatásának színhelye (fakultációk szervezése), igyekeznek számukra perspektívát nyújtani, amelynek eredményeképpen sok gyerekből lett orvos, rendőr, tűzoltó. Az előbbieket miatt Biatorbágyon az **ifjúsági bűnözés minimálisnak tekinthető**. Péntes László c.r. főörzsászlós elmondása szerint a közelmúltban összesen csak három fiatalkorú személlyel szemben kellett csak eljárni kábítószer (herbál) fogyasztása miatt.⁵⁶

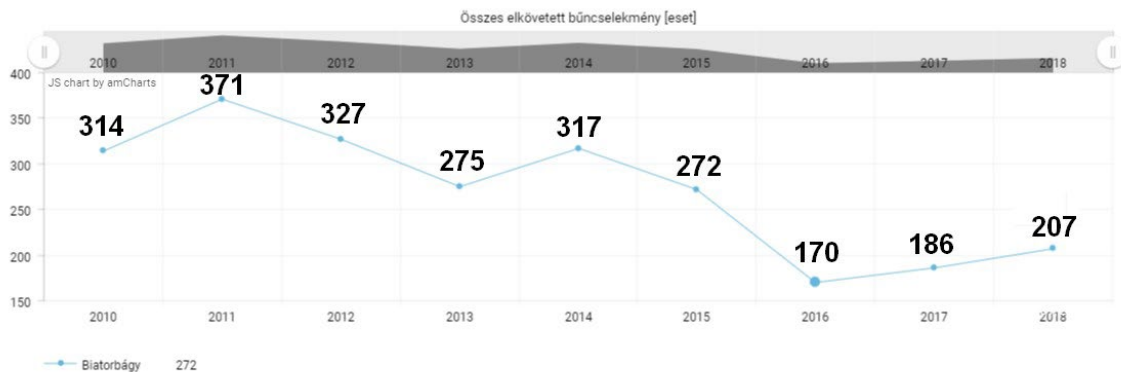
Nyilvánvaló, hogy amennyiben egy település bűnügyi helyzetét szeretnénk feltérképezni nem mellőzhető hosszabb idősorok vizsgálata sem. Ehhez a Lechner Tudásközpont által működtetett **PRE-STAT rendszer**⁵⁷ nélkülözhetetlen segítség. A PRE-STAT rendszerbe, többek között, a

⁵⁵ Ez nem meglepő annak tükrében, hogy Biatorbágy tipikusan agglomerációs település.

⁵⁶ Megjegyzem, hogy hasonló intézmény, klubok hálózata működik Dániában is az önkormányzatok fenntartásában, kötelező feladatként, széleskörű ifjúságot megcélzó közszolgáltatási portfóliót nyújtva, olyan célból, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok számára szabadidős elfoglaltságot és felzárkóztató foglalkoztatásokat szervezzen. Lásd: <https://uvm.dk/ungdomsskolen>

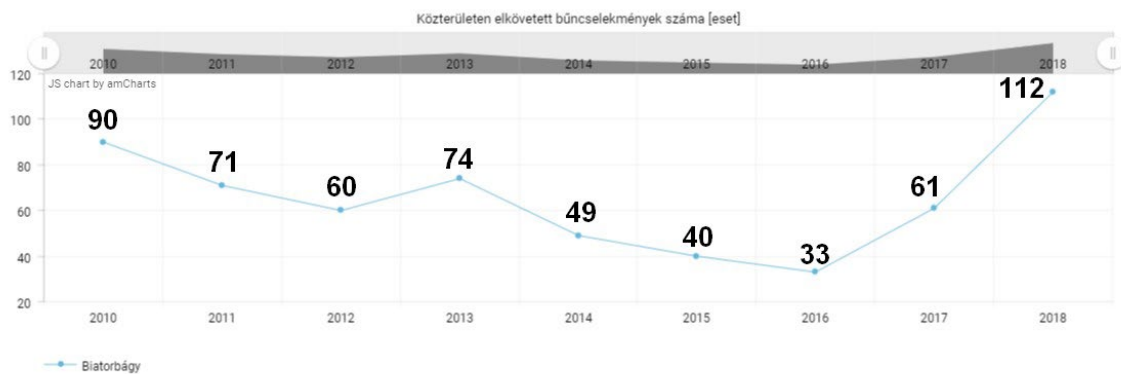
⁵⁷ <https://prestat.lechnerkozpont.hu/bunmegelozes/#/login>

rendőrség által szolgáltatott bűncselekmények száma listázható ki területi szintű bontással idősorosan, abszolút és relatív mutatók használatával.

5. ábra – 2010 és 2018. között elkövetett összes bűncselekmény Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

Amennyiben az összes elkövetett bűncselekmény számot nézzük (lásd: 5. ábra), akkor az látható, hogy a 2011-es csúcshoz képest is jelentősen csökkent a bűncselekmények száma.

6. ábra - 2010 és 2018. között közterületen elkövetett bűncselekmények száma Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

Amennyiben a közterületen elkövetett bűncselekményeket tekintjük át, akkor emelkedésnek lehetünk tanúi, amelynek oka, ahogy az a 2018-as évi beszámolóban szerepel, az ittas vezetők elleni fellépés eredményessége. Kiemelendő és a rendőrség eredményességét tanúsító, hogy az összes bűncselekményen belül az ittas vezetések kiszűrése miatt a közterületen elkövetett bűncselekmények aránya növekszik.

7. ábra - 2010 és 2018. között elkövetett lopások száma Biatorbágyon. Forrás: PRE-STAT.

Érdekes még a közbiztonság szempontjából egy bűncselekményt kiemelni, a lopásokat. Látható, hogy a lopások száma 2010-től 2018-ig több, mint száz esettel csökkent, amely mindenképpen figyelemre méltó eredmény.

Pénzes László c.r. főörzsászlós elmondása szerint a rendőrség szoros együttműködésben működik a polgárőrséggel, a Biatorbágy Közbiztonságáért Alapítvánnyal és a Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.-vel, illetve az Önkormányzattal. Meglátása szerint a körzeti megbízotti iroda technikai és személyi feltételei 80 %-ban már rendelkezésre állnak ahhoz, hogy tovább tudjanak lépni a helyi közbiztonság további növelésében. Cél, hogy a kialakításra került térfigyelő kamerarendszerhez folyamatosan biztosítsanak állandó személyzetet, valamint egy rendőr és polgárőr járőrpárt, így három-négy perces beavatkozási idővel lehet számolni a közeljövőben.

4.3. Budakörnyéki Közterület-felügyelet⁵⁸

Biatorbágy Város Önkormányzata 2015-ben csatlakozott a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás irányítása alatt működő Budakörnyéki Közterület-felügyelethez. A 2014-ben megalakított Budakörnyéki Közterület-felügyelet, mint társulási irányítás alatt álló önálló közterület-felügyeleti intézmény, a hazai jogrendszerben kuriózumnak számít, ugyanis nagyon ritka az, hogy egy közterület-felügyeletet társulási formában működtetnek.⁵⁹

A társulási forma népszerűtlensége nem új jelenség, erről már több, mint 20 éve is jelentek meg tanulmányok. Bércesi Ferenc még 1997-ben mutatott rá arra, hogy a társulásokat érintő központi támogatások elégtelenek, összehangolatlanok és a szabályozás nem nyújt megfelelő jogi kereteket a 'társulási kedv kibontakozásához'.⁶⁰ Egyetértve a több, mint 20 éve leírtakkal az önkormányzati rendészet területén a társulási forma népszerűtlenségének okát én alapvetően három tényezőben látom:

1. az önkormányzatok nem látnak olyan pénzügyi vagy technikai ösztönzőt, amely miatt érdemes lenne önkormányzati rendészeti szervezetet társulásban működtetni,
2. az önkormányzati rendészet társulási formában való ellátása esetén beékelődik az önkormányzat és az önkormányzati rendészeti szerv közé egy másik szint, a társulás szintje. Ez azért lehet problémás, mivel ebben az esetben az önkormányzat, illetve a polgármester elveszíti az önkormányzati rendészeti szervezet felett a **közvetlen irányítás jogát**, hiszen ez a társulást illeti meg, így az önkormányzat rendészeti politikájának végrehajtása bonyolultabbá válik. Kétségem van afelől is, hogy több önkormányzat sokszor eltérő rendészeti politikája társulási formában egyáltalán eredményesen összehangolható-e?
3. a társulási forma fenntartása alapvetően plusz adminisztrációval jár, amelyet nem minden település vállal fel szívesen.

A fenti okok közül a legerősebbnek a 2. pontot érzem, mivel egy önkormányzat, amennyiben saját adóbevételét önkormányzati rendészeti szervezetre fordítja, jogosan várja el, hogy a rendészeti politikáját a lehető legjobb módon implementálja és ebbe a társulási forma nem a legjobb eszköz. Természetesen megfelelő és hatékony koordinációval kezelhető a társulási formából fakadó hátrányok egy része.

⁵⁸ A Budakörnyéki Közterület-felügyelet 2015., 2016., 2017. és 2018. évi beszámolóai alapján

⁵⁹ A Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartó rendszere szerint a társulási formában működő önkormányzati rendészetek száma mindössze négy darab.

⁶⁰ Dr. BÉRCESI Ferenc: „Együtt vagy külön?” Az önkormányzati társulások jelene és jövője. In.: Dr. Kiss László (szerk.): „Javaslatok, új formák és módszerek időszerű önkormányzati feladatok megoldásához”. Pécs, Közigazgatás-módszertani Oktatási és Szolgáltató Betéti Társaság, 1997. 18.

A Budakörnyéki Közterület-felügyelet jelenleg az alábbi településeken látja el a tevékenységét:

1. Biatorbágy város,
2. Budajenő község
3. Budakeszi város,
4. Herceghalom község,
5. Nagykovácsi nagyközség,
6. Perbál község,
7. Tinnye község,
8. Tök község,
9. Pilisjászfalu község.

A feladatellátással érintett települések összlakosság száma a beszámolók készítésének időszakában 53.490 fő volt. A felügyelet létszáma 8,5 fő, amely 1 fő intézményvezetőből, 7 fő közterület-felügyelőből és 1 fő 4 órás adminisztrátorból áll. Az adminisztrátor munkabérét a felügyelet saját maga finanszírozza a befolyó bevételeiből. Látható, hogy mintegy 7500 lakosra jut egy társulási közterület-felügyelő.

A felügyelet négy darab Suzuki Ignis típusú gépjárművel rendelkezik, tárgyi eszközökkel való ellátottságuk jónak mondható.

Érdemes áttekinteni a közterület-felügyelet beszámolóiban Biatorbágyot érintő számszaki adatokat, ugyanis a közterület-felügyelet működésére vonatkozóan több hasznos információt tudhatunk meg. A 2016-os év vonatkozásában a bírságolási összegek kivételével, nem található települési szintű lebontása a közterület-felügyelet tevékenységének, azonban 2017. évre és 2018. évre vonatkozóan már részletes adatsorokat állnak rendelkezésre.

	Intézkedés megnevezése	Intézkedés száma (db)	
		2017. év	2018. év
1	tiltott közösségellenes magatartással kapcsolatos ügy áttétele		
1a	égetés	1 db	
1b	közterület-használat	7 db	19 db
2	roncsautóval kapcsolatos intézkedés (felszólítás)	12 db	6 db
3	ingatlanrenddel kapcsolatos intézkedés (felszólítás)	14 db	33 db
4	engedély nélküli közterület-használat (felszólítás)	25 db	
5	Lakossági bejelentésre tett intézkedés		
5a	közlekedés	12 db	43 db
5b	roncsautó	5 db	8 db
5c	ebtartás		1 db
6	Figyelmeztetés		
6a	KRESZ szabálysértés	25 db	47 db
6b	súlykorlátozás be nem tartása	10 db	13 db
6c	engedély nélküli közterület-használat	20 db	12 db
6d	ebrendészet		1 db
6e	roncsautóval kapcsolatosan		8 db

6f	égetés		1 db
7	Közös intézkedés/ ellenőrzés, szolgálatellátás polgármesteri hivatallal		38 db

8. ábra Közterület-felügyelet intézkedései 2017-ben és 2018-ban. Forrás: Budakörnyéki Közterület-felügyelet 2017. évi és 2018. évi beszámoló.

A táblázatból levonható fontos következtetés, hogy növekedett a lakossági bejelentésre tett intézkedések számai, így valószínűleg a lakosság is nagyobb mértékben fordul a közterület-felügyelethez. Fontos még azt is kiemelni, hogy 2018-ban már látható, hogy 38 esetben került sor közös feladatellátásra a polgármesteri hivatallal, azonban más szervvel való közös feladatellátásról nem olvashatunk.

Hasznos még áttekinteni a kiszabott bírságok összegét 2016-tól 2018-ig, ugyanis erre vonatkozóan a beszámolók adatokkal szolgálnak.

	2016	2017	2018
Helyszíni bírság összesen	4 480 000 Ft	10 575 000 Ft	n.a.
- szabálysértési	n.a.	3 075 000 Ft	n.a.
- szabályszegési	n.a.	7 500 000 Ft	3 410 000 Ft ⁶²

A közterület-felügyelet 2018-ban napi szinten végezte a közúti közlekedési szabályok betartatását, valamint a településüzemeltetéssel kapcsolatos problémák jelzésén túl:

1. a behajtási (útvonal) engedélyek ellenőrzését,
2. a közterület állapotát, illetve használatát, továbbá a közterület használati engedélyek jogszerű meglétét,
3. az ingatlanok rendjét.

Biatorbágy esetében is problémaként jelentkezik a közterület-felügyelő alkalmazása, ugyanis a korábban Biatorbágyon szolgálatot teljesítő közterület-felügyelő 2018. október 31-én közös megegyezéssel távozott.⁶³

A közterület-felügyelet beszámolója megerősítették azokat az állításokat, amelyek a strukturálatlan interjúkon hangoztak el, azaz a Budakörnyéki Közterület-felügyelet Biatorbágyon **alapvetően hatósági ellenőrző szerepkörben van jelen**, nem pedig közbiztonsági, bűnmegelőző szerepkörben.

4.4. Civil szervezetek⁶⁴

A biatorbágyi civil szervezetek közül az alábbiak foglalkoznak közbiztonsággal:

	Civil szervezet neve	Civil szervezet székhelye	Civil szervezet képviselői
1.	Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány	2051 Biatorbágy, Széchenyi u. 2/1.	Székely Ferenc (titkár) Piti Gyula (elnök)

⁶² A 2018-as beszámolóban, ellentétben a 2016-os és 2017-es beszámolókkal közlekedési szabályszegés miatt **befizetett** helyszíni bírság szerepel, míg az előző kettő évben kiszabott helyszíni bírság.

⁶³ Megjegyzem, hogy a közterület-felügyelők toborzása és szervezetben belüli megtartása az egyik legnagyobb kihívása az önkormányzati rendészetnek, amely a nem kielégítő bérezéssel függ össze. Lásd: BACSÁRDI - CHRISTIÁN i.m. 34-35.

⁶⁴ Az civil szervezetek működési adataihoz a bíróság által működtetett nyilvános adatbázis adatait (civil szervezetek névjegyzéke) használtam fel, illetve támaszkodtam Péntes László c.r. főtörzsszázlós által közölt információkra.

2.	Biatorbágy Önkéntes Tűzoltó Egyesület	2051 Biatorbágy, Kálvin tér 4.	Nagy Tibor (elnök) Kovács Márton (titkár) Kurucz Péter (pénzügyi felelős)
3.	Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület	2051 Biatorbágy, Széchenyi u. 2/1.	Csikós Zoltán Pénzes Ferenc

4.4.1. Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány

Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány (továbbiakban: Alapítvány) 1995-ben jött létre. Az Alapítvány képviselői Piti Gyula elnök és Székely Ferenc titkár. Az Alapítvány Kuratóriumának tagjai: Piti Gyula, Székely Ferenc, Pénzes Ferenc. Az Alapítvány célját az alapítók az alábbiakban határozták meg:

1. a közrend és a közbiztonság javítása, a bűnmegelőzési tevékenység, az ehhez szükséges pénzügyi, technikai feltételek biztosításnak elősegítése, polgárőrszervezet létrehozása,
2. a rendőrök és a családtagjaik élet- és szociális körülményeinek javítása, a hátrányos helyzetűek/betegség, haláleset/ megsegítése,
3. a gyermek- és ifjúságvédelem segítése.

Az Alapítvány bevételeit képezi az önkormányzati támogatás, amelynek összege 2015 óta 3.600.000 Ft, illetve egyéb támogatások és mivel az Alapítvány 2014-től közhasznúként működik, így jogosult lehet a felajánlott személyi jövedelemadó 1 %-ára is. Az Alapítvány az önkormányzati támogatást a folyamatos járőrszolgálat és ügyelet ellátásához szükséges járőrautók üzemeltetési és fenntartási költségeire fordította. Kiemelendő azonban, hogy az Alapítvány közreműködik a város rendezvényeinek zavartalan lebonyolításában, együttműködik a közterület használat, felügyelettel összefüggő munkában, illetve javaslatokat tesz az Önkormányzat felé, illetve támogatja a Biatorbágyi Ifjúsági Bűnmegelőzési Klub működését.

Megállapítható, hogy az Alapítvány szerepe a közbiztonság fenntartásában alapvetően **finanszírozó, támogató jellegű.**

4.4.2. Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület (továbbiakban: Polgárőrség) 2009-ben jött létre. A Polgárőrség jelenlegi elnöke Csikós Zoltán, elnökhelyettese Pénzes Ferenc. A Polgárőrség célja a közbiztonság javítása, kármentés, katasztrófa elhárítás, bűnmegelőzés, környezetvédelem.

A Polgárőrség 2011. június 7. napján együttműködési megállapodást írt alá az Önkormányzattal. Az együttműködési megállapodás alapján a Polgárőrség vállalta, hogy:

1. járőrtevékenységet végez,
2. igény szerint az Önkormányzat rendezvényein rendezvénybiztosítási tevékenységet végez,
3. közterületi ellenőrzési feladatokat lát el,
4. katasztrófahelyzetben, kárenyhítésben, tüzeseteknél segítség nyújtása,
5. ifjúságvédelmi feladatok ellátásában való közreműködés.

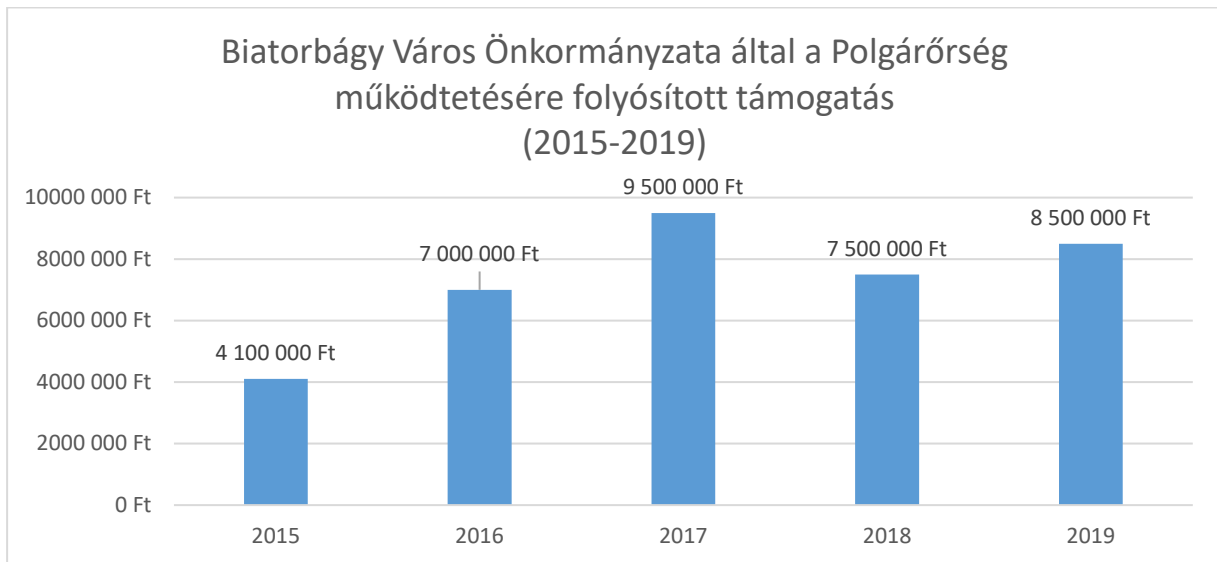
Az Önkormányzat az együttműködési megállapodásban vállalta, hogy

1. anyagi támogatást biztosít a Polgárőrségnek,
2. figyelembe ajánlja a Polgárőrség tevékenységét,
3. igény szerint részt vesz a Polgárőrség rendezvényein,

4. rendelkezési körébe tartozó helyszíneket, helyiségeket térítésmentesen felajánlja a Polgárőrség rendezvényeinek megtartására,
5. igény szerint előadót, oktatási anyagot biztosít szaktantárgyi foglalkoztatás megtartásához.

A Polgárőrségnek jelenleg 25 tagja van, akik közül 12 fő aktív és ők a Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. alkalmazottai is. Az aktív tagok 24-48 órás szolgálatban látják el feladatukat.

Az Önkormányzat minden évben jelentősen támogatja a Polgárőrség munkáját, amely támogatások alakulását az alábbi ábra mutatja be.

9. ábra - Biatorbágy Város Önkormányzata által a Polgárőrség működtetésére folyósított támogatás. Forrás: Biatorbágy Város 2015-2019. évi költségvetései.

A Polgárőrség támogatása a Biatorbágyi Bűnmegelőzési Ifjúsági Klub működtetésére, önkormányzattal való együttműködésből fakadó feladatok ellátására, városi rendezvények lebonyolításában való közreműködésre, helyszíni szemlék biztosítására, illetve tárgyi eszközök vásárlására, üzemeltetésére fordították.

A beszámolókból, illetve a rendelkezésre álló adatokból egyértelmű, hogy a Polgárőrség megkerülhetetlen és meghatározó szereplő Biatorbágy helyi közbiztonságában való közreműködésben, illetve a közbiztonsági szolgáltatások nyújtásában.

4.4.3. Biatorbágy Önkéntes Tűzoltó Egyesület

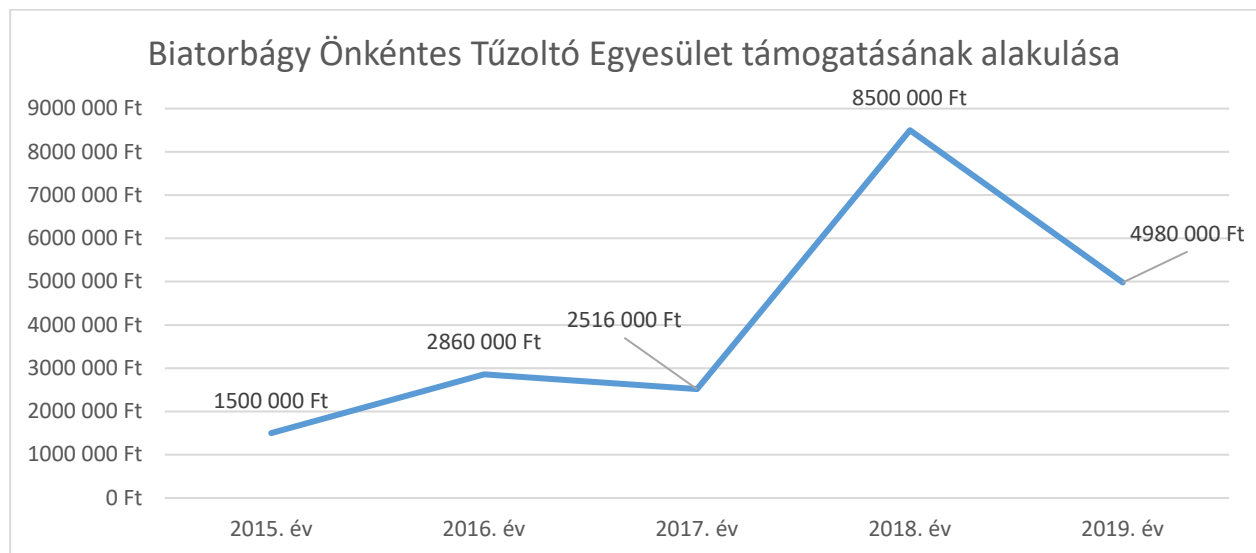
A Biatorbágy Önkéntes Tűzoltó Egyesület (továbbiakban: Tűzoltó Egyesület) működése csak részben kapcsolódik a helyi szintű közbiztonság megteremtéséhez, azonban mindenképpen szólni kell róla, ugyanis olyan eszközállománnyal rendelkezik, amely alkalmas és szükséges a veszélyelhárítási funkció megfelelő működtetéséhez.

A jelenlegi formájában 1993 óta működő Tűzoltó Egyesületet három fős elnökség irányítja: Nagy Tibor elnök, Kovács Márton titkár és Kurucz Péter pénzügyi felelős. A Tűzoltó Egyesület célja a tűzvédelmi feladatok helyi megvalósításának társadalmi elősegítése, a lakosság körében tűzvédelmi szakismeretek terjesztése a helyi tűzmegelőzési és tűzoltási tevékenység biztosítása végett. A Tűzoltó Egyesület által az Önkormányzathoz beterjesztett beszámoló szerint a Tűzoltó Egyesület a hivatásos tűzoltósággal, a megyei és járási katasztrófavédelmi szervezettel és a járási mentőcsoporttal működik együtt.

A Tűzoltó Egyesületnek jelenleg 27 tagja van, akik közül 17 aktív vonuló tag, 6 pártoló tag, 4 tag újonnan csatlakozó. A Tűzoltó Egyesület tagjai önkéntesek, ellenszolgáltatás nélkül vállalják a feladatukat.

A Tűzoltó Egyesület 2018-ban 83 vonulást teljesített, valamint 2018-ban 9.850.022 Ft költségvetésből gazdálkodott. A költségvetéséből 8.500.000 Ft-ot tett ki az önkormányzati támogatás. Az önkormányzati támogatást eszközök beszerzésére (egy új tűzoltószer), valamint üzemeltetési és működési költségekre fordította.

Érdeemes még áttekinteni, hogy hogyan alakult a Tűzoltó Egyesület önkormányzati támogatása.

10. ábra - Tűzoltó Egyesület önkormányzati támogatásának alakulása 2015-től 2019-ig. Forrás: Biatorbágy Város Önkormányzat 2015-2019-es költségvetései. Saját szerkesztés.

Látható, hogy az Önkormányzat évente jelentős összegű támogatást nyújt a Tűzoltó Egyesületnek, ezzel is kifejezve a civil szervezet katasztrófavédelemben betöltött szerepének jelentőségét.

5. Magánbiztonsági szolgáltató - Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.

A helyi közbiztonság helyzetének bemutatásakor nem mellőzhető a magánbiztonsági szolgáltatók szerepe. A rendelkezésre álló beszámolók és interjúk alapján a Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. (továbbiakban: Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.) az, amelyek Biatorbágyon magánbiztonsági szolgáltatóként dominánsan van jelen.

A Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. 2001-ben alakult nyomozási, biztonsági tevékenységet főtevékenységként folytató vállalkozásként. A Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. beltagjai Pénzes Ferenc és Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány, míg kültagja Pénzesné Szép Anna. A Polgárőrség aktív tagjai alkalmazottjai a Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.-nek, így a Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. és a Polgárőrség között az információk áramlása biztosított. A Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. ügyvezetője Pénzes Ferenc. A Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. jelenlegi bejegyzett fő tevékenysége biztonsági rendszer szolgáltatás.⁶⁵

A vállalkozás profilja elsősorban riasztórendszerek, tűzjelző rendszerek felügyelete és vagyonvédelmi kamerarendszerek figyelése. A vállalkozás helyszíni ellenőrzést végző

⁶⁵ www.opten.hu céginformációs adatai alapján.

munkatársai 24 órás készenlétben vannak. A távfelügyeleti szolgáltatást a cég magánszemélyeknek és vállalkozásoknak egyaránt meghatározott díjon biztosítja.⁶⁶

A vállalkozás a céginformációs szolgáltatás szerint 2017-et leszámítva eredményesen gazdálkodott.

A vállalkozás referenciái között feltünteti:⁶⁷

Biatorbágy tekintetében:

1. Biatorbágyi Polgármesteri Hivatal
2. Biatorbágyi Egészségház
3. Biatorbágy Fészek Fogyatékosok Nappali Ellátója
4. Biatorbágyi Juhász Ferenc Művelődési Központ
5. Biatorbágy Karikó János Könyvtár
6. Biatorbágy Községi Ház
7. Biatorbágy oktatási intézményei (bölcsőde, óvodák, általános iskolák)
8. Jungheinrich Hungária Kft.
9. Schachermayer Kft.
10. GSI Hungary Kft.
11. Több mint 600 db magánszemély és cég

Herceghalom tekintetében:

1. Herceghalmi Polgármesteri Hivatal
2. Herceghalmi Általános Iskola

Etyek tekintetében:

1. Etyeki Polgármesteri Hivatal
2. Etyeki óvoda
3. Etyeki CBA

Áttekintve a vállalkozás referenciát látható, hogy a cég tevékenysége alapvetően Biatorbágyra koncentrál, érintve néhány esetben Herceghalmot és Etyeket. Tekintettel arra, hogy a vállalkozás üzleti kapcsolatban áll Biatorbágy város közintézményeivel, illetve jelentős számú üzleti és magánszemély partnere van, így egyértelmű, hogy a helyi közbiztonság biztosításában játszott szerepe kiemelendő.

6. Összegzés

A rendelkezésre álló beszámolók, lefolytatott interjúk alapján az önkormányzat közigazgatási területén a közbiztonság nagyon jónak mondható. Ez főképpen az alábbi tevékenységeknek köszönhető:

1. az Önkormányzat rendészeti közszolgáltatás keretében biztosítja a rendészeti infrastruktúra kiépítését és szakszerű működtetését a közbiztonság kialakításában kompetens partnereinek,
2. a rendőrség, a Polgárőrség, a Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány és a, Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. szorosan együttműködik a közbiztonság kialakításában, köztük a koordináció rendkívül szoros tekintettel a személyi állományban, vezetőségben mutatkozó átfedésekre,
3. a közbiztonság kialakításában részt vevő partnerek önkormányzati támogatása növekvő tendenciát mutat,

⁶⁶ <https://biatorbagy-vagyonvedelem.hu> Letöltés dátuma: 2019. május 25.

⁶⁷ <https://biatorbagy-vagyonvedelem.hu> Letöltés dátuma: 2019. május 25.

4. a jelenlegi közbiztonsági helyzet kialakítása mögött tudatos döntések sorozata és a közbiztonság kialakítása terén elkötelezett személyek állnak,
5. a Biatorbágyi Ifjúsági Bűnmegelőzési Klub működtetése példaértékű, ugyanis ezzel képes becsatornázni a hátrányos helyzetű fiatalokat, számukra megfelelő fejlesztésről gondoskodni.

Mindenképpen kiemelendő, hogy az Önkormányzat közvetlenül nem működtet önkormányzati rendészeti szervezetet, csak közvetetten a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül lát el rendészeti feladatokat. **A Közterület-felügyelet által ellátott feladatok pedig tipikusan hatósági jogalkalmazó jellegűek, a bűnmegelőzési, közbiztonsági szerepkör jelentéktelennek tűnik, mivel más szereplők az önkormányzat által finanszírozott és támogatott rendészeti infrastruktúrával hatékonyan ellátják a közbiztonsággal kapcsolatos közzolgáltatási feladatokat.** Úgy tűnik, hogy a Közterület-felügyelet ellenőrző, végrehajtó típusú szervként működik, hasonlóan az eredeti, még az 1980-as években kialakult funkciójához.

Látványosan hiányzik azonban az Önkormányzat rendészeti tevékenységéből a külterületeken nyújtott rendészeti, hatósági jogalkalmazó, ellenőrző közzolgáltatás, amelyet viszont indokolnának a település külterületén jelentkező az ITS-ben említett problémák.

Az eddig elért a közbiztonság terén mutatkozó példamutató eredmények megőrzése, további fejlesztése, figyelemmel kísérése kiemelt önkormányzati feladatnak tekinthető.

5. Biatorbágy város közbiztonságának kialakításában együttműködő partnerek

Az előző fejezetben a helyi közbiztonság kialakításában együttműködő partnerek beszámolóí alapján kaphattunk képet a biatorbágyi, nagyon kedvezőnek mondható közbiztonságról.

Érdeemes azonban a helyi közbiztonság kialakításában együttműködő partnerek viszonyrendszerét is alapos elemzés alá vonni.

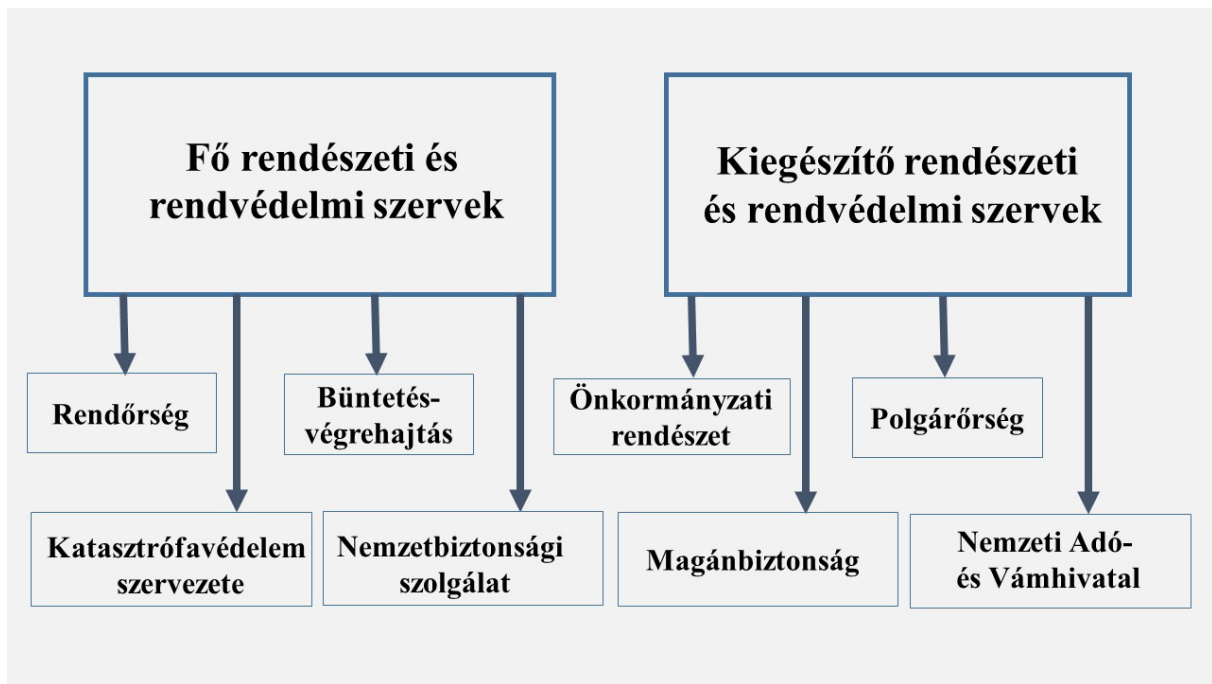
Vitathatatlan és a magyarországi jogrend alapján egyértelmű, hogy a közbiztonság megteremtésének letéteményese a rendőrség, amelynek partnerei a helyi önkormányzat, a lakosok önszerveződő közösségei (polgárórség), a magánbiztonsági szolgáltatók és más aktorok. Az, hogy egy aktor mennyiben képes közreműködni a helyi közbiztonság megteremtésében és fenntartásában, az az aktor jogszabályban biztosított eszközeitől, céljától és az ezekhez rendelt anyagi és tárgyi eszközök mennyiségétől függ. A jelenlegi hazai jogszabályi környezet erőteljesen támogatja az önkormányzati autonómiát, így az önkormányzat, ahogy már korábban ezt vázoltam, lehetőségek egész tárházával rendelkezik a helyi szintű közbiztonság befolyásolására.

A közbiztonság megteremtésében együttműködő partnereket alapvetően két csoportba lehet osztani:

1. fő rendészeti és rendvédelmi szervek,
2. kiegészítő rendészeti és rendvédelmi szervek.

A fő rendészeti és rendvédelmi szervek közé kell sorolni a rendőrséget, a katasztrófavédelem szervezetét, a büntetés-végrehajtási szervezetet és a nemzetbiztonsági szolgálatokat.

Kiegészítő rendészeti és rendvédelmi szerveknek tekinthető az önkormányzati rendészet, a polgárórség, a magánbiztonság szereplői és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

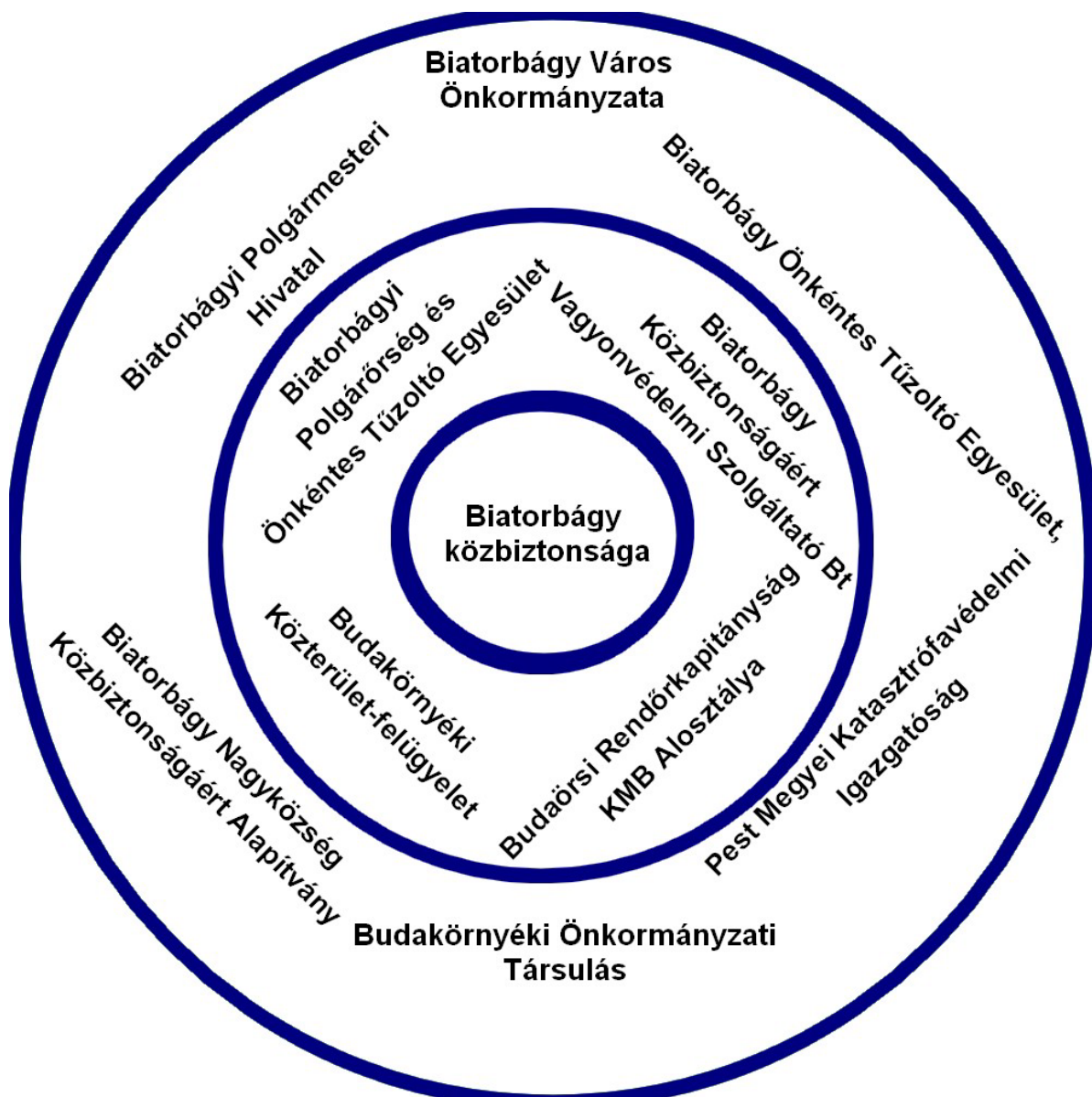

11. ábra - Rendészet és rendvédelem szervezete. Forrás: saját szerkesztés.

A fenti sematikus ábrákat, amennyiben Biatorbágy városra alkalmazzuk, akkor felvázolható a közbiztonság helyi szintű megteremtésében együttműködő partnerek viszonyrendszere.

Biatorbágy közbiztonságában megteremtésében szerepet játszik:

1. Budaörsi Rendőrkapitányság KMB Alosztálya,
2. Biatorbágy Város Önkormányzata,
3. Biatorbágyi Polgármesteri Hivatal,
4. Budakörnyéki Önkormányzati Társulás,
5. Budakörnyéki Közterület-felügyelet,
6. Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány,
7. Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
8. Biatorbágy Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
9. Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.,
10. Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.

12. ábra - Biatorbágy közbiztonságában együttműködő partnerek. Forrás: saját szerkesztés.

Az ábra belső körében azon szereplők találhatók, akik tevélegesen vesznek részt a közbiztonság kialakításában, azaz amely szerv tagjai járőrszolgálatot vállalnak, intézkedéseket hajtanak

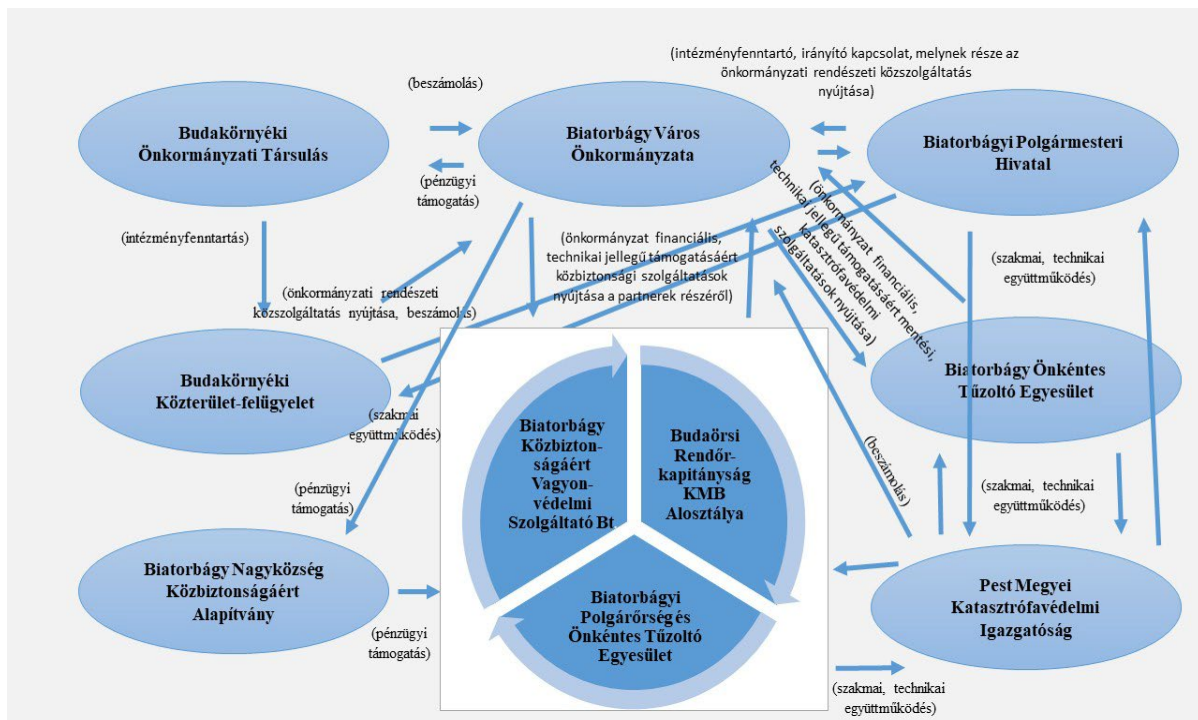
vége, esetlegesen bírságot kaphatnak. Az ábra külső körében lévő szereplők egyrészt az anyagi, infrastrukturális, technikai háttérrel biztosítják (Önkormányzat, Budakörnyéki Önkormányzati Társulás), másrészt azok a szereplők kerültek a külső körbe, akik közbiztonság kialakításában való közreműködésük érintőleges (pl.: önkéntes és hivatásos tűzoltóságok, akik mentési és katasztrófa-elhárítási feladatokat látnak el).

Ahhoz, hogy a közbiztonság kialakításában együttműködő partnerek megfelelően tudják ellátni a feladatukat, azaz mindegyik partner tudatában legyen feladatainak, jogainak, kötelességeinek, illetve ismerje azokat a területeket, amelyek a beavatkozására várnak, mindenképpen szükséges a megfelelő koordináció, illetve az, hogy a partnerek együttműködését akadályozó tényezőket felszámolják.

Természetesen nem minden közbiztonság kialakításáért felelős aktor tart fenn ugyanolyan szoros kapcsolatot a többi aktórral, ugyanis vannak olyan aktorok, akikkel az együttműködés természetszerűleg a többenél jóval szorosabb.

Az előző, közbiztonság kialakításában részt vevő partnereket leíró fejezetben, megállapításra került, hogy nagyon szoros a kapcsolat a Budaörsi Rendőrkapitányság KMB Alosztálya, a Biatorbágy Nagyközség Közbiztonságáért Alapítvány, a Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület, valamint a Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt. között. A közbiztonság kialakításáért felelős aktorok közül (lásd 12. ábra belső köre), három szereplő együttműködése (Budaörsi Rendőrkapitányság KMB Alosztálya, Biatorbágyi Polgárőrség és Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Biatorbágy Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Szolgáltató Bt.) rendkívül szoros, míg a negyedik aktor, a Budakörnyéke Közterület-felügyelet ezen koordináción kívül áll. Ennek oka az, hogy az említett három szereplő munkamegosztása és koordinációja a rendőrség szakmai közreműködésével és az Önkormányzat hathatós pénzügyi támogatásával lefedi a helyi közbiztonság megvalósítását, így az önkormányzati rendészeti szervezetként működő Budakörnyéki Közterület-felügyeletre **hatósági végrehajtó, ellenőrző szerepkör** jut, ténylegesen a közbiztonsági koordinációban nem vesz részt, ugyanis a helyi közbiztonság kialakítása és fenntartása nélküle is megvalósul.

A helyi közbiztonság kialakításában együttműködő partnerek viszonyrendszerét az alábbi sematikus ábra jól szemlélteti.

13. ábra - Batorbágy közbiztonságáért felelős szervezetek viszonyrendszere. Forrás: saját szerkesztés.

A fenti ábra alapján jól látható az Önkormányzat központi szerepe a helyi közbiztonság kialakításában, ugyanis az Önkormányzat minden partnerrel kapcsolatban áll, így a helyi közbiztonság kialakításának és fenntartásának megkerülhetetlen szereplője. Tény, ahogy az fentebb már bemutatásra került, a közbiztonság fenntartásának kulcsa, szakmai alapjai a rendőrség-polgárőrség-magánbiztonság hármasság együttműködésén alapul Batorbágyon, azonban ez nem működhetne megfelelően az Önkormányzat finansziális, infrastrukturális támogatása nélkül.

6. Önkormányzati rendészeti összehasonlító elemzés

Az önkormányzati rendészeti összehasonlító elemzés elvégzése alapvetően két irányú lehet:

1. egy település önkormányzati rendészetének összehasonlítása más hazai önkormányzati rendszerekkel. Ebben az esetben azonos jogrendben működő önkormányzati rendészeti szervek, illetve az azokat irányító önkormányzatok összehasonlítására kerül sor.
2. önkormányzati rendészet összehasonlítása külföldi önkormányzati rendészeti szervezetekkel. Ezen összehasonlítás sokszor nehézségekbe ütközik, ugyanis sokszor nehéz megtalálni az egyes jogrendszerekben az összehasonlítható elemeket és nem is biztos, hogy az elsöre azonosnak vélt jogintézmények valóban azonosak, valóban összehasonlíthatók-e egymással.⁶⁸

Ahhoz, hogy belföldi vagy külföldi összehasonlító elemzést végezzünk mindenképpen szükséges az, hogy tisztában legyünk az összehasonlítandó jogintézmény alapvető tulajdonságaival. A biatorbágyi közbiztonság jelenlegi állapota fentebb már bemutatásra került, azonban mindeztől nem elemeztem magának az önkormányzatnak a helyzetét. Ez azért is rendkívül fontos, ugyanis az önkormányzati rendészet működtetője, fenntartója, társulási fenntartás esetén is, de áttételesen, az önkormányzat. Az önkormányzati rendészeti összehasonlító elemzés nem lehetséges az elemzendő önkormányzat alapvető tulajdonságainak, pénzügyi hátterének bemutatása nélkül. Az elemzéshez szükséges alapvető adatok:

1. önkormányzat területén élő lakosok száma,
2. önkormányzat költségvetése, elkülönítve a saját és nem saját bevételeket,
3. önkormányzat által önként vállalt feladatként nyújtott közszolgáltatások,
4. önkormányzat területén nyújtott önkormányzati rendészeti közszolgáltatások.

6.1. Önkormányzati alapadatok

Az önkormányzat területén élő lakosok számának alakulása

Biatorbágy Város Önkormányzat közigazgatási területén az állandó lakónépesség száma folyamatos növekedést mutat a település budapesti agglomerációs elhelyezkedéséből fakadóan. A lakosságnövekedését, illetve az azzal járó új lakóház építéseket emelkedését, valamint a gépjárművek számának emelkedését már bemutatta a III. fejezetben. A lakosság száma 2017-ben 13.330. fő volt.⁶⁹

Az önkormányzat költségvetési helyzete

Az önkormányzati rendészeti tevékenység folytatása, közszolgáltatás nyújtása, rendészeti szervezet fenntartása költséges. Ezen feladatok, kevés kivétellel, önként vállalt feladatok, amelyek ellentételezésére állami támogatás, a mezei őrszolgálatok kialakítása és működtetése és néhány más rendhagyó támogatási forma kivételével, nem vehető igénybe. Az előzőek miatt túlnyomórészt az önkormányzatoknak saját helyi adóbevételeikre kell támaszkodniuk amikor önkormányzati rendészeti szervezetrendszer kívánna fenntartani.

⁶⁸ Az eltérő államok jogintézményei sok esetben összeütközhetnek egymással, amely összeütközés feloldására a kollíziós jogot kell alkalmazni.

⁶⁹ Forrás: PRE-STAT.

Az önkormányzat költségvetési helyzetének bemutatására kézenfekvő megoldás a mérlegadatokat vizsgáló adatok elemzése.

	Bevétel (EFt)	Kiadás (EFt)
2015 ⁷⁰	13.185.237	11.574.587
2016 ⁷¹	15.224.041	14.223.450
2017 ⁷²	5.727.966	4.605.555
2018 ⁷³	7.495.749	5.259.453
2019 ⁷⁴	8.664.991	8.664.991

Az önkormányzat pénzügyi helyzetének bemutatása a bevételeken és a kiadásokon túl több mutatószámmal is felvázolható. Az alábbiakban a legfontosabb pénzügyi mutatószámok kerülnek bemutatásra a két utóbb lezárt pénzügyi év segítségével:

- Saját tőke részaránya (tőkeerősség)

$$\text{Tőkeerősség} = ((\text{Saját tőke}/\text{összes forrás}) * 100)$$

	<u>2017. év</u>	<u>2018. év</u>
Saját tőke	19.212.793.011 Ft	19.999.595.144 Ft
Összes forrás	20.765.131.732 Ft	21.711.645.662 Ft
Tőkeerősség	92,5 %	92,1 %

A tőkeerősség mutatója nagyon kedvező állapotokat tükröz, ugyanis tartósan 90 % feletti értékeket mutat.

- Eladósodottsági mutató, adóssághányad

$$\text{Adóssághányad} = ((\text{kötelezettségek}/\text{összes eszköz}) * 100)$$

	<u>2017. év</u>	<u>2018. év</u>
Kötelezettségek	192.762.601 Ft	352.799.640 Ft
Összes eszköz	20.765.131.732 Ft	21.711.645.662 Ft
Eladósodottsági mutató	0,92 %	1,62 %

Az Önkormányzat a vagyonának mindössze 0,92 %-át, illetve 1,62 %-át fedezi idegen tőkéből, azaz az Önkormányzat elhanyagolható mértékben használ idegen tőkét.

- Eladósodottsági együttható, eladósodottság mértéke

$$\text{Eladósodottság mértéke} = ((\text{kötelezettségek}/\text{saját tőke}) * 100)$$

⁷⁰ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról

⁷¹ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2017. (V.26.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2016. évi költségvetésének végrehajtásáról

⁷² Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2018. (VI.1.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzata 2017. évi költségvetésének végrehajtásáról

⁷³ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

⁷⁴ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2019. (III.1.) önkormányzati rendelete Biatorbágy Város Önkormányzat 2019. évi költségvetéséről

	<u>2017. év</u>	<u>2018. év</u>
Kötelezettségek	192 762 601 Ft	352 799 640 Ft
Saját tőke	19.212.793.011 Ft	19.999.595.144 Ft
Eladósodottsági együttható	1 %	1,7 %

A mutató rendkívül alacsony értéket mutat mind a két évbe, így eladósodottság nem mutatható ki.

- Likviditási mutató

Likviditási mutató = ((forgóeszközök/rövid lejáratú kötelezettségek)*100)

	<u>2017. év</u>	<u>2018. év</u>
Forgóeszközök	0 Ft	67 323 Ft
Rövid lejáratú kötelezettségek	4.889.395Ft	161.677.099 Ft
Likviditási mutató	0,00%	0,04 %

A likviditási mutató is kitűnő értéket mutat, ugyanis a forgóeszköz állomány a rövid lejáratú kötelezettségekhez képest elenyésző.

- Gyorslikviditási mutató

Gyorslikviditási mutató = ((pénzeszközök)/rövid lejáratú kötelezettségek)*100)

	<u>2017. év</u>	<u>2018. év</u>
Pénzeszközök	1.305.948.222 Ft	1.817.921.266 Ft
Rövid lejáratú kötelezettségek	4.889.395Ft	161.677.099 Ft
Gyorslikviditási mutató	26.709 %	1124,4 %

A gyorslikviditási mutató szerint is nagyon kedvező az önkormányzat finanszírozási helyzete.

A fentieket összegezve megállapítható, hogy Biatorbágy Város Önkormányzatának pénzügyi helyzete rendkívül jónak mondható. Mindegyik vizsgált mutatószám alapján az Önkormányzat rendelkezik azon pénzügyi erőforrásokkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy önként vállalt feladatokat színvonalasan, magas közszolgáltatási szintet képviselve lássa el. Ez megfelelő alapot képez arra, hogy Biatorbágy az önkormányzati rendészeti tevékenységét megfelelően ellássa, illetve a közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek támogatását fenntartsa. **Az önkormányzati rendészeti közszolgáltatás ellátása, mint önként vállalt közfeladat, az Önkormányzat nagyon kedvező helyzete miatt tehát nem veszélyezteti más kötelező vagy önként vállalt feladat ellátását, illetve a feladatellátás esetleges bővítésének is látszik fedezete.**

6.2. Összehasonlító elemzés hazánkon belül

Nem mellőzhető összehasonlító elemzés végzése sem, ugyanis ezáltal láthatóvá válik, hogy egy település önkormányzati rendészeti tevékenysége, szervezete mennyire kiépült más településekkel összehasonlítva. Az összehasonlító elemzés elvégzéséhez a legcélszerűbb nagyjából Biatorbágy népességével és település-földrajzi jellemzőivel nagyjából megegyező településeket alapul venni. Kisebb települések vizsgálata célszerűtlen, tekintettel arra, hogy a kisebb településeken a közterületi problémák kevéssé érintik a települést, inkább a külterületi problémák a jellemzők, míg a nagyobb településeken a településméretből adódóan jóval

változatosabb közterületi problémákra kell választ adniuk az önkormányzatoknak. Az előbbieket miatt az összehasonlítás az alábbi dunántúli településeket érinti: Veresegyház, Solymár, Budakalász.⁷⁵

Az összehasonlításhoz az alábbi mutatókat fogom felhasználni:

1. település állandó népessége,

A település állandó népességszáma kézenfekvő mutatószám, amennyiben egy települést egy másikkal össze kívánunk hasonlítani, azonban összehasonlító elemzés végzéséhez nem elégséges. A település fejlődését jól mutathatja, ha megvizsgáljuk a népességszám változását is, ezért az összehasonlítás során a 2014-2016-os évek állandó népességadatai is feltüntetésre kerültek.

2. település nagysága, ezen belül belterület-külterület nagysága,

Ismernünk kell a település földrajzi nagyságát, külön kiemelve a külterületeket és belterületeket. Ennek oka az, hogy az önkormányzati rendészeti tevékenység két legjelentősebb ága (közterület-felügyelet, mezőőrség) külön érinti bel- és külterületi rendészeti tevékenységet.

3. település bevételei és kiadásai, ezen belül közhatalmi bevételek nagysága,

A település bevételei és kiadásai szintén nagyon fontos mutatószámok, ugyanis megállapíthatjuk, hogy mekkora összeg áll rendelkezésre közszolgáltatások finanszírozására. A bevételek közül ki kell emelni a közhatalmi bevételeket, amelyek túlnyomórészt a helyi adókat takarják. Ez azért lényeges körülmény, ugyanis az önkormányzati rendészeti tevékenységet az önkormányzatok a közhatalmi bevételeik terhére finanszírozzák. Minél magasabb a közhatalmi bevételek nagysága, annál nagyobb mozgástere lehet egy önkormányzatnak az önként vállalt feladatok, így az önkormányzati rendészet, magas szinten való megvalósítására.

4. önkormányzati hivatal létszáma,

A lefolytatott önkormányzati rendészeti kutatások alapján a helyi önkormányzatok túlnyomó többsége az önkormányzati rendészeti feladatokat saját hivatali szervezetén keresztül látja el. Az önkormányzati hivatal létszámának ismerete jól mutathatja azt, hogy az önkormányzat mekkora apparátussal látja el a hatósági-igazgatási, településmenedzsment jellegű feladatait.

Az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek létszámának ismerete megkerülhetetlen támpont arra nézve, hogy milyen mértékben nyújt az önkormányzat önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokat. Az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek, ahogy azt fentebb írtam, túlnyomórészt a hivatali apparátuson belül helyezkednek el, azonban, ahogy ez Biatorbágy esetében is ismert, az önkormányzati rendészeti feladatellátás más formában is megvalósítható. Az előbbieket miatt mindenképpen szükséges az, hogy azt is megvizsgáljuk, hogy a hivatali apparátuson kívül foglalkoztatnak-e önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyeket.

6.2.1. Veresegyház város és Biatorbágy város önkormányzati rendészetének összehasonlítása

	Mutató megnevezése	Veresegyház város	Biatorbágy város
--	---------------------------	--------------------------	-------------------------

⁷⁵ Mivel nincs lehetőség arra, hogy a jelezett települések önkormányzati rendészetének teljes vertikumát áttekintsük, így az összehasonlítást több, az önkormányzati rendészetet érintő mutatószám figyelembevételével végzem el.

1.	Település népessége (2017) ⁷⁶	18.388 fő	13.330 fő
1.1.	2014-2016. évek	16.848 fő, 17.279 fő, 17.827 fő	12.745 fő, 12.850 fő, 13.032 fő
2.	Település nagysága ⁷⁷	28,6 km ²	44,1 km ²
2.1.	- belterület	11,2 km ²	9,1 km ²
2.2.	- külterület	17,4 km ²	35 km ²
3.	Település költségvetése ⁷⁸		
3.1	- bevételek	9.838.441.847 Ft ⁷⁹	7.495.748.654 Ft ⁸⁰
3.1.1	- közhatalmi bevételek	2.707.787.720 Ft	3.242.097.882 Ft
3.2	- kiadások	9.302.162.470 Ft	5.259.453.107 Ft
4.	önkormányzati hivatal létszáma	62 fő	47 fő
4.1.	- önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek létszáma	2 fő közterület-felügyelő	1 fő közterület-felügyelő
4.2.	- önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek helye az önkormányzati szervezetben	Veresegyházi Polgármesteri Hivatal alkalmazottai	közterület-felügyelő a Budakörnyéki Közterület-felügyelet alkalmazottja

Veresegyház, csakúgy, mint Biatorbágy a lakosság gyors és nagyarányú emelkedésével szembesült az elmúlt időszakban, amely növekedés a budapesti agglomerációs elhelyezkedésből fakad. Szembetűnő, hogy Veresegyház, bár lakónépessége 5.000 fővel meghaladja Biatorbágy lakónépességét, kisebb területen helyezkedik el. Veresegyház belterületének nagysága alig 2 km²-rel haladja meg Biatorbágyét, míg külterülete alig fele. Biatorbágy bár kisebb népességgel rendelkezik, számottevően nagyobb közhatalmi bevétellel rendelkezik, így nagyobb arányban biztosíthat önként vállalt feladatokat. Az önkormányzati hivatal létszáma, nyilvánvalóan a lakosság magasabb száma miatt magasabb Veresegyházon.

A rendészeti feladatellátást Veresegyház két közterület-felügyelővel oldja meg, akiket a Polgármesteri Hivatalon belül foglalkoztatnak, szemben Biatorbággal, amely a közterület-felügyeleti feladatokat társulás keretében látja el. Szembetűnő, hogy Veresegyház nem alakított ki mezőrendészetet, amelynek oka abban kereshető, hogy az agglomerációs problémák a belterületen koncentrálnak és nem a külterületen, amely külterület nagyság Veresegyházon ráadásul alig haladja meg a belterület nagyságát.

Amennyiben kizárólag a belterületi önkormányzati rendészeti feladatellátásra koncentrálnak, akkor látható, hogy a belterületek rendészeti feladatellátását nagyobb apparátussal, kevesebb közhatalmi bevételből oldja meg Veresegyház.

6.2.2. Solymár nagyközség és Biatorbágy város önkormányzati rendszetének összehasonlítása

⁷⁶ PRE-STAT

⁷⁷ http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.hivatallista

⁷⁸ 2018. évekről szóló zárszámadások alapján

⁷⁹ Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2019(V.31.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2018. évi zárszámadásáról

⁸⁰ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

	Mutató megnevezése	Solymár nagyközség	Biatorbágy város
1.	Település népessége ⁸¹	10.346 fő	13.330 fő
1.1.	2014-2016. évek	10.057 fő, 10.070 fő, 10.174 fő	12.745 fő, 12.850 fő, 13.032 fő
2.	Település nagysága ⁸²	17,8 km ²	44,1 km ²
2.1	- belterület	5,4 km ²	9,1 km ²
2.2	- külterület	12,4 km ²	35 km ²
3.	Település költségvetése		
3.1.	- bevételek	2.599.868.482 Ft ⁸³	7.495.748.654 Ft ⁸⁴
3.1.1.	- közhatalmi bevételek	867.535.933 Ft	3.242.097.882 Ft
3.2	- kiadások	2.444.458.642 Ft	5.259.453.107 Ft
4.	önkormányzati hivatal létszáma	25 fő	47 fő
5.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek létszáma	1 fő közterület-felügyelő	1 fő közterület-felügyelő
6.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek helye az önkormányzati szervezetben	Solymári Polgármesteri Hivatal alkalmazottja	közterület-felügyelő a Budakörnyéki Közterület-felügyelet alkalmazottja

Mindkét település agglomerációs település. Szembetűnő, hogy Solymár nagyközség népességszáma is folyamatosan emelkedik, azonban mind a település belterülete, mind a külterülete számottevően kisebb, mint Biatorbágyé. Különösen feltűnő a külterület nagyságban mutatkozó eltérés, ugyanis Solymár külterülete mintegy harmada Biatorbágy külterületének.

Összehasonlítva a közhatalmi bevételeket megállapítható, hogy Biatorbágy mintegy ötször akkor közhatalmi bevétel nagysággal gazdálkodik, mint Solymár.

A polgármesteri hivatalok létszámát összehasonlítva jól látható, hogy Solymár jóval kisebb létszámmal működik, azonban a hivatali létszámba beletartozik egy közterület-felügyelő alkalmazása, míg Biatorbágy esetében a közterület-felügyelő a hivatali apparátuson kívül helyezkedik el, társulási alkalmazásban. A solymári közterület-felügyelő alkalmazása értelem szerűnek tekinthető, ugyanis feltehetően belterületen jelentkeznek rendészeti problémák, a külterületek nagysága viszonylag kicsi és nagy része a külterületeknek erdő, ahol a mezőőr nem járhat el.

Tekintettel a fentiekre megállapítható, hogy Solymár nagyközség ugyanakkora – egy fős - önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel tart fenn, mint Biatorbágy városa, bár a belterületi feladatellátás területe Solymáron kb. a biatorbágyi fele.

6.2.3. Budakalász város és Biatorbágy város önkormányzati rendészetének összehasonlítása

⁸¹ PRE-STAT

⁸²http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.hivatallista

⁸³ Solymár Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2019. (IV.25.) önkormányzati rendelete Solymár Nagyközség Önkormányzat 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról

⁸⁴ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

	Mutató megnevezése	Budakalász város	Biatorbágy város
1.	Település népessége ⁸⁵	10.879 fő	13.330 fő
1.1.	2014-2016. évek	10.645 fő, 10.667 fő, 10.754 fő	12.745 fő, 12.850 fő, 13.032 fő
2.	Település nagysága ⁸⁶	15,1 km ²	44,1 km ²
2.1	- belterület	5,3 km ²	9,1 km ²
2.2	- külterület	9,8 km ²	35 km ²
3.	Település költségvetése		
3.1	- bevételek	2.245.446.000 Ft ⁸⁷	7.495.748.654 Ft ⁸⁸
3.1.1	- közhatalmi bevételek	1.086.443.000 Ft	3.242.097.882 Ft
3.2	- kiadások	2.237.919.000 Ft	5.259.453.107 Ft
4.	önkormányzati hivatal létszáma	40 fő	47 fő
5.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek létszáma	3 fő közterület-felügyelő	1 fő közterület-felügyelő
6.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek helye az önkormányzati szervezetben	Budakalászi Polgármesteri Hivatal alkalmazottjai	közterület-felügyelő a Budakörnyéki Közterület-felügyelet alkalmazottja

Budakalász lakossága csaknem megegyezik Biatorbágy lakosságával, azonban a település nagysága mintegy harmada Biatorbágyénak. Budakalász belterülete alig több, mint fele, külterülete kevesebb, mint harmada Biatorbágy belterületének, illetve külterületének. A lakosságszám hasonlósága ellenére Biatorbágy városa a közhatalmi bevételek majdnem háromszorosával rendelkezik, amely arra utal, hogy Biatorbágy Budakalásznál 'tehetősebb'. Ami kiemelésre érdemes, az az önkormányzati rendészeti feladatellátásban az a közterület-felügyelők nagy létszámban történő alkalmazása. Budakalász jegyzőjének hivatali beszámolójában⁸⁹ olvasható, hogy a városrendészet (közterület-felügyelet) bővítésének oka az illegális hulladék-elhelyezés ('szemetelés'), a rendőrség kapacitáshiány miatti nem elégséges járőrtevékenysége, a közterületek, közutak és zöldfelületek szabályszerű használatának, az állattartás szabályainak ellenőrzési szükséglete.

Solymárhoz hasonlóan Budakalászon is nagy az erdőterület aránya, így a mezőöri tevékenységnek nem igazán van helye, a belterületi, közterületi agglomerációs hatásokból adódó problémák dominálnak. A vizsgált mutatók alapján megállapítható, hogy önkormányzati

⁸⁵ PRE-STAT

⁸⁶ http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.hivatallista

⁸⁷ Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2019. (V.30.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2018. évi zárszámadásáról

⁸⁸ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

⁸⁹ https://www.budakalasz.hu/wp-content/uploads/2018/11/120_2018-XI.29.-polg%C3%A1rmesteri-hiv-besz%C3%A1mol%C3%B3.pdf?x26581

rendészeti szervezetrendszer fenntartására arányaiban Budakalász város nagyobb összegeket fordít, mint Biatorbágy.⁹⁰

6.3. Összehasonlító elemzés hazánkon kívül

Hazánkon kívüli összehasonlítás jelen koncepció vonatkozásában csak rövid tanulmányok levonását teszi lehetővé, ugyanis az eltérő jogrendszer miatt a közszolgáltatások szervezése határainkon túl másképpen valósul meg.

Meglátásom szerint azonban mindenképpen érdemes a hazai összehasonlító elemzéshez kidolgozott mutatószámokat felhasználva határon túli elemzést is elvégezni. Tekintettel arra, hogy Biatorbágy tipikusan agglomerációs település, ezért határon túlról is olyan települést kell választani a komparatív vizsgálathoz, amely hasonló agglomerációs problémákkal küzd.

Az előbbieket miatt egy Biatorbággal közel azonos népességszámú felvidéki város, a Dunaszerdahelyi Járásban található túlnyomóan magyar nemzetiségű Somorja (Šamorín) önkormányzati rendszetének rövid összevetését mutatom be azon mutatószámok alapján, amelyeket a hazai települések önkormányzati rendszetének összehasonlítása során használtam.⁹¹ Somorja, hasonlóan Biatorbágyhoz agglomerációs település, Pozsony agglomerációjához tartozik, ugyanis Pozsony mindössze 25 km-re fekszik Somorjától.⁹²

	Mutató megnevezése	Somorja város	Biatorbágy város
1.	Település népessége ⁹³	13.324 fő ⁹⁴	13.330 fő
1.1.	Település népességváltozása	12.143 fő (2001), 12.971 fő (2011)	12.745 fő, 12.850 fő, 13.032 fő (2015-2017. évek)
2.	Település nagysága ⁹⁵	13,96 km ²	44,1 km ²
2.1	- belterület	2,185 km ²	9,1 km ²
2.2	- külterület	11,755 km ²	35 km ²
3.	Település költségvetése		
3.1	- bevételek	13.358.907 Euró ⁹⁶ (kb. 4.141.261.170 Ft)	7.495.748.654 Ft ⁹⁷
3.1.1	- közhatalmi bevételek	7.764.871 Euró (kb. 2.407.110.010 Ft)	3.242.097.882 Ft
3.2	- kiadások	12.840.643 Euró	5.259.453.107 Ft

⁹⁰ A rendészet fontosságát jelzi Budakalászon a polgármesteri hivatal illetékes osztályának elnevezése is: **Környezetvédelmi és Rendészeti Osztály**

⁹¹ Lásd bővebben: BACSÁRDI József: A hazai és a szlovák önkormányzati rendészet összehasonlító elemzése. In: GAÁL Gyula—HAUTZINGER Zoltán (szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX: Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja. 2017.

⁹² <http://samorin.sk/wp-content/uploads/2016/02/phsr.pdf>

⁹³ PRE-STAT

⁹⁴ <http://samorin.sk/wp-content/uploads/2016/02/phsr.pdf>

⁹⁵ http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.hivatallista

⁹⁶ <http://samorin.sk/wp-content/uploads/2019/02/r1.pdf>

⁹⁷ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének Biatorbágy Város Önkormányzata 2018. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 16/2019. (V.31.) önkormányzati rendelete

		(kb. 3.980.599.330 Ft)	
4.	önkormányzati hivatal létszáma	n.a.	47 fő
5.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek létszáma	1 fő rendőrparancsnok 13 fő önkormányzati rendőr	1 fő közterület-felügyelő
6.	önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek helye az önkormányzati szervezetben	Városi hivatal	közterület-felügyelő a Budakörnyéki Közterület-felügyelet alkalmazottja

Legfontosabb különbségnek a szlovákiai és magyar önkormányzati rendészeti jogrendszer között az, hogy a szlovák jog megengedi az állami rendőrség mellett önkormányzati rendőrségek létrehozását, így a rendőrségi modell decentralizáltnak tekinthető, szemben a hazai szabályozással, amely az önkormányzati rendőrségek működését nem engedi meg. Az előbbieken túl a szlovákiai önkormányzati rendészeti joganyag egységes, szemben a hazai széttagolt szabályozással. Míg hazánkban több különböző, specializált önkormányzati rendészeti szerv hozható létre (pl. közterület-felügyelet, mezőőrség, halőrség), addig Szlovákiában az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer egységes, szakfeladatokra külön rendészeti szerveket nem hozhatnak létre.

A szlovákiai önkormányzati rendőrség feladatai és hatáskörei túlnyomórészt megegyeznek a hazai önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek feladatival és hatásköreivel, így az összehasonlítás lehetséges.

A hazai és a szlovák önkormányzati rendészet egyaránt nem részesül állami támogatásban (kivéve a hazai mezei őrszolgálatokat), így az önkormányzati rendészeti szervek tevékenységét mindkét állam önkormányzatainak saját bevételeikből kell finanszírozniuk.

Somorja költségvetésében külön fejezetet szentelnek az önkormányzati rendőrség finanszírozásának. A finanszírozás tekintetében kiemelendő, hogy 2016-tól 2019-ig folyamatosan növekszik az önkormányzati rendőrség költségvetése, illetve a jövőben is kisebb mértékű, de folyamatos növekedést prognosztizálnak.⁹⁸

2016	2017	2018	2019	2020	2021
317.246 Euró	334.064 Euró	3813.00 Euró	396.950 Euró	408.060 Euró	418.650 Euró
(98 346 260 Ft)	(103.559.840 Ft)	(118.203.000 Ft)	(123.054.500 Ft)	(126.498.600 Ft)	(129.781.500 Ft)

Az önkormányzati rendőrség költségvetése magában foglalja Somorja összes közbiztonsággal, rendészettel kapcsolatos kiadását beleértve például a térfigyelő kamerák, a riasztórendszer üzemeltetését is. A közbiztonsági, rendészeti kiadások Somorja költségvetésének mintegy 3 %-át teszik ki.⁹⁹

A közbiztonsággal, rendészettel kapcsolatos költségvetések összevetésén túl szembevetendő az is, hogy Somorja Biatorbágyhoz képest nagy létszámú önkormányzati rendészeti szervezetet tart fenn 14 professzionális önkormányzati rendőrrel.

⁹⁸ <http://samorin.sk/wp-content/uploads/2019/02/r1.pdf>

⁹⁹ Megjegyzem, hogy ez nem kimagasló arány más felvidéki önkormányzatok rendészeti, közbiztonsági kiadásaihoz képest.

Összevetve a két település bevételeit és lakosságát egyértelmű, hogy Somorja arányaiban jóval többet áldoz önkormányzati rendszetre, mint Biatorbágy. Levonva a konklúziót a két település rövid összehasonlításából egyértelműen látható, hogy az önkormányzati rendszeti szervezetfejlesztéseknek bőven van tere Biatorbágyon.

7. Önkormányzati rendészeti alternatívák bemutatása

Mielőtt az önkormányzati rendészeti elemzést elvégezném, mindenképpen szükséges felvázolni, hogy milyen lehetőségei vannak az önkormányzati rendészet területén a településnek.

Önkormányzati rendészeti szervezet megszüntetése, kizárólag a jegyzői rendészeti jellegű hatáskörökre és a partnerek együttműködésére támaszkodó önkormányzati rendészet

Ez az alternatíva egy olyan önkormányzati rendészeti modellt valósítana meg, amelyben az Önkormányzat lemond a Budakörményéki Közterület-felügyelet által biztosított közterület-felügyelő által nyújtott önkormányzati rendészeti közszolgáltatásról és a rendészeti tevékenységének, politikájának megvalósításában kizárólag a Polgármesteri Hivatal nem rendészeti feladatokat ellátó állományára, illetve az Önkormányzat partnereire (rendőrség, polgárőrség, tűzoltóság stb.) támaszkodik.

Ezen alternatíva megvalósítása esetén az Önkormányzat elveszíti azon lehetőséget, hogy a rendészeti feladatellátás során közvetlenül az erre specializálódott, saját szervezetére támaszkodjon. Amennyiben csak Biatorbágy közbiztonságát elemezzük (lásd korábban), a jól működő rendőrségi-polgárőrségi koordinációnak köszönhetően nem tűnik szükségesnek közvetlenül az önkormányzat által irányított rendészeti szervezet létrehozása, fenntartása. Az önkormányzati rendészet azonban több, mint a helyi közbiztonság kialakításában való közreműködés, feladata ugyanis az önkormányzati normák végrehajtásának biztosítása is. Ezen **norma végrehajtási funkciókra egy Biatorbágy nagyságú település esetén mindenképpen szükségesnek látszik egy végrehajtó, ellenőrző szervezet működtetése, amely szükség esetén kényszer alkalmazására is fel van ruházva.**

Általános megállapításként kijelenthető, hogy általában költségvetési okokra hivatkozva szokták az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer felszámolni az önkormányzatok. Fentebb lefolytatott pénzügyi elemzés alapján a költségvetést terhelő feszültségek nem jellemzik Biatorbágyot, az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer fenntartására a település rendelkezik forrásokkal.

A fentiek alapján önkormányzati rendészeti szervezet fenntartása valamilyen formában mindenképpen indokolt, nem javasolt önkormányzati rendészeti szervezet nélkül önkormányzati rendészeti tevékenységet végezni.

Önkormányzati rendészeti szervezetként a mezei őrszolgálat kialakítása, a közterület-felügyelet megszüntetése

Lehetőség van arra, hogy az Önkormányzat válasszon, hogy melyik önkormányzati rendészeti közszolgáltatást nyújtsa a közterület-felügyeletet vagy a mezei őrszolgálatot. Lehetséges az, hogy az Önkormányzat visszatérjen a korábbi állapothoz, azaz a Budakörményéki Közterület-felügyelet által közterület-felügyeleti feladatellátást megszüntesse, azonban létrehozza a mezei őrszolgálatot.

Ez esetben a külterületi rendészeti feladatellátás a mezei őrszolgálat segítségével biztosítva lenne, a belterületi önkormányzati rendészeti feladatellátás megszűnne, ugyanis a mezőőr a hatásköreit külterületen gyakorolhatja.¹⁰⁰

Elképzelhető hogy jelentkezne csekély költségvetési megtakarítás, azonban az olyan közterületi feladatok, mint például a közterületek jogszerű használatának, a közterületen folytatott engedélyhez, illetve útkezelői hozzájáruláshoz kötött tevékenység szabályszerűségének ellenőrzése, a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása a rendőrségre, illetve a Polgármesteri Hivatal megfelelő hatáskörrel nem rendelkező munkatársaira hárulna. A rendőrség általi feladatellátás esetén azonban az Önkormányzatnak ismét igencsak közvetett hatása lenne a közterületek rendjének fenntartására, illetve a közterületeket, illetve a közösségellenes magatartásokról szóló önkormányzati rendeletek végrehajtására.

Semmiképpen sem javasolt kizárólag a külterületi problémák kezelésére mezei őrszolgálatot létrehozni és a közterület-felügyeleti szolgáltatást megszüntetni, ugyanis a közterület-felügyelet fenntartása és működtetése indokolt és célszerű.

Önkormányzati rendészeti szervezetként a közterület-felügyelet jelenlegi formájában való fenntartása, a mezei őrszolgálat kialakítása nélkül

Ezen lehetőség abban az esetben merülhetne fel, amennyiben az Önkormányzat úgy dönt, hogy a jelenlegi önkormányzati rendészeti tevékenységén nem kíván változtatni, azaz fenntartja a Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül ellátott közterület-felügyeleti rendészeti közszolgáltatást.

Ebben az esetben a külterületeket érintő rendészeti kihívásokról az Önkormányzat a Polgármesteri Hivatal rendészeti jogkörökkel fel nem ruházott alkalmazottaival vagy más partnerrel együttműködve tudja ellátni. Az Önkormányzat mezei őrszolgálat hiányában a mezőrendészetet érintő állami hozzájárulást nem veheti igénybe, így teljes mértékben a helyi adókból kell gondoskodni a külterületi problémák megoldásáról.

A közterület-felügyeleti feladatellátás Budakörnyéki Közterület-felügyeleten keresztül történő fenntartása esetén mérlegelendő kérdés, hogy elégséges-e 1 fő közterület-felügyelő finanszírozása, vagy esetlegesen újabb fél vagy 1 állás finanszírozásáról érdemes-e dönteni.

Közterület-felügyeleti rendszer átalakítása a mezei őrszolgálat kialakítása nélkül

Ezen lehetőség abban az esetben merül fel, amennyiben Biatorbágy Város Önkormányzata mérlegelés tárgyává teszi, hogy a közterület-felügyeleti rendszerének átalakítását, azonban mezőrendészetet a továbbiakban sem kíván működtetni. Ebben az esetben legalább az alábbi kérdéseket kell legalább megfontolni:

1. megfelelő ráhatása van-e Biatorbágy Város Önkormányzatának a Budakörnyéki Közterület-felügyelet működésére, azaz képes-e a közterület-felügyelet felett az Önkormányzat, illetve a Polgármester irányítási jogokat gyakorolni?
2. szükséges-e, illetve lehetséges-e a jelenlegi közterület-felügyelet hatékonyságán javítani?
3. el tudja-e látni a közterület-felügyelet a jelenlegi formájában a településen jelentkező közterület-felügyeleti és végrehajtási feladatokat?
4. megfelelő partner-e a Budakörnyéki Közterület-felügyelet a közbiztonság kialakításában?

¹⁰⁰ Amennyiben a mezőőr közterület-felügyelői végzettséget szerez, abban az esetben eljárhat megfelelő formaruhában belterületen is, de az már közterület-felügyeleti feladatellátásnak minősül.

5. szükséges-e a közterület-felügyelet létszámának (álláshelyeinek) bővítése a megfelelő feladatellátás biztosítása céljából?
6. szervezetenként indokolt-e a jelenlegi közterület-felügyeleti rendszer fenntartása vagy esetlegesen hatékonyabb lehet a közterület-felügyelet kialakítása a Polgármesteri Hivatalon belül vagy más önkormányzatokkal való együttműködésben (feladat-ellátási megállapodás megkötése)
7. amennyiben a közterület-felügyelet a Polgármesteri Hivatalon belül vagy feladat-ellátási szerződéssel más önkormányzatnál kerül kialakításra a szükséges szakmaiság biztosítható-e?

A fenti kérdések közül a legfontosabb az, hogy megfelelő jogosítványokkal rendelkezik-e a társulási forma esetén az Önkormányzat ahhoz, hogy a társulási közterület-felügyelet biatorbágyi működését irányítsa. Itt ismételtelen hangsúlyoznám, hogy az önkormányzati rendszert egy a helyi önkormányzat által létrehozott és fenntartott szervezet (önkormányzati rendszeti szerv). A társulási forma attól speciális, hogy a szervezet irányítási jogosítványai a Társulási Tanács kezében vannak, a Társulási Tanács azonban nem egy operatív szervezet, így **az irányítási jogköre szükségképpen korlátozottabb** egy nem társulási formában működő polgármesteri irányítás alatt álló önkormányzati rendszeti szervhez képest.

A társulási forma előnyeit az alábbiakban lehet összefoglalni:

1. költségvetési megtakarítás érhető el az önkormányzatok számára,
2. egy települési szintű szervezetnél nagyobb szervezet kialakítása esetén nagyobb szakmaiság érhető el,
3. könnyebbé válik az egyes településeken működő közterület-felügyelők összehangolása, egyszerűbben megoldható a helyettesítés kérdése.

Amennyiben az Önkormányzat úgy ítéli meg, hogy nincs megfelelő irányítási jogköre a közterület-felügyelet felett és a társulási formából fakadó előnyök nem támaszthatóak alá kellőképpen nyomós indokokkal, ebben az esetben indokolt lehet az önálló települési irányítású közterület-felügyelet létrehozása és integrált önkormányzati rendszeti szervezetrendszer kialakítása.

Amennyiben nem társulás tartja fenn a közterület-felügyeletet, alapvetően két lehetséges fenntartási mód kínálkozik:

1. a közterület-felügyelet Polgármesteri Hivatalba integrálása oly módon, hogy a közterület-felügyelet feletti irányítást kizárólag a Képviselő-testület gyakorolja a Polgármester útján,
2. közös közterület-felügyelet létrehozása más önkormányzatokkal (pl.: Páty község vagy/és Herceghalom község) feladat-ellátási szerződéssel.

Amennyiben integrálásra kerülne a közterület-felügyelet a Polgármesteri Hivatalba, nyilvánvalóan ugrásszerűen megnőne az Önkormányzat irányítási jogosultsága a rendszeti szervezeten felett, azonban ezzel az Önkormányzat elveszítené azokat a fentebb hivatkozott előnyöket, amelyeket egy nagyobb létszámú közterület-felügyelet kínál. Meglátásom szerint a legnagyobb problémát a közterület-felügyelet szakmai vezetése jelenteni egy önálló Polgármesteri Hivatalba integrált közterület-felügyelet esetén, ugyanis egy kis létszámú szervezet működése a szükséges szakmaiságot értelemszerűen kevésbé tudja garantálni, mint egy nagyobb szervezet. Ráadásul kézenfekvő és vizsgálendő kérdés, hogy hány fővel kívánná ellátni a Polgármesteri Hivatalba integrált közterület-felügyeleti hatásköröket az Önkormányzat, illetve milyen irányú feladatokat határozná meg számára: szigorúan közterület-felügyeleti feladatokat, hivatali végrehajtási feladatokat, vagy közbiztonsági jellegű feladatokat?

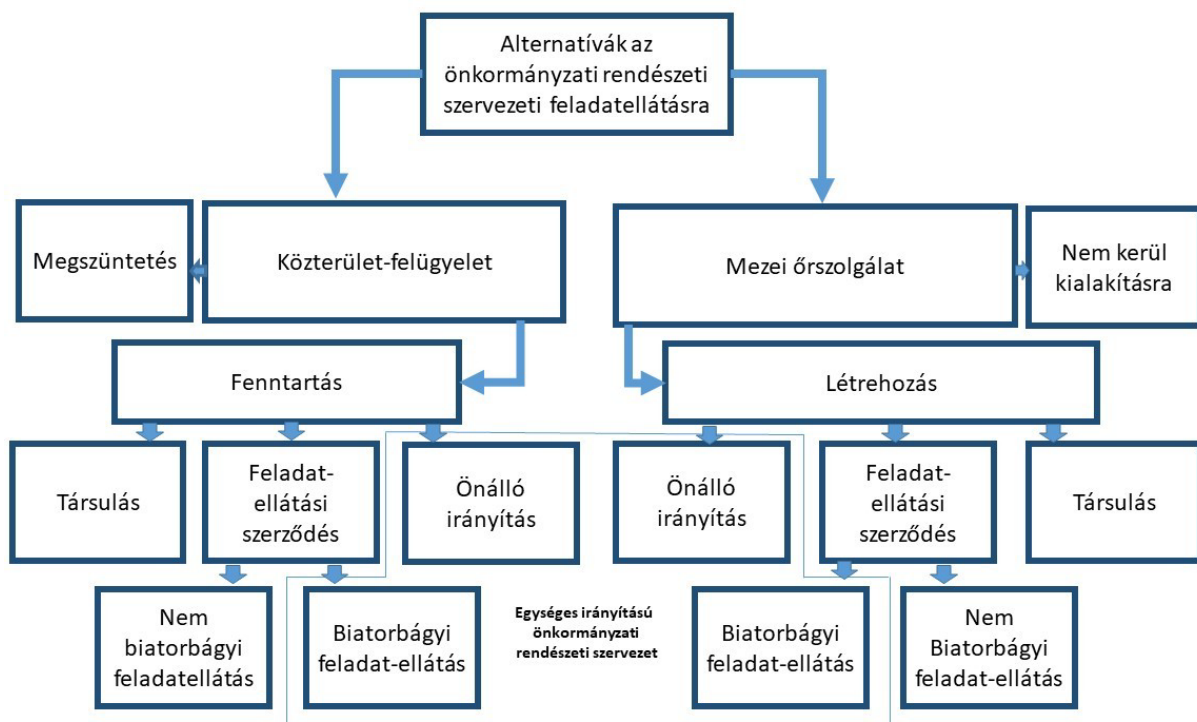
A kis szervezetből adódó szakmai vezetési problémákra több település együttműködése lehet megoldás, azonban amennyiben a társulási formát nem tartja megfelelőnek az Önkormányzat, lehetséges más településekkel megállapodni feladat-ellátási szerződés megkötésével. A finanszírozó önkormányzatok a befizetésük pénzügyi ellentételezéseként közterület-felügyeleti szolgáltatást kapnak. Ebben az esetben nem társulásé, hanem *de jure* a megállapodás alapján eljáró önkormányzaté lesz az irányítási jogkör. Megfelelő szervezeti felépítéssel és az irányítói, felügyelői jogkör pontos definiálásával ezen kockázat a feladat-ellátásra szerződő önkormányzatok esetében csökkenthető.

Közterület-felügyeleti rendszer átalakítása a mezei őrszolgálat kialakításával

Ezen alternatíva választása egyszerre járna a közterület-felügyeleti szervezet átalakításával, illetve egy új önkormányzati rendészeti szervtípus bevezetésével. A mezei őrszolgálat és a közterület-felügyelet önkormányzati irányítás keretében történő együttes működtetése, bár a két szervtípus különböző területeken járhat el, lehetővé teszi a két szervtípus működéséből fakadó előnyök kombinálását, amely például az együttes járőrszolgálatban, felmerülő információk azonnali megosztásában és az ellenőrzési tevékenység ugrásszerű hatékonyságnövelésében ölthet testet.

Mindenképpen meg kell említeni, hogy a mezei őrszolgálat vonatkozásában is lehetséges társulási megállapodás vagy feladat-ellátási szerződés megkötése. Amennyiben más településekkel vagy településsel való együttműködés lehetősége merülne fel, akkor ugyanazokat a szempontokat kell megvizsgálni, mint a közterület-felügyelet tekintetében már fentebb bemutatásra kerültek.

Önkormányzati rendészeti alternatívák

14. ábra - Önkormányzati rendészeti szervezet átalakításának lehetőségei. Forrás: saját szerkesztés

A fenti ábrán sematikus szerepelnek azon lehetőségek, amelyek az önkormányzati döntéshozó előtt állnak az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer átalakítása során. Meglátásom szerint a mezei őrszolgálat önkormányzati irányítás alatt történő létrehozása mindenképpen megfontolandó, illetve amennyiben az önkormányzat az önkormányzati

rendészeti szervezetrendszer átalakításáról döntene, akkor megkerülhetetlen kérdés a közterület-felügyelet helyének és szerepének átgondolása a kétség kívül meglévő erőforrások hatékony felhasználásának érdekében.

8. Analízis

Az összegzés elkészítését a vállalati stratégiáknál megszokott és bevett formában, SWOT analízis felrajzolásával érdemes megtenni.

A SWOT betűszó az elemzendő faktorok angol megnevezésének kezdőbetűit tartalmazza. A SWOT elemzés során az alábbi tényezőket kell elemezni:

1. erősségek (strenghts)
2. gyengeségek (weaknesses),
3. lehetőségek (opportunities),
4. veszélyek (threats).

A SWOT analízis elkészítéséhez táblázat rajzolása a legcélszerűbb, amelyben az egyes önkormányzati rendészeti problémákra adandó stratégiai válaszokat is felvázolom. A stratégiai válaszok szolgálnak alapul a rendészeti és közbiztonsági koncepcióban megfogalmazott javaslatoknak.

	Erősségek	Gyengeségek
SWOT analízis	<ul style="list-style-type: none"> - Kiemelkedően jó az önkormányzat pénzügyi helyzete, - Hatékony hivatali szervezet, támogató önkormányzat, - Lakosság számára önkormányzati rendészeti szervezeten keresztül biztosított rendészeti közszolgáltatások (közterület-felügyelet), - Korszerű és jól felszerelt biztonsági központ, fejlett közterületi térfigyelő-kamerarendszer, - Rendészeti közszolgáltatás keretében biztosított jól működő és korszerű rendészeti infrastruktúra közbiztonság kialakításában kompetens partnereinek által való üzemeltetése, - Kiváló közbiztonsági helyzet, amelynek kialakítása mögött 	<ul style="list-style-type: none"> - Külterületek rendészeti feladatellátása nem megoldott, - Jelenleg nincs kijelölt közbiztonsági és rendészeti felelős a Polgármesteri Hivatalon belül, - A közterület-felügyeleti feladat társulási formában történő megvalósítása miatt az önkormányzat irányítási jogosultsága a közterület-felügyelet felett csak áttételes, amely megnehezíti az irányítási jogok gyakorlását,

	<p>tudatos döntések sorozata és a közbiztonság kialakítása terén elkötelezett személyek állnak,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közbiztonság megteremtésében együttműködő partnerek önkormányzat által történő folyamatos, állandó támogatása, - Közbiztonság megteremtésében közreműködő partnerek közötti nagyon szoros, példaértékű együttműködés, - Biatorbágyi Ifjúsági Bűnmegelőzési Klub működtetése. 	
Lehetőségek	Lehetőség-erősség stratégia	Lehetőség-gyengeség stratégia
<p>– Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások további fejlesztése,</p> <p>– Önkormányzati rendészeti, illetve hatósági ellenőrzést megvalósító személyi állomány további fejlesztése,</p> <p>Önkormányzati rendészeti feladatellátás hatékonyságának emelése (pl.: új eszközök beszerzése, képzések)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer számára az önkormányzat rendészeti politikájához illeszkedő, reális célok kitűzése, elvárások megfogalmazása, a célok végrehajtásának ellenőrzése, - Önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állásának folyamatos biztosítása, – Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások összehangolása, összpontosítása a rendészeti közszolgáltatások hatékonyságának javítása érdekében, 	<ul style="list-style-type: none"> - Külterületek rendészeti feladatellátásának biztosítása, - Rendészeti feladatellátásért való felelősség és számon kérhetőség biztosítása, - Hatósági ellenőrző tevékenység fokozása,

<p>– Településfejlesztés és településrendezés során a bűnmegelőzési szempontok figyelembe vétele,</p> <p>– Közbiztonság megteremtésében együttműködő partnerek pénzügyi és más eszközökkel történő további támogatása.</p>	<p>– Önkormányzati rendészeti szervek és az együttműködő partnerek kapcsolatának intézményesítése,</p> <p>- Településfejlesztés, településrendezés során az építési bűnmegelőzés szempontrendszerének figyelembe vétele,</p> <p>– Közterületek folyamatos, közbiztonsági, bűnmegelőzési, veszélyelhárítási, ellenőrzési célú megfigyelése.</p>	<p>- Közterület-felügyelet feletti irányítási jogkör megerősítése az Önkormányzat rendészeti politikájának hatékony végrehajtása végett.</p>
<p>Veszélyek</p>	<p>Veszély-erősség stratégia</p>	<p>Veszély-gyengesség stratégia</p>
<p>– Önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok hátrányos változása,</p> <p>– Önkormányzati rendészeti tevékenység hatékonyságának növelése nem sikerül,</p> <p>– Önkormányzati rendészeti közszolgáltatásokat a lakosság nem fogadja el, nem fogadja megfelelően</p>	<p>– Folyamatos és kiszámítható finanszírozás a közbiztonság kialakításában közreműködő partnereknek,</p> <p>– Naprakész és professzionális rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása,</p> <p>– Eredményeket felmutató és kommunikáló rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása</p>	<p>– Rendészeti területen naprakész vezetői tudásanyag biztosítása,</p> <p>– Az önkormányzati rendészeti feladatállás, a polgárok szubjektív biztonságérzetének változásának folyamatos monitoringja,</p> <p>- A közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkájának figyelemmel kísérése, szükség esetén javaslattevés és beavatkozás.</p>

<p>– Nem sikerül az önkormányzati rendészet személyi állományát megfelelő szakemberekkel feltölteni.</p>	<p>– Stabil és elkötelezett rendészeti szervezeti állomány kialakítása.</p>	
--	---	--

9. Javaslato

A közbiztonsági és rendészeti koncepció nem mellőzheti a konkrét javaslatok megfogalmazását határidőkkel és felelősök meghatározásával Biatorbágy Város Önkormányzata felé. A javaslatokban meghatározott feladatok végrehajtásának felelőse azonban nem lehet más, mint Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének valamely szerve, ugyanis ezen szervek vonatkozásában van a Képviselő-testületnek irányítási, felügyeleti, illetve ellenőrzési jogosítványa.

A megfogalmazott javaslatok felelősei tehát korlátozottak, azonban ez nem zárja ki azt, hogy a feladat végrehajtása során együttműködjön a felelős más szervekkel is.

Az egyes javaslatok a SWOT analízis során megfogalmazott stratégiák mentén kerültek kidolgozásra.

1.

<u>Stratégia:</u>	Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer számára az önkormányzat rendészeti politikájához illeszkedő, reális célok kitűzése, elvárások megfogalmazása, a célok végrehajtásának ellenőrzése.
<u>Javaslat:</u>	Évente a közbiztonság és rendészet területén működő partnerek beszámolóí alapján át kell tekinteni az önkormányzati rendészet területén jelentkező feladatokat, értékelni a kihívásokat, korábbi évben történt célok végrehajtását felülvizsgálni. Az értékelést a Képviselő-testület elé kell terjeszteni.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Közbiztonság és rendészet területén együttműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

2.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állásának folyamatos biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Az önkormányzati rendészeti feladatellátáshoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állása kulcsfontosságú. A polgármesternek, illetve a jegyzőnek folyamatosan figyelemmel kell lennie arra, hogy a felmerülő rendészeti, végrehajtási, illetve ellenőrzési feladatokat a személyi állomány el tudja-e látni.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Budakörnyéki Közterület-felügyelet (opcionális)

<u>Határidő:</u>	folyamatos
-------------------------	------------

3.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti közszolgáltatások összehangolása, összpontosítása a rendészeti közszolgáltatások hatékonyságának javítása érdekében.
<u>Javaslat:</u>	Egy szervezeti egységet kell kijelölni az önkormányzati rendészeti feladatellátás területén jelentkező feladatokról való gondoskodáshoz. Meg kell határozni, hogy a Polgármesteri Hivatal melyik szervezeti egysége az, amelyik feladata a rendészeti feladatellátás végrehajtása, ahol a rendészeti tevékenység a leghatékonyabban összpontosítható. A kijelölt szervezeti egység működési rendjébe a rendészeti feladatok ellátását be kell iktatni és meg kell határozni azon személyeket, akik a rendészeti tevékenység ellátásáért felelősek.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	2020.06.30.

4.

<u>Stratégia:</u>	Önkormányzati rendészeti szervek és az együttműködő partnerek kapcsolatának intézményesítése.
<u>Javaslat:</u>	Szükséges a rendészeti feladatellátásban közreműködő partnerek meghatározott időközönként történő találkozása, az információáramlás biztosítása és a felmerülő feladatok egyeztetése érdekében. Ezen egyeztető fórum működése nem feltétlenül igényel formális kereteket, a cél a közreműködő partnerek közötti koordináció javítása, kiteljesítése.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	közbiztonság biztosításában együttműködő partnerek, rendészeti feladatellátást megvalósító szervek
<u>Határidő:</u>	2020.06.30.

5.

<u>Stratégia:</u>	Településfejlesztés, településrendezés során az építési bűnmegelőzés szempontrendszerének figyelembe vétele.
<u>Javaslat:</u>	A helyi építési, közterület-használati szabályok kialakítása, végrehajtása esetén az építési bűnmegelőzés eredményeit figyelembe kell venni. Amikor sor kerül a helyi építési, közterület-használati szabályozók

	felülvizsgálatára szükséges felhívni az előkészítő figyelmét az építési bűnmegelőzés eszközszerének figyelembevételére, ezzel elősegítve az áldozattá válás megelőzését.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	szabályozók módosításával, újraalkotásával megbízott szervezet, személy
<u>Határidő:</u>	folyamatos

6.

<u>Stratégia:</u>	Közterületek folyamatos, közbiztonsági, bűnmegelőzési, veszélyelhárítási, ellenőrzési célú megfigyelése.
<u>Javaslat:</u>	Továbbra is biztosítani kell a közterület-felügyeletre alkalmas kamerarendszer működését, illetve bővítését, amelyhez a pénzügyi fedezet, alkalmas kezelő személyzet rendelkezésre állásáról gondoskodni szükséges. A megfigyelésbe bevonandó közterületekről rendszeres időközönként javaslatokat kell kérni.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Rendőrség, polgárőrség, közterület-felügyelet (opcionális)
<u>Határidő:</u>	folyamatos

7.

<u>Stratégia:</u>	Külterületek rendészeti feladatellátásának biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Mezei őrszolgálat kialakítása a külterületek rendjének fenntartására, külterületi önkormányzati rendészeti közszolgáltatások nyújtására. Előterjesztés készítése a mezőrendészet kialakításával kapcsolatban, a szükséges szabályozók lefektetése, feladatellátás létszámának és a finanszírozás meghatározása.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	2020.06.30.

8.

<u>Stratégia:</u>	Rendészeti feladatellátásért való felelősség és számonkérhetőség biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Közbiztonságért és helyi rendészeti feladatellátásért felelős kompetens személy kijelölése a Polgármesteri Hivatalon belül, aki a rendészeti feladatellátást

	figyelemmel kíséri, összefogja az Önkormányzat rendészeti tevékenységét, gondoskodik a rendészeti közszolgáltatások integritásáról.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	2020.06.30.

9.

<u>Stratégia:</u>	Hatósági ellenőrző tevékenység fokozása.
<u>Javaslat:</u>	A Polgármesteri Hivatal hatósági ellenőrző állományának erősítése az Önkormányzat döntéseinek végrehajtásához, ellenőrzéséhez mindenképpen szükség. Az ellenőrző állomány megerősítése történhet rendészeti feladatokat ellátó személyekkel vagy nem rendészeti feladatokat ellátó, speciális szaktudás birtokában (pl.: műszaki, építési) lévő személyekkel. A megerősített ellenőrzést végző állománnyal hatósági ellenőrző feladatok kijelölése és végrehajtása.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

10.

<u>Stratégia:</u>	Közterület-felügyelet feletti irányítási jogkör megerősítése az Önkormányzat rendészeti politikájának hatékony végrehajtása végett.
<u>Javaslat:</u>	Erősíteni kell az irányítási jogkört a közterület-felügyelet felett, hogy a közterületi feladatok ellátása az önkormányzati igényeknek megfelelően történjen. A közterület-felügyeleti ellátás szervezeti struktúráját folyamatosan vizsgálni kell. Amennyiben a szervezeti struktúra nem biztosítja a megfelelő feladatellátást, akkor a szervezeti struktúra felülvizsgálatára javaslat készítése szükséges.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Budakörményeki Közterület-felügyelet
<u>Határidő:</u>	folyamatos

11.

<u>Stratégia:</u>	Folyamatos és kiszámítható finanszírozás a közbiztonság kialakításában közreműködő partnereknek.
--------------------------	--

<u>Javaslat:</u>	Önkormányzat közbiztonsági és rendészeti céljainak és stratégiájának megvalósításához folyamatosan biztosítani kell a szükséges költségvetési forrásokat.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	Közbiztonság kialakításában közreműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

12.

<u>Stratégia:</u>	Naprakész és professzionális rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása.
<u>Javaslat:</u>	Rendészettel foglalkozó személyi állomány képzéseken való részvételének ösztönzése, így elsajátítva a legjobb gyakorlatokat. Ösztönözni és támogatni kell a más önkormányzati rendészeti szervekkel való együttműködést, tapasztalatcserét.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

13.

<u>Stratégia:</u>	Eredményeket felmutató és kommunikáló rendészeti szervezetrendszer kialakítása, fenntartása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati rendészet eredményeinek, hiánypótló jellegének folyamatos kommunikálása a helyi médián keresztül. Ez történhet rendszeresen megjelenő cikkek, interjúk segítségével, illetve a közösségi médiában való megjelenéssel.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

14.

<u>Stratégia:</u>	Stabil és elkötelezett rendészeti szervezeti állomány kialakítása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek olyan mértékű bérének megállapítása, amely alkalmas a személyi állomány feltöltésére és megtartására.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Polgármester, jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-

<u>Határidő:</u>	folyamatos
-------------------------	------------

15.

<u>Stratégia:</u>	Rendészeti területen naprakész vezetői tudásanyag biztosítása.
<u>Javaslat:</u>	Önkormányzati vezetők rendészeti joganyagban jártasságának és naprakésztségének biztosítása az elérhető rendészeti képzéseken való részvétellel.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

16.

<u>Stratégia:</u>	Az önkormányzati rendészeti feladatállás, a polgárok szubjektív biztonságérzetének változásának folyamatos monitoringja.
<u>Javaslat:</u>	Meghatározott időközönként mérni szükséges az önkormányzati rendészeti feladatellátás hatékonyságát, a lakosság elégedettségét az önkormányzat rendészeti tevékenységével. Ehhez on-line és/vagy off-line kérdőívek kidolgozása és a meghatározott célcsoport számára való rendelkezésre bocsátása szükséges.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	-
<u>Határidő:</u>	folyamatos

17.

<u>Stratégia:</u>	A közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkájának figyelemmel kísérése, szükség esetén javaslattevés és beavatkozás.
<u>Javaslat:</u>	A jegyzőnek, illetve az általa megbízott személynek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek munkáját. Amennyiben bármilyen igény merül az általuk nyújtott szolgáltatás színvonalának javítására, erről a megfelelő személyt (döntéshozót) értesíteni kell, javaslatokat meghatározva.
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	Jegyző
<u>Végrehajtásban közreműködő:</u>	közbiztonság megvalósításában együttműködő partnerek
<u>Határidő:</u>	folyamatos

Önkormányzati rendészeti gyakorlatok bemutatása

Le kell szögezni, hogy az egyes hazai települések eltérő méretüknél, földrajzi helyzetüknél, demográfiájuknál, gazdasági erejüknél fogva a közbiztonság megteremtése során más és más peremfeltételeknek kell megfelelniük, azonban a rendelkezésükre álló jogi eszköztár azonosnak tekinthető.¹⁰¹

Az egyes hazai önkormányzatok a rendelkezésre álló jogszabályi keretek között eltérő válaszokat fogalmazhatnak meg a közbiztonsággal kapcsolatos problémáikra. Van olyan település, amely önkormányzati rendészeti szervezetrendszer működtetése őrszolgálat, közterület-felügyelet, halórség stb. üzemeltetésével, más önkormányzat önkormányzati rendészeti szervezetrendszer nélkül, pénzügyi, tárgyi ösztönzőkkel támogatja a helyi rendészet szereplőit a közbiztonság megteremtésében. Könnyen belátható, hogy egy kevés külterülettel rendelkező nagy népességű városban¹⁰² a közbiztonsági problémák a közterületeken manifesztálódnak, míg egy kisebb népességű, kiterjedt külterületi szántókkal, legelőkkel rendelkező településen¹⁰³ a külterületi lopások, hulladék-elhelyezési problémák jó eséllyel kerülhetnek a középpontba, így az önkormányzat az önkormányzati rendészeti eszköztár más és más eleméhez nyúlhat a közbiztonsággal kapcsolatos feladatellátás során.

Az önkormányzati rendészeti gyakorlatok bemutatásánál mindenképpen azt szükséges, hogy figyelembe vegyük, hogy az önkormányzat önmaga nem, csak más szereplők együttműködésével biztosíthatja a megfelelő közbiztonságot, **így a jó gyakorlatok szükségképpen a jó együttműködésen, kooperáción alapulnak a megfelelő önkormányzati szervezés mellett.**

Önkormányzati rendészet önálló önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező településen

Egy település számtalan ok miatt dönthet úgy, hogy nem kíván önkormányzati rendészeti szervezetet felállítani, önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazni. Ilyen okokat az alábbiak szerint lehet összefoglalni.

1. Nincs olyan társadalmi igény, amely az önkormányzatot arra ösztönözné, hogy önkormányzati rendészeti szervezetrendszer hozzon létre (nincsen olyan közlekedésrendészeti, közterületi, külterületi probléma, amely ezen megoldást indukálna).
2. Az önkormányzati döntéshozók nincsenek tisztában azzal, hogy milyen önkormányzati rendészeti szervezetrendszer hozhatna létre.
3. Az önkormányzatnak nincs anyagi forrása arra, hogy önkormányzati rendészeti szervezetrendszer hozzon létre.
4. Az önkormányzat létrehozna önkormányzati rendészeti szervezetet, azonban a szükséges személyi állomány toborzása, felvétele tartósan nem sikerül.

¹⁰¹ Az önkormányzati rendeletek lehetnek települési szinten eltérőek.

¹⁰² Lásd például: Tatabánya önkormányzati rendészete.

¹⁰³ Lásd például: Ács város önkormányzati rendészete.

Amennyiben az önkormányzat önkormányzati rendészeti szervezetrendszer nem hoz létre abban az esetben is van lehetősége arra, hogy a helyi közbiztonság megteremtésében közreműködő partnerként részt vegyen az alábbi módokon:

1. Önkormányzati hivatalon belül a közbiztonságért felelős személy kijelölése (közbiztonsági referens). A referens kapcsolatot tart a közbiztonság megteremtésében felelősséget vállaló olyan más szervezetekkel, mint a rendőrség, polgárőrség, esetlegesen magánbiztonsági szolgáltatók, más állami szervek. A közbiztonsági referens a közbiztonsággal kapcsolatos problémákat, javaslatokat, észrevételeket az önkormányzat és a közbiztonságért felelős szervek között közvetíti, aktívan támogatja a helyi közbiztonsági koordinációt.
2. Minél tartalmasabb személyes kapcsolatok kiépítése a közbiztonságért felelős aktorokkal. Ennek eszköze az informális találkozások szervezése, a rendőrségi, polgárőrségi rendezvények támogatása, rendőrök, polgárőrök részére kitüntetés alapítása, évente kis összegű jutalom átadása a kiemelkedő munkát végző rendőrök, polgárőrök részére.
3. Önkormányzat aktív pénzügyi támogatása a rendőrség és helyi polgárőrség részére. Az önkormányzat saját bevételeinek terhére önként vállalt feladatként támogathatja mind a rendőrséget, mind a polgárőrséget. A rendőrségtől a támogatás ellentételezéseként plusz járőrszolgálati időt, egyes területek aktívabb megfigyelését lehet elvárni. A polgárőrség pénzügyi és természetbeni támogatásának ellentételezéseként szintén aktívabb közterületi jelenlétet, illetve példának okáért rendezvények biztosítását lehet kérni, illetve kis összegű díjazás (megbízási díj) ellenében ösztönözni lehet a polgárőrség aktívabb közterületi jelenlétét.
4. Kamerás térfigyelő rendszer kiépítése, amely fontos eszköz lehet a bűncselekmények, szabálysértések megelőzése területén. Önkormányzati rendészeti szerv (jelen esetben közterület-felügyelet) hiányában a felvételekbe csak a rendőrség tekinthet be jogszerűen, vagy a polgárőrség tagjai figyelhetik a közterületeket a kamerarendszeren keresztül.¹⁰⁴
5. Több településen jellemző jó gyakorlat¹⁰⁵, hogy a polgárőrség vezetője, vagy annak tagjai önkormányzatnál vállalnak munkát, így közvetlen napi szintű kapcsolat kialakítása lehetséges az önkormányzat döntéshozói és a polgárőrség között. Szerencsés és jó megoldás, amennyiben az önkormányzati döntéshozók tagjai a polgárőr egyesületnek, így közvetlen rálátásuk van a polgárőrség működésére, a polgárőrség döntéshozatalába bekapcsolódhatnak. Az önkormányzat emellett vállalhatja a polgárőrség, mint egyesület adminisztrációjának támogatását, ezzel szakmai segítséget nyújtva az egyesület működéséhez, segítve annak törvényes, jogszabályi működését.
6. Az önkormányzat igénybe veheti magánbiztonsági szolgáltatók szolgáltatásait, főként objektumőri, rendezvényszervezési feladatok megoldása esetén. A magánbiztonsági szolgáltatók igénybevétele az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó közterület-felügyelő objektumőrzési, rendezvénybiztosítási tevékenységéhez képest anyagilag kedvezőbb lehet.
7. Rendszeres közbiztonsági értekezletek tartása az önkormányzati vezetők, polgárőrség, rendőrség képviselőivel, ezáltal lehetővé válik a beavatkozást igénylő közbiztonsági, közlekedésrendészeti pontok, területek kijelölése.

Önkormányzati rendészeti szervezetrendszer ki nem alakító önkormányzatok számára jelentkezhetnek előnyök, illetve hátrányok is. A legnagyobb hátrány az önkormányzati

¹⁰⁴ Lásd: A polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény

¹⁰⁵ Lásd például: Tárkány község önkormányzati rendszere

rendészettel nem rendelkező települések számára az eszköztelenség, azaz közvetlenül nem, csak más szereplőkön keresztül tudnak hatni a helyi közbiztonság alakítására. Ez abban az esetben nagy probléma, amikor a lakosság részéről felmerül a rendészeti közszolgáltatási feladatellátásra az igény (pl.: megnő a forgalom a közutakon, megnő az illegális hulladék-elhelyezések száma), ugyanis az önkormányzat nem tud a probléma elhárításban aktívan közreműködni, amely az önkormányzati működéssel szembeni elégedetlenségben manifesztálódhat.

Az önkormányzati rendészettel nem rendelkező települések számára legnyilvánvalóbb előnyként jelentkezik az anyagi megtakarítás, de csak abban az esetben, amennyiben a más közbiztonságban érdekelt szereplők támogatása nem haladja meg azt a mértéket, amely már lehetővé tenné saját önkormányzati rendészeti szervezetrendszer felállítását.

15. ábra - Forrás: saját szerkesztés

A felhozott jó gyakorlatok alapján látszik, hogy nem mondható, hogy az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező önkormányzatok számára nincsenek lehetőségek az önkormányzati rendészeti tevékenység kifejtésére. A probléma és a hátrányok ott jelentkeznek, hogy ezzel az önkormányzat a saját közbiztonsággal kapcsolatos politikájának megvalósítása, eszköz hiányában nagy mértékben megnehezedik, gyakorlatilag az együttműködő partnereken múlik a közbiztonság garantálása. Amennyiben például az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező önkormányzat területén a polgárőrség meggyengül, vagy a rendőrség számára más település kap prioritást, akkor a közbiztonság területén elért eredmények veszélybe kerülhetnek. Az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező települések számára tehát a jó gyakorlatok az eszköztelenségből származó hátrányok csökkentésére irányulnak, a kooperáció minél magasabb szintű megvalósításával kívánják a hátrányokat csökkenteni.

Önkormányzati rendszet egy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén

Az egy fő önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyt alkalmazó települések jellemzően a kisebb lakosságszámú községek vagy városok, amelyek számára az önkormányzati rendészeti szervezetrendszerrel nem rendelkező települések esetén vázolt jó gyakorlatok alkalmazhatók, sőt akár még hatékonyabban is használhatók.

A település szerkezetéből és közbiztonság helyzetéből fakadóan a települések szinte kizárólag vagy közterület-felügyelőt vagy mezőőrt alkalmaznak, azzal, hogy a kisebb településeken inkább a mezőőr foglalkoztatása a megszokott, amelynek okait az alábbiakban lehet összefoglalni:

1. jellemző a nagy kiterjedésű szántó vagy legelő (külterület), amelynek őrzését mezőőr láthatja el (vagy ilyen képesítéssel rendelkező közterület-felügyelő),
2. a mezőőr alkalmazását támogatja az állam¹⁰⁶, illetve lehetőség van mezőőri járulék kivetésére¹⁰⁷ a rendészeti közszolgáltatás biztosítása érdekében,
3. a mezőőri végzettség megszerzése lényegesen egyszerűbb¹⁰⁸, mint a közterület-felügyelői végzettség megszerzése, így a toborzás sem ütközik nagyobb nehézségekbe.

A mezőőri szolgálat működtetése kézenfekvő és hatékony, illetve gazdaságos önkormányzati rendészeti szolgáltatás a kisebb, nem túl jelentős helyi adóbevétellel rendelkező települések számára az állami támogatás és a mezőőri járulék kivetésének lehetőségéből adódóan. Amennyiben egy kisebb településen bármely okból (pl.: turizmusból fakadó megnövekedett forgalom) nem a külterületi, hanem a belterületi, közterületi problémák kerülnek a fókuszba, akkor önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyként közterület-felügyelő alkalmazása a szükséges. Ha a település főállásban kizárólag közterület-felügyelőként alkalmazza a rendészeti feladatokat ellátó személyt, akkor a település állami támogatással és mezőőri járulékkal nem számolhat, hanem szinte kizárólag a saját bevételei terhére kell a rendészeti feladatellátást megoldania.

Az egy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések önkormányzati rendszetének legjobb gyakorlatait az alábbiakban lehet felvázolni:

1. Az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy köztisztviselő státuszban¹⁰⁹ való foglalkoztatásával a köztisztviselői státuszhoz kapcsolódó előnyök (pl.: illetményeltérítés, fizetett szabadnapok) elérhetővé válnak. Amennyiben a köztisztviselői foglalkoztatás valamely okból nem lehetséges, akkor is törekedni kell arra, hogy az önkormányzati hivatalon belül helyezték el az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyt, ugyanis így a folyamatos kommunikáció és az önkormányzati vezetőkkel napi szinten válik biztosítottá.¹¹⁰
2. Az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy a polgárőrség vezetőségének tagja, legjobb esetben elnöke. Ezen megoldással megvalósul az önkéntes polgárőr egyesület és az önkormányzati rendészeti szervezet legmagasabb szintű koordinációja,

¹⁰⁶ a mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 64/2009. (V. 22.) FVM-PM együttes rendelet 2.§-a

¹⁰⁷ a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 19. §

¹⁰⁸ Lásd: a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 29/1998. (IV. 30.) FM rendelet

¹⁰⁹ Közterület-felügyelő kizárólag köztisztviselő lehet, más önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személy közalkalmazottként is foglalkoztatható

¹¹⁰ Megjegyzendő, hogy vannak olyan megoldások, amellyel a kistelepülések a hivatali apparátuson kívül foglalkoztatják a rendészeti feladatokat ellátó személyt. Ezen gyakorlatot mindenképpen kerülni szükséges, ugyanis a hivatali apparátuson túl a feladatellátáshoz szükséges megfelelő szakmaiság biztosítása több, mint kérdéses.

az önkormányzat rendészeti érdekei pedig közvetlenül megjelenhetnek a polgárőrségnél.

3. A kisebb létszámú településeken mezőőr foglalkoztatása az állami támogatás és a mezőőri járulék miatt nagyobb előnyökkel kecsegtet. Az új jogszabályok szerint már nincs olyan éles határvonal az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek között, mint régen, így a közterület-felügyelő is megbízható mezőőri feladatokkal.¹¹¹ Helyes és támogatandó gyakorlat, ha a mezőőr közterület-felügyelői végzettséget is szerez (vagy közterület-felügyelő szerez mezőőri végzettséget) és jegyzői utasítás alapján mezőőrként és közterület-felügyelőként is dolgozhat. A megoldás előnye az, hogy egy önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy mind külterületen, mind belterületen intézkedni válik jogosulttá és jogszerűen rögzíthet felvételeket, azonban az állami támogatás és a mezőőri járulék kivetésének lehetősége sem veszik el. Az önkormányzati rendészeti feladatellátás ezzel a megoldással sokkal hatékonyabbá válik.
4. Közös járőrszolgálat ellátása rendőrséggel, polgárőrséggel vagy magánbiztonságban dolgozó személlyel, ezzel az intézkedések hatékonysága és jogszerűsége ugrásszerűen javul. Nem helyes gyakorlat, ha a rendészeti feladatokat ellátó személy egyedül lát el járőrszolgálati feladatokat, ezért mindenképpen törekedni kell arra, hogy kiegészítse az önkormányzati rendészeti járőrszolgálatot egy másik közbiztonságért felelős személy.
5. Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy részvételével közbiztonsági fórumok, tájékoztatások szervezése az érdekelt felek bevonásával.
6. Az önkormányzati rendészet bírságoló funkciójával szemben a támogató, szolgáltató funkció előtérbe helyezése, azaz csak indokolt esetben szabad bírságot, a szabályszegőket figyelmeztetni kell, rá kell világítani arra, hogy miért volt szabálytalan az elkövető magatartása (szemléletformálás).
7. Önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személy véleményének kikérése az önkormányzat rendészeti jellegű döntéseinek meghozatalánál.
8. Önkormányzat rendészeti koncepciójának kidolgozásával az önkormányzati rendészet prioritásainak kijelölése, az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer fejlesztési irányainak meghatározása.

Önkormányzati rendészeti szervezetrendszer egy fővel kialakító önkormányzatok számára is láthatunk előnyöket, illetve hátrányokat is.

¹¹¹ Lásd: a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 2. § (4) bekezdés

16. ábra - Forrás: saját szerkesztés

A legjobb gyakorlatok alapján egyértelműen látható, hogy egy kisebb lélekszámú település számára sem lehetetlen, sőt egyenesen kívánatos lehet az önkormányzati rendészeti feladatellátás megvalósítása. A kis lélekszámú települések önkormányzati rendészeti rendszerének legnagyobb gátját nem az anyagiakban látom (hiszen a mezei őrszolgálat fenntartási költségének nagyobb része állami támogatásból és mezőőri járulékból finanszírozható), hanem abban, hogy az önkormányzati döntéshozók, értve ezalatt a jegyzőt is, kevésbé vannak felvértezve helyi rendészeti alapismeretekkel.¹¹²¹¹³

Önkormányzati rendészet kettő-négy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén

A közepes nagyságú (kb. 5.000 lakos és kb. 15.000 lakos között) települések, amennyiben önkormányzati rendészeti szervezetrendszer felállításáról döntenek, akkor a legjobb gyakorlatot akkor folytathatják, amennyiben 2-4 fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmaznak.

A 2-4 fő alkalmazása már elégséges lehet ahhoz, hogy megfelelő szervezéssel szinte folyamatos közterületi vagy külterületi önkormányzati rendészeti jelenlétet érjen el egy település. Az önkormányzati rendészet fő jellemzője ezen településeken, hogy jóval professzionálisabb, mint az egy fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó önkormányzatok

¹¹² A Nemzeti Községi Egységek Hálózatánál hiánypótló képzés indult a tavalyi évben önkormányzati szaktanácsadó képzés megszerzése iránt, amelynek egyik oktató tantárgya az önkormányzati rendészet.

¹¹³ Bacsárdi József-Christián László: *Hol tart jelenleg az önkormányzati rendészet?* In: Christián László (szerk.) *Rendészetudományi kutatások: Az NKE Rendészetelméleti Kutatóműhely tanulmánykötete.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. 34-35.

esetében az tapasztalható. Jellemző, hogy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek specializálódnak, azaz a mezőőr kizárólag mezőőri, a közterület-felügyelő kizárólag közterület-felügyelői feladatokat lát el, azonban ezen gyakorlatot az új önkormányzati rendészeti szabályozás tükrében felül kellene a településeknek vizsgálni.

A 2-4 fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt foglalkoztató települések legjobb önkormányzati rendészeti gyakorlatait az alábbiakban lehet összefoglalni¹¹⁴:

1. Rendészettel foglalkozó tanácsnok vagy önkormányzati bizottság kijelölése, amely az önkormányzati rendészeti működés felett felügyeletet és ellenőrzést gyakorol, megteremtve a folyamatos kapcsolatot az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer és a döntéshozók között.
2. A lehetőségekhez képest a hivatali állományon belül egységes önkormányzati rendészeti szervezetrendszer megalkotása, azaz csökkenteni szükséges az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek specializációját: a mezőőr szerezen közterület-felügyelői, a közterület-felügyelő szerezen mezőőri végzettséget, így az önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyek a település közigazgatási területének bármely részén „bevethetővé válnak”, ezáltal teljesebb körű lehet a helyettesítés is.¹¹⁵
3. A klasszikus önkormányzati rendészeti közszolgáltatáson túli szolgáltatások nyújtása, amely magában foglalja például az időközönkénti iskolai, óvodai, alapellátó intézményekben történő előadások, ismeretterjesztő foglalkozások, önvédelmi tanfolyamok szervezését, amely által az önkormányzati rendészet presztízse, lakosság általi elfogadottsága nagy mértékben nő.
4. Hagyományos sajtó használata keretében a helyi újságban a rendészeti feladatellátásról cikkek, interjúk közzétele, időközönként televíziós riportok készítése. Az on-line médiában való megjelenés (pl.: facebook, instagram), a lakossággal való rendszeres kommunikáció. Mivel alacsony létszámú önkormányzati rendészeti szervekről van szó, ezért a megfelelő kommunikációs mix kialakításában és a kommunikációban az önkormányzati rendészeti szerv az önkormányzati hivatalra kell, hogy támaszkodjon.

¹¹⁴ Itt is hangsúlyozni kívánom, hogy a korábbi alfejezetekben felsorolt jó gyakorlatok ezen alfejezetben foglalt nagyságú rendészeti szervezet esetén is alkalmazandók.

¹¹⁵ Az egységes önkormányzati rendészet egyik alapja, hogy az önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személy a település bármely pontján bevethető legyen.

17. ábra - Forrás: saját szerkesztés

Jól látható, hogy a 2-4 fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó önkormányzatok számára ugrásszerűen megnőnek a helyi rendészetet befolyásoló lehetőségek. Nyilvánvaló, hogy a lehetőségek növekedése a költségek növekedését is maga után vonja, az önkormányzati rendészetre fordítandó források a más önkormányzati közszolgáltatások konkurenciájává válnak, így elengedhetetlenül szükségessé válik a rendészeti feladatellátás kommunikációja, megismertetése.

Önkormányzati rendészet öt-harminc fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén

Azon települések, amelyek több, mint négy önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmaznak jellemzően a nagyobb, 10.000 fő lélekszámot meghaladó települések. A hazai önkormányzati rendészeti szervezetrendszer nagyon heterogén, ugyanis találhatunk akár megyei jogú várost is néhány fős önkormányzati rendészeti szervezettel, vagy 16.000 fős várost 15 fős önkormányzati rendészeti szervezettel.

A nagyobb létszámú önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó települések közös jellemzője, hogy az önkormányzat tudatosan használja az önkormányzati rendészeti szervezetét, elvárva, hogy az önkormányzati rendészetre áldozott költségek politikai vagy anyagi haszon formájában megtérüljenek. Sajnos sok települési döntéshozó az önkormányzati rendészeti szervezetrendszer bírságoló, bevételszerző funkcióját látja csak az önkormányzati rendészetben, amely ahhoz vezet, hogy a lakosság negatívan fogja szemlélni az önkormányzati rendészeti szervezet tevékenységét, megerősítve a jelenlévő negatív, főként a közterület-felügyelettel szemben fennálló, attitűdöt. Az ilyen gyakorlatot mindenképpen kerülni szükséges, ugyanis minél nagyobb egy önkormányzati rendészeti szervezet, annál inkább

szükséges, hogy a lakosság a szervezet jó – jelen esetben szolgáltató - oldalát lássa, így növelve a szervezet elfogadottságát.

Jellemző, hogy kb. 30 fő önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt foglalkoztató önkormányzati rendészeti szervezet az önkormányzati hivatal egységeként, az ennél nagyobb szervezetek önálló intézményben kerülnek kialakításra.

A nagyobb önkormányzati rendészeti szervezetek főbb jellemzői:

1. Specializálódás, azaz egy önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személy egy területtel foglalkozik.
2. Nagyfokú professzionalitás, amely az ügyek hatékony kezelésében, azaz a jogszabályok alkalmazásában valósul meg. A nagy önkormányzati rendészeti szervezetek már rendelkeznek a feladatot támogató apparátussal (pl. iratkezelés, jogász).
3. Önkormányzati rendészeti szervezet kommunikációja egyre erőteljesebbé válik, azaz többet kommunikál a lakosság fele.

A nagyobb önkormányzati rendészeti szervezetek jó gyakorlatait, amelyek relevanciával bírhatnak, az alábbiakban lehet kiemelni:

1. *Community policing* alkalmazása, amely azt jelenti, hogy egy-egy földrajzi területnek önkormányzati rendészeti felelőse lesz, aki a lakossággal tartja a kapcsolatot. Őt kereshetik a lakosok a problémáikkal, fogadóórákat tart, járőrözik az adott területen. Ezen jó gyakorlat alkalmazásával az önkormányzati rendészet közel kerül az emberekhez, láthatják, hogy foglalkoznak velük, így növelve az önkormányzati rendészet elfogadottságát és az önkormányzattal szembeni elégedettséget.
2. Hatékony kommunikáció adoptálása, amely magában foglalja egy olyan kommunikációs mix kialakítását, amellyel a lakosság felé meg lehet jeleníteni az önkormányzati rendészet tevékenységét. A nagyobb önkormányzati rendészeti szervek a kommunikáció során már saját apparátusra, kommunikációs csatornákra (saját weboldal, facebook oldal) is támaszkodhatnak.
3. Belső önkormányzati rendészeti képzések szervezése, illetve külső képzéseken való részvétel, ezzel elsajátítva az új rendészeti szabályokat, gyakorlatokat.

Önkormányzati rendészet harminc főt meghaladó önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó települések esetén

Az önkormányzati rendészet a több, mint harminc önkormányzati rendészeti feladatot ellátó személyt alkalmazó¹¹⁶ települések esetén már teljesen professzionális, gyakori az önkormányzati rendészet önálló költségvetési intézménybe történő szervezése, amely nemcsak szakmai, hanem szervezeti önállóságot is jelent. Ezen önkormányzati rendészeti szervek a nagy települések közterület-felügyeletei, amelyek már önálló művelési központokat hozhatnak létre, ténylegesen állandósíthatják a közterületi jelenlétet, a közterületek monitorozását, így sok esetben szinte egyenrangú partnerként jelenhetnek meg a rendőrség közterületi feladatainak ellátásánál, valamint több önkormányzati rendészeti jellegű közszolgáltatást integrálhatnak a szervezetükbe (pl.: gyepmesteri tevékenység, hajléktalanok segítése, hatósági döntések végrehajtásában való közreműködés).

¹¹⁶ A nagy önkormányzati rendészeti szervek elemzése helyett csak néhány sajátosságot emelek ki, ugyanis működésük Biatorbágy város vonatkozásában csak korlátozott relevanciával bír.

A nagy önkormányzati rendészeti szervek számára immár elsőrendű kérdés a tevékenységük folyamatos lakosság felé való kommunikációja¹¹⁷, a hagyományos rendészeti feladatokon túlmutató szolgáltatások nyújtása.

A nagy önkormányzati rendészeti szervek képesek előremutató, az önkormányzati rendészeti jogalkalmazást elősegítő programokat indítani, az önkormányzati rendészeti kutatásokat, projekteket finanszírozni.

Egy külföldi jó példa, avagy mire lehet képes egy jól működő önkormányzati rendészet?

A jó gyakorlatok vázlatának befejezéseként érdemes megemlíteni a számtalan külföldi önkormányzati rendészeti példából egyet, amely jól mutatja, hogy jó kezekben milyen lehetőségek rejlenek az önkormányzati rendészetben.

Franciaországban hagyományosan¹¹⁸ erős az önkormányzati rendészet, ugyanis a rendőrség és a csendőrség mellett a helyi rendészet erős bástyáját alkotja. Franciaországban az önkormányzati rendészet az elmúlt 20 évben folyamatosan erősödött, amely az önkormányzatok által alkalmazott önkormányzati rendészek számának növekedésében is jól nyomon követhető.¹¹⁹

Az önkormányzati rendészet szerepének növekedését jól jellemzi Marseille önkormányzati rendőrségének¹²⁰ gyors ütemű fejlődése. Marseille 2011-ben még a legrosszabb bűnözési statisztikájával rendelkező települése volt Franciaországnak. 2011-ben azonban erőteljesen elkezdtek növelni az önkormányzati rendőri állományt, így az állomány nagysága a 2011-es 180 főről 2017-re 420 főre emelkedett. Az önkormányzati rendőrök fegyveres kiképzést kaptak és lőfegyverekkel szerelték fel őket, ezzel a bűnözők, közterületek rendjét fenntartó szervezet helyett, a fegyveres szerv képe kezdett el erősödni. Az önkormányzati rendőrök létszámának és képzettségének emelése mellett az önkormányzati rendőrség technikai felszereltsége is jelentősen javult. 2011-ben még csak 10 térfigyelő kamerát működtetett az önkormányzati rendőrség, azonban 2017-ben ez a szám már közel százszorosa (!) volt a 2011-es darabszámnak. A térfigyelő kamerarendszert intelligens szoftverekkel látták el, így például emberi közreműködés nélkül is képes a kamerarendszer a normálistól eltérő jelenség észlelése esetén megfelelő jelzést küldeni, illetve a kamera szoftvere képes felismerni, hogy mely terület közterület vagy magánterület és felvételeket csak a közterületekről készít. Az önkormányzati rendőrség fejlesztésének hatása jól mérhető a bűnözési statisztikákkal, ugyanis Marseille bűnözési statisztikái jelenleg átlagosnak mondhatók, azaz 6 év alatt az önkormányzati munka eredményeképpen látványosan nőtt a közbiztonság. A statisztikai mutatószámok kedvező változása mellett a lakosság szubjektív biztonságérzete is jelentősen javult. A pozitív változások eredményeképpen a marseille-i önkormányzati rendőrség a lakosság körében népszerűnek tekinthető, habár ennek komoly ára van az önkormányzati költségvetésre nézve, ugyanis az önkormányzati rendőrség Marseille költségvetésének 11 %-ából gazdálkodik.

¹¹⁷ Nagyon jó példa erre a miskolci sheriff rendszer, amely a *community policing* egyszerű és közérthető megjelenítése.

¹¹⁸ 1945-től a 1970-es évek közepéig élt egy tendencia, amely az önkormányzati rendészet visszaszorítását célozta, azonban a döntéshozók hamar belátták, hogy az önkormányzatok nélkül a francia települések közbiztonságának megteremtése nem lehet sikeres.

¹¹⁹ 2017. november 22-én a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem „A Haza Szolgálatában” konferencián elhangzott „Önkormányzati rendészeti modellek” előadásom.

¹²⁰ Franciaországban lehetőség van önkormányzati rendőrség létrehozására is, amely némileg bővebb hatáskörrel rendelkezik a hazai közterület-felügyelethez képest.

K i v o n a t

**Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2021. szeptember 30-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből**

**Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
227/2021.(IX. 30.) határozata**

A mezei őrszolgálat létesítéséről

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a mezei őrszolgálat létesítéséről szóló előterjesztés tekintetében az alábbiak szerint dönt:

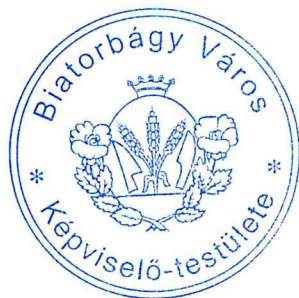
1. Egyetért a mezei őrszolgálat létrehozásával;
2. Felkéri a polgármestert mezei őrszolgálatnak az Önkormányzat szervezeti egységein belül történő bevezetéséhez szükséges dokumentumok, valamint a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló helyi önkormányzati rendeletervezet előkészítésére.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

Végrehajtásért felelős: Szervezési Osztály

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Hajdu Boglárka s.k.
jegyző

a kiadmány hitelül:

Pénzesné Szép Anna
jegyzőkönyvvezető

Közterület-felügyelő éves bérköltése:

1 fő közterület-felügyelő 8 órás munkaviszony	Összeg
Bér	6 500 000 Ft
Járulék	845 000 Ft
Cafeteria	335 000 Ft
Üdülési támogatás	80 000 Ft
Járulék	26 400 Ft
Csekély	20 000 Ft
Járulék	6 700 Ft
Ünnepi támogatás	50 000 Ft
Járulék	16 800 Ft
<u>Összesen:</u>	7 879 900 Ft

Amennyiben napi 4 órában mezőri szolgálatot is ellátna a közterület – felügyelő az egy főre eső éves bérköltés csökkenne az 540.000 forint állami támogatással.

Mezőőr éves bérköltése:

1 fő mezőőr 8 órás munkaviszony, köztisztviselő	Összeg
Bér	6 500 000 Ft
Járulék	845 000 Ft
Cafeteria	335 000 Ft
Üdülési támogatás	80 000 Ft
Járulék	26 400 Ft
Csekély	20 000 Ft
Járulék	6 700 Ft
Ünnepi támogatás	50 000 Ft
Járulék	16 800 Ft
<u>Összesen:</u>	7 879 900 Ft

Egy fő **8 órás munkaviszonya** esetén az éves kiadás 7.879.900 Ft-ot jelent, amelyhez igényelhető állami támogatás összege 12 hónapra összesen **1.080.000 Ft**. Az állami támogatással levont 8 órás mezőőr éves bérköltése 6.799.000 Ft lenne.

Egy fő **4 órás munkaviszonya** esetén, amikor közterület- felügyelői feladatokat is ellát az éves kiadás 7.879.900 Ft-ot jelent, amelyhez igényelhető állami támogatás összege 12 hónapra összesen **540.000 Ft**. Az állami támogatással levont 4 órás mezőőr éves bérköltése 7.339.000, - Ft lenne.

8 órás munkaviszonyban a havi állami támogatás összege 90.000 Ft/Fő/hónap.

4 órás munkaviszonyban a havi állami támogatás összege a felére csökken, így 45.000 Ft/fő/hónap.

Mezőőr és közterület-felügyelő egyszemélyben éves bérköltisége:

4-4 órás munkaviszony, köztisztviselő	Összeg
Bér	6 500 000 Ft
Járulék	845 000 Ft
Cafeteria	335 000 Ft
Üdülési támogatás	80 000 Ft
Járulék	26 400 Ft
Csekély	20 000 Ft
Járulék	6 700 Ft
Ünnepi támogatás	50 000 Ft
Járulék	16 800 Ft
Összesen:	7 879 900 Ft
Állami hozzájárulás	45.000 Ft/fő/hó
összesen:	7.339.900 Ft

Mezőőri és közterület-felügyelői státusz létesítésével kapcsolatos költségek (kiadás):

Egyszeri kiadású költségek:	
Ruházat	kb. 250.000, - Ft/fő
Szolgálati igazolvány, jelvény	kb. 20.000 Ft/ fő
Ruházat	kb 250.000, - Ft/fő
Kényeszerítő eszközök	kb 50.000 Ft/fő
Vizsgák, szolgálati telefon, távcső, fényképező gép stb.	tervezett keretösszegig kb. 600.000 Ft
összesen:	1.170.000 Ft
<i>Gépjármű (használt autó)</i>	kb. 4.000.000 Ft
összesen	5.170.000 Ft
Évi kiadás:	
Ruhapótlás	kb. 100.000 Ft/fő/év
üzemanyag, lőszér, telefonszámla, karbantartás	900.000 Ft
összesen:	1.000.000 Ft

Állami támogatás mezőőri szolgálat esetén (bevétel):

Egyszeri bevétel megalakításkor	500.000 Ft/mezőőr
Évi bevétel	
- 8 órás munkaviszony	évi 1.080.000 Ft/fő
- 4 órás munkaviszony	évi 540.000 Ft/fő

Mezőőri járulék kivetésével kapcsolatos költségek (kiadás):

Egyszeri kiadás:	
mezőőri járulék nyilvántartó program/rendszer	360.000 Ft
rendszerbe való adatkonvertálás	150.000 Ft
Összesen:	510.000 Ft
Évi kiadás:	
1 fő adminisztrátor bérköltsege	évi 3.600.000 Ft
munkaadói járulék	évi 468.000 Ft
cafeteria	évi 335.000 Ft
csekk, boríték	évi kb. 100.000 Ft
Összesen évi	4.503.000 Ft

Mezőőri járulék bevétele:

kb.1161 darabszámú földterület	kb.1452,8 hektár	1500 Ft/ha/év	Kb. összesen évi: 2.178.000, - Ft
--------------------------------	------------------	---------------	--